

Geçmiş olmayanın geleceği olamaz!- H. Fırat

TKP'nin 100. yılı, solun tarihine ve tarihsel kaynaklarına ilişkin gerçekleri yerli yerine oturtmanın anlamlı bir vesilesi olabilmelidir. Bu yapılabildiği ölçüde, bugünün

Türkiye'sinde TKP ismini kullanmakla kalmayan (ki bunun esasa ilişkin bir önemi yoktur, kapanın elinde boş bir avuntu olarak kalabilir!), daha bir de her türden gerçeklik ve sorumluluk duygusunu yi-

tirerek, kendini onun yüzyıllık dolaysız uzantısı sayabilen, ciddi ciddi "partimizin 100. Yılı" diyebilen ciddiyet yoksunu çevreler de yerli yerine oturtulmuş olacaktır. **S.14**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2023 / 15
15 Eylül 2023

Kızıl Bayrak

Yeni eğitim yılı başlarken...

Özgürlük ve gelecek mücadelesini büyütelim!

kizilbayrak80.net

Saray rejimi, IMF destekli saldırı paketi hazırlığında!

Sonucu sermayenin bu saldırısı karşısında işçi sınıfının ortaya koyacağı örgütlülük, birlik ve mücadelenin boyutu ve gücü belirleyecek.

"Sanayinin organizasyonu" ve deprem

Sermaye için "önlem" emekçiler için kölelik zincirlerinin kalınlaşmasıdır. Sanayide sermayenin kârı emeğin sömürsü üzerinden artar.

Emperyalist savaş 19 aydır sürüyor...

ABD ile AB ülkelerinde savaş karşıtlığı artıkça, ABD ve NATO'nun "zafer" için "çılgın hamleler" yapma eğilimi de güçleniyor.

ABD G20'deki hakimiyetini sürdürüyor -A. Engin Yılmaz

s.18

Kerkük'te tırmandırılan gerilim

s.22

Yeni eğitim yılı başlarken...

Özgürlük ve gelecek mücadelesini büyütelim!

Yeni eğitim-öğretim yılı toplumsal sorunların ağırlaştığı koşullarda başlıyor. On binlerce öğrenci ve aile, başta ekonomik-mali kriz olmak üzere Türkiye kapitalizmini belirleyen çoklu krizlerin ağırlaştığı ve bunun toplumsal yaşamdaki yıkımı her geçen gün derinleştirdiği bir dönemde yeni eğitim yılını karşılıyor.

Ekonomik krizin ağırlaşan faturası belirgin şekilde işçi sınıfı ve emekçileri vuruyor. Krizin emekçilere maliyeti ise her geçen gün artıyor. Dizginlenemeyen enflasyon, TL'nin değer kaybetmesi, düşük ücretler, ağır çalışma koşulları, hayat pahalılığı, alım gücünün düşmesi, yoksulluğun toplumsallaşması emekçilerin yaşamını çekilmez hale getirmiş durumda. Buna, önümüzdeki dönemde gerici-faşist rejimin "yeni mali politikalarının" yaratacağı yıkımı da eklemek gerekiyor. Orta Vadeli Program (OVP) kapsamında duyurulan "mali politikadan" yansıyanlar, gerici-faşist rejimin yoksulluğu ve yoksullaştırmayı derinleştirme ve olağan hale getirme konusunda ısrarlı olacağını gösteriyor. Öyle ya, krizin faturası hayli kabarık ve bunun bir şekilde toplumun emekçi kesimlerinden tahsil edilmesi gerekiyor. Dahası, önümüzdeki dönemde emperyalist mali kuruluşlardan alınacak "kredilerin" geri dönüşünü de bir oranda güvencelemeleri gerekiyor. Bugün uygulanan "mali politikanın" da OVP adı altında duyurulan sosyal yıkım programının da özü özeti bu. Tablo buyken, en temel insani ihtiyaçlarını dahi karşılamakta güçlük çeken emekçilerin omuzlarına eğitim yılının başlamasıyla birlikte çocuklarının eğitim masraflarını karşılama sorunu da binmiş durumda. Yıllar içeri-

sinde uygulanan neoliberal saldırı programı ile ticarileştirilen eğitimin maliyeti o kadar da hafif değil. Öğrencilerin eğitim alanında ihtiyaç duyduğu araç gereçlerden beslenmeye, barınmadan ulaşımaya değin eğitim sürecinin parçası olan her bir alan kriz ortamında alabildiğine pahalı hale gelmiş durumda. Öyle ki, eğitim başlı başına emekçi çocukları için "pahalı" bir lükse dönüşmüş bulunuyor. Bu tablo, eğitimin sadece gençliğin bir sorunu olmadığını, başlı başına bir toplumsal sorun olduğunu da gözler önüne seriyor. Aynı zamanda toplumsal mücadelenin önemli gündemlerinden biri olduğunu da. Fakat, kapitalist sistemin eğitim alanında derinleştirdiği sorunlar yumağı doğrudan toplumun genç kesimlerinin yaşamını, bugününü ve geleceğini derinden etkiliyor.

YENİ EĞİTİM YILI VE GENÇLİK

Piyasacı eğitim sistemi ve ekonomik krizin yarattığı sorunlar yumağı, gençliğin eğitim hakkından yararlanabilmesini alabildiğine güçleştirmiş bulunuyor. Bugün yoksul emekçi çocuklarının çoğu hem çalışmak hem de eğitim sürecine devam etmek zorunda bırakılmış durumda. Buna eğitim sisteminde uygulanan gerici politikaları da eklemek gerekiyor. Bilimsellikten uzak, gerici-faşist rejimin "kültürel hegemonyasını" güçlendirmeyi esas alan, faşist çetelerin, vakıf ve tarikatların cirit attığı bir eğitim sistemiyle karşı karşıyayız. Dahası, ilk ve orta öğretimden başlayarak yüksek öğrenime kadar müfredatlarda yapılan düzenlemeler dinsel gericiliğin eğitimin her alanına

hakim kılınmasını amaçlıyor. ÇEDES, derslerinin müfredatta tuttuğu ağırlığın arttırılması, karma eğitimin tartışmaya açılması vb. gündemler, siyasal gericiliğin eğitim alanına çok daha belirgin bir şekilde yükleneneği ortaya koyuyor.

Şu ya da bu şekilde eğitimini tamamlayan genç kitleleri bekleyen işsizlik ise kriz koşullarında bir başka sorun olarak öne çıkıyor. Mezun olan gençlerin işsizliğe mahkum edilmesi ya da zincir marketler, tedarik firmaları vb. hizmet sektöründe ucuz işgücü olarak çalıştırılması ise, gençliğin hem eğitime hem de bütünüyle geleceğine dönük beklentilerini giderek ortadan kaldırıyor. Günümüzde azımsanamayacak oranda genç insanın bireysel kurtuluş adı altında yurtdışına çıkma eğiliminin güçlenmesi, gençlik kitlelerinin içine itildiği geleceksizlik sorununun en belirgin yanlarından birini oluşturuyor. Şu ya da bu bireysel kurtuluş hayalinin peşine koşmayı bırakıp derin bir bunalımın içerisinde sürüklenen gençler arasında intihar eğilimi de güçleniyor. Geleceksizlik sorununa toplumsal bir çerçeveden bakıp mücadeleye yüzünü dönmeyen gençlik kitleleri, öte yandan her türlü burjuva gericiliğinin istismarına açık hale geliyor. Milliyetçi-şoven, dinci-gerici kurum ve örgütlenmeler geleceksizlik çukuruna itilen, edilgenlik ve çaresizlik içerisinde çürümeye bırakılan gençlik içerisinde kendine daha geniş bir alan bulabiliyor. Öyle ya; dinsel, milliyetçi, liberal vb. her türden siyasal gericilik toplumsal çürümeden beslenerek kendisine hayat alanı bulabiliyor. Halihazırda gerici-faşist rejime muhalif bir konumda olan, içinde bulunduğu zorlu

koşullara karşı duyarlı ve mücadele potansiyelleri barındıran gençlik kesimleri ise baskı ve zorbalıkla ezilmek isteniyor. Bunun son dönem örneklerine Boğaziçi Üniversitesi ve ODTÜ'yu hedef alan ideolojik, kültürel ve fiili saldırılar üzerinden tanıklık ediyoruz. Başta en dinamik kesimleri olmak üzere, gençliğin tamamını hedefleyen ve teslim almayı amaçlayan faşist baskı ve zorbalık, eğitimin her kademesinde temel hak ve özgürlüklere alan bırakmamayı esas alıyor. Yasal-fiili düzenlemelerle, faşist genelgelerle, keyfi uygulamalarla, soruşturma ve hukuk terörüyle gençliğin söz, basın, eylem ve örgütlenme özgürlüğü çoktan rafa kaldırılmış durumda. Olduğu kadarıyla üniversitelerde faaliyet gösteren kol, kulüp ve topluluklar da hedef haline getirilmiş bulunuyor. Gençliğin yaşam ve eğitim alanlarında temel hak ve özgürlükleri boğan gerici-faşist rejim, her türden ırkçı-faşist çetelere, din istismarcısı vakıf ve tarikatlara ise alabildiğine geniş bir alan açıyor. Bu tablo, gençlik içerisinde gelecek sorunu kadar siyasal hak ve özgürlükler sorununu da her geçen gün öne çıkarıyor.

YENİ DÖNEM VE GENÇLİK MÜCADELESİ

Gençlik hareketi, Boğaziçi çıkışının ardından tekrar en geri sınırlarına çekilmiş bulunuyor. Geçen yılın başında gençlik içerisinde faaliyet gösteren politik gençlik örgütlerinin barınma sorunu karşısında ortaya koyduğu inisiyatif ve kimi üniversitelerde öğrencilerin aynı sorun karşısında kendiliğinden ortaya koyduğu

tepkiler yaşansa da hala daha genele ilişkin tablo yerli yerinde duruyor.

Onca birikmiş soruna karşın gençlik mücadelesinde yaşanan gerileme ve gençlik içerisindeki mücadele eğiliminin zayıflığı çelişik bir durum olarak görülebilir. Evet, gerçek çelişik bir bütündür. Gençlik kitlelerinden yansıyan bu çelişik durum krizin yıkımı ve gençliğin yaşadığı sorunlar ağırlaştıkça keskinleşmektedir. Öte yandan, gençlik mücadelesinin bugünkü tablosu bir dizi nesnel ve öznel koşuldandır. Özellikle sınıf hareketi ve toplumsal mücadelenin alabildiğine geri ve dağıntık olduğu günümüz koşullarında gençlik hareketinin bundan etkilenmemesi mümkün değildir. Gençlik mücadelesi elbette dönem dönem kendi gündemleri ve sorunları üzerinden çıkışlar ortaya koyabilir, bölünme sürecinde, Boğaziçi'nde, ODTÜ'de olduğu gibi. Fakat, hareketin istikrar kazanması, kendi sınırlarını zorlayarak sıçraması ve yeni bir düzey kazanması genel toplumsal koşullardan ve toplumsal mücadelenin o anki tablosundan ayrı ele alınamaz. Geçtiğimiz eğitim yılında, biriken onca soruna rağmen gençliği edilgenliğe iten bir başka etken ise seçimler üzerinden yaratılan atmosfer ve beklentiler olmuştur. Genel olarak toplumu sahte vaatlerle aylarca oyalayan seçim süreci, aynı şekilde gençliği de hareketsiz kılan uğursuz bir rol oynamıştır.

ÖZGÜRLÜK VE GELECEK MÜCADELESİNİ BÜYÜTELİM

Gençlik kitleleri yeni eğitim-öğretim yılını hem eğitim sisteminde hem de yaşamın bir dizi alanında ağırlaşan sorunlarla karşıyor. Kapitalizmin çoklu krizleri bütünlüğü içerisinde bu sorunları günbegün ağırlaştırıyor. Bu tablo göstermektedir ki; gençlik kitleleri yeni dönemde krizin hayli kabarık faturasına, eğitim alanında yaşanan hak gasplarına, her geçen gün ağırlaşan geleceksizlik sorununa ve siyasal hak ve özgürlüklere dönük saldırılara karşı harekete geçmediği sürece çok yönlü saldırıların arkası kesilmeyecektir. Gençliği hedef alan tüm bu sorun ve saldırıları genel toplumsal sorunlarla bağlayarak ele alıp mücadeleyi büyütme, gençlik hareketinin önünde duran en somut ve güncel görevdir. Gençlik hareketi içerisindeki politik gençlik örgütleri yeni dönemin görev ve sorumluluklarını bu bütünlük üzerinden ele almalı, gençlik kitlelerinin gelecek ve özgürlük mücadelesini büyütme için şimdiden çok yönlü bir hazırlık içerisinde girebilmelidir. Bu alanda ortaya konacak inisiyatif ve pratik çaba, çelişkilerin keskinleşeceği ve gençlik kitleleri içerisindeki mücadele potansiyellerinin artacağı yeni dönemin kazanılması için büyük bir önem taşımaktadır.

Saray rejimi, IMF destekli saldırı paketi hazırlığında...

Fikri Tomurcuk

Gerek ekonomiden sorumlu bakan Mehmet Şimşek, gerekse Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz son dönem her fırsatta açıklanacak üç yıllık Orta Vadeli Plan'ın (OVP) ekonominin kısa ve uzun vadeli sorunlarına çözüm getiren yepyeni bir plan olacağını söyleyip duruyorlar. Erdoğan iktidarı boyunca her birine farklı bir cıfırlı ad taktıkları ve yeni diye sundukları sayısız ekonomi programı açıklandı. Bunların çoğu açıklandıktan kısa bir süre sonra unutuldu gitti.

En uzun süreli uygulanan plan, eski Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile eski Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu ortaklığı ile uygulanan "Türkiye Modeli" oldu. Bu "model" in emekçi halka ve ekonomiye faturasının ne kadar ağır olduğunu yaşayarak gördük. Ekonomi cari fazla verecek dendi, cari açık patladı. İhracat artacak dendi, ithalat patladı. Fiyat istikrarı sağlanacak dendi enflasyon patladı. Kurlar düşecek dendi, devalüasyon patladı. Döviz rezervlerimiz artacak dendi, Merkez Bankası'nın kasası boşaldı. Liralaşma olacak dendi, TL mevduatları bile dövize endekli hale geldi. Tüm bunlara paralel olarak emekçi kitleler daha da yoksullaşırken sermayenin kârları patlama yaptı.

Mehmet Şimşek-Cevdet Yılmaz ikilisinin hazırladığı plan, eksi göstermelik planlar gibi havada kalan planlardan birisi olmayacak. Tersine saray rejimi, bu planı hayata geçirmek için ısrarlı olacak. Çünkü saray rejiminin yeni ekonomi planı, enkaz haline getirdikleri ekonomiyi toparlamak için krizin bütün yükünü emekçilerin sırtına yıkmayı amaçlıyor. Bunun için iktidar, elinden gelen bütün çabayı ortaya koyacak.

Saray rejiminin yeni ekonomi planı, IMF'siz de olsa her yönüyle tam bir IMF programı olacak. Seçim sonrası devreye alınan uygulamaların ve IMF programının birer ön adımı ve parçasıydı. Kurların hızla yükseltilmesi, faizlerin adım adım artırılması, vergi artışları, akaryakıt fiyatlarının seçim öncesine göre ikiye katlanması, ardından iğneden ipliğe yeni zam dalgasının başlaması, yeni ekonomi planının kimliğini zaten ortaya koymuştu.

Son memur maaş zammı kararı da IMF reçetelerine uygun olacak şekilde alındı. IMF reçetelerinde, ücret artışlarının hükümetin enflasyon hedefini aşma-

ması genel bir kural olarak yer alır. 2024 yılı memur maaş zamlarının ilk altı ay yüzde 15 ve ikinci altı ay yüzde 10 oranında olmak üzere ortalama yüzde 20.75 ile sınırlı tutulması, tam bir IMF reçetesi uygulamasıdır. Merkez Bankası, 2024 yılında enflasyonun yüzde 33 olacağını tahmin ediyor. Memur zamlarının bu tahminin bile çok altında tutulması, Erdoğan iktidarının IMF'siz IMF programını, IMF'den bile insafsız uygulayacağını bir işareti. Merkez Bankası'nın enflasyon tahminlerinin hiçbir zaman tutmadığı ve bu hesabın zaten gerçekle alakası olmayan TÜİK enflasyonuna göre yapıldığı dikkate alınır, kamu emekçilerinin nasıl bir yoksullaşmayla karşı karşıya kalacağı ortada.

Yeni ekonomi planının karakterini ortaya koyan bir diğer gelişme de planın içeriği konusunda kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmazken, Şimşek-Yılmaz ikilisinin TÜSİAD'dan TOBB'a, ihracatçılardan bankacılara bütün patron örgütleriyle kapalı kapılar ardında özel toplantılar yapmasıydı. Şimşek-Yılmaz ikilisi bu toplantılarda sermaye sınıfının önde gelen temsilcilerine hem hazırlıkları hakkında bilgi verdiler hem de onların talep ve isteklerini toplayarak, programa patronların isteklerine göre son şeklini vermek için özel bir çaba sergilediler.

Sermayenin isteklerine göre ekonomi planı hazırlamak için yapılanlar bununla da sınırlı değil. Erdoğan iktidarı, yeni ekonomi planı için IMF'den de onay ve destek arayışı içinde. IMF ile ısınan yeni ilişkilerin başlıca hedefi, yeni OVP'nin IMF tarafından da uygun bulunarak desteklenecek nitelikte olmasını sağlamak.

IMF'nin bu ay içinde yapacağı yıllık değerlendirme çalışmalarının ardından hazırlayacağı raporda, yeni OVP hakkında olumlu değerlendirmelerin yer alması Erdoğan iktidarının ekonomi planının yürümesi için hayati önem taşıyor. Erdoğan iktidarı, yıllık raporda IMF'den alkış alacak bir programın, yana yakıla bulmaya çalıştığı dış kaynak sorununun çözümünü kolaylaştıracağını düşünüyor. IMF'nin olumlu rapor vereceği ekonomi planının, uluslararası sermayenin Türkiye'ye gelişini kolaylaştıracağı umuluyor. Kuşkusuz Saray rejiminin ekonomi planında, ülke varlıklarını küresel sıcak para fonları ve küresel sermaye gruplarına en karlı se-

kilde sunan maddeler yer alacak.

Erdoğan rejiminin ekonomiyi getirdiği yerde yurt dışından döviz bulmak en acil ve en kritik sorun haline geldi. Merkez Bankası'nın döviz rezervleri eksiye düşmüşken bir yanda dış borç ödemeleri, diğer yanda yüksek cari açığı karşılamak için yüklü miktarda taze döviz girişine ihtiyaç olması, ekonomiyi her an durma tehlikesi ile karşı karşıya bırakıyor. Ekonominin kış aylarında bu yüzden büyük şoklarla karşı karşıya kalma ihtimali var. Öyle ki işin ucu IMF'ye tamamen teslim olmaya kadar gidebilir.

Bu yüzden Erdoğan'ın seçimlerden sonra yaptığı ilk iş, Körfez ülkelerinden para bulmak için tura çıkmak oldu. Ama Erdoğan, Körfez'deki dostlarından bile ihtiyacı olan sürede ve miktarda döviz bulamadı.

Bunun üzerine yönünü Batılı finans merkezlerine çeviren Erdoğan, ilk selamını Merkez Bankası başkan yardımcılıklarına küresel finans merkezlerinin hoşuna gidecek atamalar yaparak verdi. Bu selamı, Merkez Bankası'nın beklentilerin çok üstünde bir faiz artışı yapmasına izin vererek iyice görünür hale getirdi. Kur Korumalı Mevduat (KKM) sisteminden çıkış yönünde atılan adımlar da bu çerçevede gündem geldi.

Erdoğan şimdi IMF'nin de onayını ve desteğini alan bir ekonomi planı açıklarak küresel sermayeye tam teslimiyet bayrağını açmayı planlıyor. OVP'nin açıklanmasının hemen ardından Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, yeni ekonomi planını New York'ta küresel fonların temsilcilerinin beğenisine sunacak.

Erdoğan iktidarının yeni ekonomi planının, dibine kadar emekçi düşmanı olacağı, ekonomideki enkazı emekçilerin sırtına yıkarak sermaye sınıfını kurtarmayı amaçlayacağı her şeyi ile ortada. Emekçilerin karşı karşıya bulunduğu kapitalist saldırı, daha da şiddetlenerek sürececek. Sonucu ise sermayenin bu saldırısı karşısında işçi sınıfının ortaya koyacağı örgütlülük, birlik ve mücadelenin boyutu ve gücü belirleyecek.

“Sanayinin organizasyonu” ve deprem

6 Şubat'ta Maraş merkezli gerçekleşen depremlerin üzerinden yedi ay geçti. Bu sürede depremden etkilenen emekçilerin yaşamları gittikçe katlanılmaz bir hale geldi. Zira birçok yerde su sorunu bile çözüme kavuşturulabilmiş değil. Hal böyleyken, sermayenin Saray iktidarının gündeminde ilk sırada yıkımdan rant devşirmek var.

DEPREM BÖLGESİNDE ADIM ADIM RANT

Enkazdan ve depremden rant devşiren AKP-MHP iktidarının şefi Erdoğan ilk adımda 8 Şubat'ta depremden etkilenen 11 ilde 3 ay süreyle OHAL ilan etti. OHAL kararları yüzlerce, hatta binlerce kişiyi mağdur ederken iktidar, kapitalistleri memnun eden uygulamaları sürdürdü. Bu iktidar, şaibeli 15 Temmuz darbe girişiminden sonra da 3 aylığına OHAL ilan etmiş ancak yedi kez uzatarak toplam süreyi 2 yıla çıkartmıştı. OHAL, Erdoğan'ın başında bulunduğu AKP-MHP rejiminin çöküşünü önlemek için kullandıkları bir baskı, şantaj ve sindirme aracı oldu. Şimdi ise rant devşirmenin bir imkanı olarak kullanılıyor. Nitekim Saray rejimi, depremlerin hemen ardından ilan ettiği OHAL'e dayanarak “acele kamulaştırma” kararlarıyla TOKİ'ye arazi tahsis ederek, ihaleleri yandaşlarına dağıtarak, el koymayı hedefledikleri yerleri “riskli alan” ilan ederek depremden rant devşirdi. “Riskli alan” ilanı, 6306 sayılı yasa ve çıkarılan kararnameler “rantsal dönüşümün” yasal kılıfları olarak kullanıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, deprem bölgesi olan Antakya, Maraş ve Antep'te toplam 2 bin 430 hektar büyüklüğünde 11 yeni yerin sanayi sahası ilan edildiği bildirildi. Antakya'da Belen ve İskenderun'da 2, Maraş'ın Elbistan ve Dulkadiroğlu'nda 2, Antep Nizip'te 3, Oğuzeli'nde 2, Araban'da 2 alan olmak üzere toplam 2 bin 430 hektar büyüklüğündeki 11 yeni yer, sanayi sahası ilan edildi. Daha önceden ilan edilen 7 alanla birlikte bugüne kadar toplam 18 alan “sanayi sahası” ilan edilmiş oldu.

DEPREM BÖLGESİNDE KRİZİ FIRSATA ÇEVİREN SERMAYE

Depremin enkazından rant devşiren sermaye, sanayi bölgelerinde işçi soru-

nu yaşamamak, varsa bunları karşılamak için konteyner kentler kurma işine girişmişti. Örneğin Malatya'da Baykan Denim işçileri fabrikalarda kurulan konteynerlere yerleştirildi. Zaman içinde Maraş'ta MÜSİAD ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Adıyaman'da, Albayrak Antakya Kırıkhan'da, Baykar Maraş'ta, Kalyon İslahiye'de, İstanbul Sanayi Odası Antakya'da kurdukları konteyner kentlerle iş gücünü kentlerde tutma çabası içinde bulundu.

“Türkiye depremleri: toparlanma ve yeniden yapılanma değerlendirmesi raporu”na* göre deprem bölgesindeki 38 OSB'de yaklaşık 550 bin işçi çalışıyor ve toplamda 4 bin 997 şirket bulunuyor. Deprem bölgesindeki istihdam Türkiye'nin toplam istihdamının yüzde 22'sine tekabül ediyor. Antep, Hassa OSB ve İskenderun Limanı bölge açısından önemli alanlardan üçünü oluşturuyor. Depremlerin 11 ilde yol açtığı ekonomik kayıpların toplamı ise 104 milyar dolar civarında hesaplanıyor.

Depremler vesilesiyle tekrar tartışmaya açılan şey ise OSB'lerin güvenli ve zarar görmeyecek yerlere taşınması. Deprem bölgesindeki iç göçü de fırsata çeviren sermayenin imdadına yine AKP yetiştirdi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, 6 Şubat depreminin vurduğu 11 ildeki sanayi bölgelerinin, deprem riskinin az olduğu Konya ve Kayseri'ye

kaydırılacağını 25 Ağustos'ta açıkladı. **

HER ŞEY SERMAYE İÇİN...

Sanayinin kaydırılması ya da “güvenliği” sadece depremin gerçekleştiği alanlar için geçerli değil. “Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu” toplantısı sonuçları ağustos ayının ortasında açıklandı. Bu kapsamda 6 Şubat depremlerinden sonra Marmara Bölgesi'ndeki bazı sanayilerin İç Anadolu ve Doğu Akdeniz Bölgesi'ne (Ankara, Niğde, Konya, Nevşehir, Aksaray ve Akdeniz Toroslari) kaydırılması planı duyuruldu. 17 Ağustos tarihinde Saray beslemesi Yeni Şafak gazetesi ise bu durumu “Yeni sanayi devrimi” *** olarak adlandırdı.

Türkiye'de faaliyette olan OSB'ler ağırlıklı olarak batıda ve iç kesimlerde yoğunlaşıyor****: İstanbul 8, Bursa 16, Tekirdağ 13, Kocaeli 13, İzmir 13, Ankara 10, Konya 8, Manisa 6, Sakarya 6, Bilecik 6, Aydın 7, Afyon 7, Maraş 6, Antakya 5, Kütahya 5, Antep 5, Tokat 5, Adıyaman 4...

TÜSİAD'ın talebi, “batı ile bütünleşmiş bir üretim süreci” inşa edebilmek üzerine kurulu. Yeni teknolojileri üretime entegre edebilmenin yeterli olmadığını belirten TÜSİAD, “dijital ve yeşil dönüşümün” bir arada olması gerektiğini vurguluyor****. Bunlar için aslında reklam kısımları. Özcesi TÜSİAD'ın istediği şey teknolojik üretimi Marmara ve Ege'nin batısı, emek-gücü ağırlıklı üretim yapan

sermayeyi ise İç Ege, İç Anadolu, Kuzey Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu hattına yerleştirmek.

Sermaye için “önlem” denen şey, emekçiler için kölelik zincirlerinin kalınlaşması anlamına geliyor. Deprem bölgesinde ve sanayide sermayenin kârı emeğin sömürüsü üzerinden artar. Sanayi bölgelerinde yapılacak böylesi türden değişiklikler ilk elden “güvenlik”, “önlem” adı altında işçilere sunulmaya çalışılsa da her şey sermayenin büyümesi için kurgulanmaktadır. Göçmen emeğinin bu bölgelerdeki varlığı, bölgesel asgari ücretin tartışmaya açılması, ulaşımı, tedariki, emeğin yerleşimi vb. pek çok konu planlı bir şekilde sömürüyü yoğunlaştırmak için devreye sokulmaktadır. Sorunların ve mücadele dinamiklerinin artacağı bir süreç bizi beklemektedir.

Yararlanılan kaynaklar:

*Strateji ve bütçe başkanlığı 2023 Kahramanmaraş ve Hatay depremleri raporu

<https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/03/2023-Kahramanmaraş-ve-Hatay-Depremleri-Raporu.pdf>

**Deprem bölgesi OSB'ler haberi

<https://sanayigazetesi.com.tr/deprem-bolgesi-osbler-ic-anadoluya-tasiniyor/>

*** Yeni Şafak manşeti

<https://www.yenisafak.com/gundem/yeni-sanayi-devrimi-4553540>

****Türkiye'deki OSB haritası

<https://portal.sanayigazetesi.com.tr/index-osb.html>

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turkiyede-faaliyetteki-270-osb-planli-sanayi-uretimiyle-ekonomiye-katkisi-sagliyor/2721986#:~:text=En%20%C3%A7ok%20OSB'ye%20Bursa%20ev%20sahipli%C4%9Fi%20yap%C4%B1yor&text=Ankara'da%2010%2C%20%C4%B0stanbul%20ve,7%C5%9Fer%20OSB%20faaliyet%20g%C3%B6steriyor.>

***** TÜSİAD Başkanı Orhan Turan “sanayi teknoloji entegrasyon toplantısı” konuşması

<https://tusiad.org/tr/konusma-metinleri/item/11260-orhan-turan-tusiad-sd-2022-sanayi-teknoloji-entegrasyon-programi-step-etki-nli-gi-konusmasi>

Su yok, hava yok, rant ihaleleri sürüyor!

6 Şubat gecesi peş peşe yaşanan depremlerin üzerinden 7 ay geçmesine rağmen yıkıcı etkileri sürüyor. Önlem alınarak ve arama-kurtarma çalışmalarını aksatarak ölümlerin kat be kat artmasına sebep olan AKP-MHP iktidarı depremlere verdiği sözleri de tutmadı. Enkazlardan çıkabilen ve hayatta kalabilenlere asgari yaşam koşulları bile tam sağlanabilmiş değil. Kaderine terk edilen depremlilerin sağlık, eğitim, barınma, beslenme gibi temel ihtiyaçlara ulaşımı halen çok kısıtlıdır.

SU VE TEMİZ HAVA YOK!

Hemen her şeyin ihtiyaç olduğu deprem bölgesinde en yakıcı sorun ise sudur. Depremlilerin aktarımları aylardır emekçilerin kendi çabalarıyla ulaştırdığı yardımların belli bir sınıra dayandığı, git gide azalarak artık yetersiz kaldığını gösteriyor. Kullanma ve içme suyuna kalıcı çözüm bulunamadığı sürece sağlık sorunu da derinleşmeye devam edecek.

Deprem bölgesinde bir başka sorun ise plansız moloz kaldırma çalışmalarının sebep olduğu hava kirliliğidir. Resmî kurumların rutin temiz hava ölçümlerini raporlamadığı Antakya'da Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile Temiz Hava Hakkı Platformu'nun yaptığı bir çalışma bölgedeki hava kirliliğinin endişe verici boyutlara ulaştığını ortaya koyuyor. Çalışmaya göre yapılan ölçümlerde tespit edilen kirlilik seviyesi uluslararası standartların çok üzerindedir. Öte yandan, meslek örgütlerinin uyarıları, çözüm önerileri ve çalışmaları dikkate alınmayarak bölgede yaşayanların sağlık hakkı sistematik şekilde ihlal ediliyor. Enkaz kaldırma çalışmalarında açığa çıkan toz ve kimyasal maddelerden kaynaklı birçok kişinin KOAH hastası olduğu da sağlık meslek örgütlerinin raporlarında yer alıyor. Yıkım ve moloz kaldırma çalışmaları su sıkılmadan yapılıyor. Antakya'yı ve çevresini toz altında bırakan bu pervasızlık, kanserojen maddelerden oluşan asbestin her tarafa yayılmasına yol açıyor. Ancak insanların hayatını tehlikeye atan bu sorun Saray rejiminin umurunda bile değil.

DEPREMDE BULUNAMAYAN İŞ MAKİNALARI DİKMECE'DE!

6 Şubat sabahından itibaren can havliyle kurtarma ekibi ve iş makinası bek-

Yaşanan her doğa olayının işçi ve emekçiler için felakete dönüşmesinin bizatihi sorumlusu olan bu iktidarın pervasızlığı, henüz karşısına dikilip hesap soran örgütlü bir gücün olmamasından da kaynaklanıyor.

leyen depremliler günlerce enkaz altında kalmış, binlerce kişi kurtarılmadığı için hayatını kaybetmiş, hayatta kalanların bir kısmı ise uzun süre yakınlarının cansız bedenlerine bile ulaşamamıştı. Günlerce deprem bölgesine ulaşmayan iş makineleri rant ihaleleri açılmaya başladığında, tarım arazilerinde, meralarda, zeytinliklerde boy gösterdi. TOKİ'nin konut yapacağı bahanesiyle depremlilerin tarım alanlarına el koyan AKP-MHP iktidarı aynı yerde bir kez daha bilim ve tekniği hiçe saydı. Gasp edilen tarım arazileri depremlerin sürdüğü bölgede bina yapımına elverişli değil. Bu da yapılması muhtemel konutların şimdiden riskli olması anlamına geliyor. Diğer yandan o kadar hazine arazisi varken, köylülerin topraklarına el koyup asırlık zeytinliklerin yok edilmesi büyük bir emek ve doğa talanıdır.

RANT İHALELERİNDE ISRAR

Arama-kurtarma çalışmalarında ve sonrasında yaşamsal ihtiyaçların giderilmesinde basiretsiz kalan AKP-MHP reji-

mi ihaleler söz konusu olduğunda nefes almadan "çalışıyor". Depremin dördüncü günü başlayan ihaleler AKP-MHP rejimine yakınlığıyla bilinen şirketlere bir bir dağıtılıyor. Üstelik ihaleyi alan şirketlerin aynı bölgede depremden önce yaptığı binalarda yaşanan usulsüzlükler ve yıkım orta yerde duruyorken.

Cumhuriyet'te yer alan bir habere göre, Antep'te yapılması planlanan deprem konutu için ihaleyi YDA İnşaat aldı. AKP döneminde hızla semirtilen kapitalistlerden biri olan YDA İnşaat, aynı zamanda su baskınları ve teknik aksaklıklarla sürekli gündeme gelen Defne Devlet Hastanesi'nin ihalesini de almıştı. Yine Malatya'da, Antakya'da, Adıyaman'da bir yanda içme suyu sorunu çözülmezken öte yanda yandaş inşaat şirketlerine milyarlık ihale dağıtımı hızla devam ediyor.

AKP-MHP iktidarının deprem bölgesindeki yapılaşmaya ilişkin adeta akıl tutulması yaşadığı bir başka proje ise Hatay Havalimanı'dır. Tüm uyarılara ve tepkilere rağmen 2007'de Amik Ovası'na inşa-

edilen, 2009 ve 2014'de iki defa yağmurları altında kalan, zemininde sürekli çökmeler oluşan ve son olarak 6 Şubat depreminde kullanılamaz hale gelen Hatay Havalimanı ikinci kez aynı yere yapılmaya başlandı. Oysa Havalimanı'nın hasar görmesi depremin kritik günlerinde arama, kurtarma ve yardım çalışmalarını büyük oranda sekteye uğratmıştı. Havalimanı pistini elverişsiz bir araziye yapmak ilk olumsuz durumda kullanılamama riskini arttıracığı için çok daha maliyetli bir iştir aynı zamanda. Havalimanı kullanılabilir durumda olsaydı belki binlerce kişi kurtarılabilirdi. Buna rağmen Havalimanı'nın aynı yere yapılması tesadüf değil, fütursuzluğun vardığı boyutları gözler önüne seren tercihtir.

Büyük yıkım ve insan kıyımından rant devşirmek AKP-MHP iktidarının "normali" haline getirilmiştir. Yaşanan her doğa olayının işçi ve emekçiler için felakete dönüşmesinin bizatihi sorumlusu olan bu iktidarın pervasızlığı, henüz karşısına dikilip hesap soran örgütlü bir gücün olmamasından da kaynaklanıyor.

Tek adama dayalı despot rejime “yeni Anayasa”

E. Bahri

Benzer vaatleri farklı zamanlarda ısıtıp toplumun gündemine taşımak, bir rejimin kaba riyakarlık, manipülasyon, pişkinlik gibi pespayeliklerle malul olduğunu gösterir. Zira bu hem verilen vaatlerle ilgili bir şey yapılmadığını ve yapılmayacağını hem de benzer sözlerin verilmeye devam ettiğini gösterir. Pespayelikler içinde yüzen bir rejimin aynı şeyleri onlarca kez dile getirerek siyasi rant devşirebilmesinde 7/24 yalan, çarpıtma, uydurma haberler yapan besleme medya önemli bir rol oynuyor. Toplum hafızasının bu şekilde manipüle edilebilmesi, riyakarlara ahkam kesme alanı açıyor ve bu sayede benzer yalanları döne döne tekrarlama fırsatı sağlıyor.

Bir dönem AKP-Gülen Cemaati, 2015'ten beri AKP-MHP koalisyonları sahte vaatleri belli aralıklarla toplumun üzerine boca etme politikası izlemektedir. Bu utanmazca sahtekarlıkların başında “yeni, sivil, demokratik Anayasa” vaadi geliyor. “Erdoğan'dan yeni anayasa açıklaması” cümlesi ile Google'da arama yapıldığında binlerce sonuç çıkıyor. Bu da sermaye sınıfı adına din istismarı üzerinden siyaset yapan AKP'nin ne kadar çok sahte vaatte bulunduğunu ve ne kadar çok yapay tartışma yaptığını gözler önüne seriyor. Dünyada bu kapsamda bir manipülasyonun, böylesi pespayeliklerin bu kadar sık ve uzun süreli yapıldığına rastlamak mümkün değil.

AKP şefi 2023-2024 Adli Yıl Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmada konuyu tekrar gündeme getirdi. 21 yılı aşkın süreden beri iktidarda olan rejimin başı Erdoğan, “2011'den beri bir hayalimiz var. Bu hayal, Türkiye'yi darbe Anayasasından kurtararak yarını kucaklayan, Türkiye Yüzyılına yakışır anayasaya kavuşturmak.”

Dinci-faşist rejimin başı lafta demokrasi vaat ediyor. Oysa o törende Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı Avukat Erinç Sağkan'ın yaptığı konuşmanın Cumhurbaşkanlığı frekansından yayınlanmasına bile izin vermedi.

“Meclis'in açılışıyla birlikte Türk demokrasisini yeni bir anayasaya kavuşturmak için girişimlerimizi tekrar başlatacağımız” türü laflar eden Erdoğan, Sağkan'ın ülke gerçeklerini yumuşak bir üslupla dile getirmesinden bile rahatsız oldu ve

sansürlendi. Hal böyleyken “Türk demokrasisi” zırvalarının ciddiye alınması mümkün mü? Saray rejiminin beslemeleri bile bunun sahte bir söylem olduğunu saklamıyorlar. Nitekim rejime muhalif bir ses yükseldiğinde bu beslemeler anında linç kampanyası başlatıyor. Besleme medya Erdoğan'ın onlara bahsettiği “linç demokrasisi” sayesinde “görevlerine” devam ediyor.

Seçilmiş milletvekilini hapiste tutan, yüzden fazla gazeteciye zindanlara kapatılan, festival/konser yasaklayan, sergi basan, cumartesi annelerine her hafta saldıran, grevleri yasaklayan Saray rejimi aynı anda mafya babalarına, çete reislerine, katillere ve tecavüzcülere af çıkarıyor. Afla çıkan eli kanlı mafya babaları anında rejimin baş ortağı MHP şefinin yanında soluğu alıyor. Rejim bu ve benzer icraatlarıyla, 21 yılda kurduğu “Türk demokrasisinin” ne ifade ettiğini dünya aleme gösteriyor.

AKP-MHP iktidarı 14-28 Mayıs seçimlerinden sonra sermayeye hizmet eden icraatlarına daha pervasız bir şekilde devam etti. İşçileri ve emekçileri sefalet mahkum ederken pervasızlaşmakla kalmadı, sermayeden ve emperyalistlerden aldığı desteğe de yaslanarak dinci-şeriatçı zorbalıkta da çitayı yükseltti. Hem Saray rejimi hem “sivil kılıklı” şeriatçı gruplar orta çağ artığı ideolojilerini topluma dayatma konusunda hiç olmadığı kadar fütursuzlaştılar. Yasaklar, baskınlar, tacizler, saldırılar vb. gericiliğin kokmuş yaşam biçimini topluma dayatmak için kullanılıyor.

Bu ve benzer icraatlar kağıt üstündeki anayasaya aykırıdır. Ancak yargı doğrudan Sarayın aparatı haline getirildiği için anayasanın pratikte hiçbir hük-

mü yoktur. “Yeni Türkiye'nin” anayasası henüz yazılı hale getirilmedi ama fiilen uygulanıyor. Bu “fiili anayasaya” göre Saraya biat etmeyen, hak arayan, şeriatçı dayatmalara karşı çıkan, gerçekleri dile getiren, onuruyla yaşamak isteyen, savaşa ve ırkçılığa karşı çıkanlar “suçludur”, “millet düşmanıdır”, “teröristtir”. Bu “fiili anayasa” kimlerine ise genişler “haklar” tanıyor: Dalkavuklara, yandaşlara, hırsız müteahhitlere, mafya babalarına, büyük uyuşturucu tacirlerine, çocuk tecavüzcülerine, kadın katillerine, önlem almayarak işçileri iş cinayetlerine kurban eden kapitalistlere ve benzerlerine... Bu suçları işlemenin kayda değer bir cezası yok. İnsan yakanları bile affedecek kadar “demokratik” bir anayasadır söz konusu olan. “Yeni Türkiye” budur ve bunun bir anayasaya kavuşturulması, AKP şefine göre artık elzem hale gelmiştir.

Tayyip Erdoğan, “2011'den beri bir hayalimiz var” diyor. “Bu hayali nedir?” sorusunun cevabını kurduğu “Yeni Türkiye'nin” tablosu vermektedir. Bu Türkiye, sadece kendisinin değil, hizmet ettiği büyük sermayenin ve emperyalistlerin tercihidir. Başında bulunduğu kokmuş rejimin bu “büyük başarısından” dolayı Erdoğan'ı işin başında tuttular. Şaibeli seçimlerle Saray'da kalmasına onay veren sermaye sınıfı ve emperyalistler, kendilerine hizmet konusunda sergilediği “başarıyı” ödüllendirmiş oldular.

AKP ve onun şefi iktidara geldikleri ilk yıllarda “ileri demokrasi” vaat etmişlerdi. Ülkeyi AB üyesi yapmak, ekonomik refahı arttırmak, hak ve özgürlükleri genişletmek ve daha birçok sahtekarca vaat... 21 yılın ardından tek adam dayalı despotik bir dinci-ırkçı rejim inşa ettiler. Refah bir yana on milyonlarca işçi ve emekçi

için açlık sınırı altında bir gelirle yaşamak “yeni Türkiye” denen ucubeliğin temel taşlarından biri haline getirildi.

Utanmazlık konusunda o kadar pişkinler ki, şimdi “birinci sınıf demokrasi, özgürlükler, sivil/demokratik/yeni anayasa” vaat edebiliyorlar. 21 yıl boyunca Türkiye'yi “darbe anayasasından kurtarmaktan” söz ettiler. 22. yılda aynı lafları tekrarlıyorlar. Ama bu defa söylediklerinin bir karşılığı var gibi görünüyor: Darbe anayasasını aratan, dinci/şeriatçı, şoven/ırkçı esaslara dayanan, açlık yoksulluk ve sefaleti “anayasal güvenceye kavuşturulan” “Türkiye Yüzyılı” dedikleri şeye uygun bir anayasa...

Sermaye sınıfı ve emperyalistlerin desteğine dayanan mafyatik AKP-MHP rejiminin “yeni Türkiye” için bir anayasa yapmasının önünde bir engel görünmüyor. Düzenin muhalefet partileri zaten aynı zihniyete dayanıyorlar. CHP'den kimi tekil sesler çıkabilir. Ancak bu partinin dinci-ırkçı rejime kayda değer bir itirazı bulunmuyor. Nitekim “yeni Türkiye”ye uygun bir muhalefet partisi olduğunu defalarca kanıtladı. Ciddi bir itiraz yükseltebilecek ilerici-devrimci güçlerin ise bu hamleyi engelleyebilecek gücü bugün için bulunmuyor. Asıl büyük bedeli ödeyecek olan geniş işçi-emekçi kitleler ise, yazı ki halihazırda pasif seyirci konumundalar.

Saray rejimi ile aparatlarının “anayasayı çiğneme özgürlüğü” alabildiğine geniş olduğundan kağıt üzerindeki anayasanın bir hükmü kalmamıştır. Yine de icraatları kağıt üstündeki anayasaya göre suçtur. Bundan dolayı kendi rejimlerinin anayasasını yapabilirlerse daha da pervasızlaşacaklar.

İşçiler, emekçiler, ilerici-devrimci güçler için esas olan sınıf mücadelesini geliştirmektir. Bu mücadelenin meşru-fiili, kitlesel-militan bir düzeye çıkartılması esas olmalıdır. O koşullarda sermayenin Saray rejiminin yazılı ya da fiili olan yasaları bir kenara itilebilir. Bu koşullarda ne düzenin yazılı ya da fiili yasalarına ne düzen muhalefetine umut bağlanabilir. Emekçilerin sınıfa karşı sınıf eksenli, fiili-meşru mücadeleyi geliştirmek dışında herhangi bir seçenekleri yoktur.

Kokuşmuş rejimde klikler çatışması

G. Umut

Saray rejiminin son yıllardaki en gözde aparatı Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB), AKP'liler arasında da tartışma ve ithamlara maruz kaldı. DİB şefi Ali Erbaş ile AKP yöneticilerinden Metin Külünk arasında başlayan çatışma, kokuşmuş mafyatik rejimde mevki ve rant kavgasının vardığı boyutu göstermesi açısından çarpıcıdır. İktidara ve sınırsız ranta sahip olmak, halka "din sosuna bulandırılmış ahlak satan" AKP'lilerin nasıl da ahlaksızlık, riyakarlık, yozlaşma ve çürüme bataklığına gömüldüklerini gözler önüne seriyor.

Külünk, Erbaş'ı "terör örgütleriyle" bağlantılı olmakla itham ediyor. Erbaş hakkında "FETÖ" ve PKK ile ilişkilerden haksız kazanç sağlamaya, yolsuzluğa ve rüşvete uzanan suçlamalarda bulunan Külünk, Ali Erbaş'ı hesap vermeye ve açıklama yapmaya çağırdı. Diyanet ise Külünk hakkında "yasal işlem" başlattığını duyurdu.

KÜLÜNK'ÜN ERBAŞ'A YÖNELİK PAYLAŞIMLARI

Külünk ağustos ayında sosyal medya hesabından Almanya'da faaliyet gösteren Diyanet İşleri Türk İslam Birliği'nde (DİTİB) "FETÖ üyelerinin etkin olmaya başladığını" söylemiş ve Ali Erbaş'ın yanıtlaması için 8 soru sormuştu. Ardından ise 5 Eylül'de sosyal medya hesabından Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'a sorular sormaya devam etti. Külünk bazı isimleri de açık etti.

Sorularda adı geçen kişilerden birinin Fatih Kurt olduğu iddia ediliyor. Doç. Dr. Fatih Kurt, 2012- 2017 yılları arasında Hac ve Umre Eğitim Daire Başkanlığı yaptıktan sonra 20 Aralık 2017'de Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü'ne atandı. Beş yıl bu görevde kalan Kurt, 14 Mayıs seçimlerinde AKP'den milletvekili aday adaylığı için istifa etti ve listede yer verilmeyince Diyanet'e geri döndü.

Kurt, haziran ayında Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti'ne girdi. Erbaş'ın en yakınındaki isimlerden biri olarak bilinen Kurt, yeni Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un da kız kardeşiyle evli. Yani Bakan Tunç'un eniştesi.

Külünk'ün 5 Eylül'deki yolsuzluk paylaşımından bir gün sonra Bakan Tunç, Erbaş'ı ziyaret etti. Ardından da Külünk hakkında suç duyurusunda bulunuldu. Suç duyurusundan önce Erbaş'ın, Erdo-

Dinsel gericiliğin çatı partisi olan AKP'nin yöneticisi olan bir zat ile Sarayın kullanışlı aparatı Diyanetin şefinin koltuk, rant, mevki kavgası düzenin nasıl da tepeden tırnağa çürüdüğünü gözler önüne sermektedir.

ğan ile görüştüğü ve Sarayın onayı ile bu adımı attığı iddia edildi.

AL BİRİNİ VUR ÖTEKİNE

Tarafların birbirleri hakkındaki iddiaları, Sarayın aparatı Diyanetteki çürümüşlüğü boyutlarını göstermektedir. Bu tartışmalar, mafyatik rejimdeki parsa kavgasının vardığı boyutu ve Diyanet'in de bu bataklık içinde yüzdüğünü gözler önüne serdi. Zira bu kavganın arka planında devlet kurumlarının parsellenmesi ve oradan sağlanan rantın paylaşılması konusunda yaşanan anlaşmazlıkların olduğu, konuyu araştıran gazeteciler tarafından dile getiriliyor.

AKP-MHP bloğu parti-devlet olarak tüm kurumları kendi aralarında parselleyip dizayn etmeye devam ediyor. Bu sayede muazzam bir zenginliği kontrol altında tutan bu dinci-faşist blok emekçilerin dini duygularını istismar ederek, kurulan "talan düzenini" toplum nezdinde olağanlaştırmaya çalışıyor. Dini duyguların istismarında başı çeken Diyanet, bu yönüyle de saray rejiminin her zaman gözde/kullanışlı aparatı oldu.

Bu arada Diyanete dönük iddiaları ortaya atan Metin Külünk de bu yolsuz-

luk düzenini kuran AKP'nin tepesindeki şeflerden biridir. AKP'nin sayfasındaki özgeçmişini Milli Türk Talebe Birliği Orta Öğretim Yönetim Kurulu üyeliğinden başlatmıştır. Sonrası ise sırasıyla Akıncılar Teşkilatı, Milli Selamet Partisi İl Gençlik Yönetim Kurulu Üyeliği, İstanbul İl Teşkilat Başkanlığı, İstanbul İl SKM Başkanlığı izlemektedir. 24, 25, 26 dönem İstanbul Milletvekili olan Külünk'ün geçmişinde İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri komiteleri görevi, İSO Hazır Giyim Meslek Komitesi üyeliği gibi işler de var.

Son dönemde AKP'lilerle girdiği tartışmalarla gündeme gelen Külünk, Sedat Peker'in ifşaatları üzerine eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından suçlanmıştır. Daha sonra Peker de para yoladığı siyasetçinin Metin Külünk olduğunu açıklamıştı. Sedat Peker'in ifşaatları Metin Külünk'ün, AKP'nin mafya yüzünü temsil ettiğini göstermişti. Nitekim Almanya'daki AKP'liler tarafından kurulan "Osmanen Germania" adlı çetenin so- ruşturmasında Külünk'ün de adı geçiyor. Külünk'ün şefi olduğu çetenin başına getirilen Necati Arabacı, insan kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, fuhuş, saldırı, gasp,

haraç gibi suçlar nedeniyle Almanya'dan sınır dışı edilmişti. Alman medyası da Külünk'ün bu çeteyle yakın ilişkilerini deşifre etmişti.

AKP'nin yöneticisi olan Külünk'ün Diyanetin şefi Erbaş'la kavgaya tutuşmasının somut nedenleri tam ortaya çıkmış olmasa da bunun bir mevki ve rant kavgası olduğuna kuşku yoktur. Zira AKP gibi çürümüş, bir tür suç çetesi haline gelmiş yapılarda kavgalar parsa paylaşımında yaşanan anlaşmazlıklardan kaynaklanır. Ancak kavganın nedeni bu olsa da tarafların birbirlerine yönelttikleri ithamlar ciddidir. Bu yapılarda öbeklenen klikler, ancak parsa kavgasına tutuştukları zaman bazı gerçekleri dile getirirler. Zira suç ortakları birbirlerinin kirli sicillerini bilir ve oradan vurmaya çalışırlar.

Dinsel gericiliğin çatı partisi olan AKP'nin yöneticisi olan bir zat ile Sarayın kullanışlı aparatı Diyanetin şefinin koltuk, rant, mevki kavgası düzenin nasıl da tepeden tırnağa çürüdüğünü gözler önüne sermektedir. Ortaya saçılanlar ise, dinci-ırkçı ve mafyalaşmış devletin kurduğu yolsuzluk, soygun ve talan düzeninin suçlarıdır.

Saraya göre sefalet “psikolojik” bir mesele

2002'den beri iktidarda olan AKP'nin şefleri ve etraflarında biriken yiyici takımı yağmadan, ranttan, talandan, kara paradan büyük bir pay alarak servet sahibi oldular. Bu yiyici kast, iktidarın da sağladığı imkanlarla kapitalist sınıfın organik bir parçası haline geldi. Bu düzende tüm iktidarlar eninde sonunda sermaye sınıfının çıkarlarını temsil ederler. Ancak iktidardakilerin sermaye sınıfının organik bir parçası haline gelmeleri, onları çok daha pervasız, gözü dönmüş ve kural tanımaz bir güruha dönüştürüyor.

Yağma ve talanda hiçbir ölçünün tanınmaması, seçimler döneminde büyük rüşvetlerin dağıtılması, din kisvesi altında ekonomide yapılan birtakım düzenlemeler vb. ekonomik krizin kronik bir hal almasını sağladı. AKP şefi Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, saraylarda sefahat süren bu talancı sınıf, her adımda işçilere ve emekçilere yüklenip sefaleti bir kat daha derinleştiren politikalar izliyor. Yoksulluk derinleştikçe riyakarlık doruğa çıkıyor, din istismarı yaygınlaştırılıyor, şoven/ırkçı söylem tırmandırılıyor. Din sosuna batırılmış zehri yutmayı hak arama mücadelesini yükseltenler ise devletin polis, jandarma, yargı vb. aygıtları tarafından yoğun baskılara maruz kalıyor.

Ankara'daki 1100 odalı sarayın yanı sıra Osmanlı döneminden kalma tüm saraylara el koyan, bir tarafta yazlık, öbür tarafta kışlık saraylar inşa ettiren Tayyip Erdoğan, bu kadar lüks ve şatafata sermaye sınıfına yaptığı hizmetin mükafatı olarak sahip oldu. Zira onun başında bulunduğu rejim, milyonlarca işçiyi asgari ücrete mahkum etti ve bu ücreti açlık sınırının altına çekti. Grevleri yasaklayarak işçilerin en etkili silahını ellerinden aldı. Bu sayede işçi sınıfına önceki hükümetlerin cüret edemeyeceği derin bir sefalet dayattı. Bu, asalak kapitalistler için bulunmaz bir fırsattır. Din sosuna bulanmış propaganda zehrini yutan işçiler ise, henüz bu kaba küstahlığa karşı güçlü bir direniş geliştiremedikleri için vahşi kapitalizmin sömürü çarklarının arasında ezildikçe eziliyor.

Kapitalist sınıfın organik bir parçası olan dinci-ırkçı kast, uyguladıkları politikalarla emekçilerin geniş bir kesimini kronik bir sefaletin içine ittiler. Halka

Esas sorun işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin bu küstah despotlardan hesap sormak için örgütlü mücadeleyi halen yükseltememiş olmasıdır. Bu despot rejime ve arkasındaki sermaye sınıfına karşı örgütlü mücadele geliştirilmeden, emekçilerin bu karanlık cendereden çıkmaları yazık ki mümkün olmayacaktır.

karşı bu ağır suçlu işlemleri yetmiyor gibi, emekçilerle alay eden küstahça açıklamalar yapmaya, pespaye vaazlar vermeye de devam ediyorlar. Bu işin başını da kokuşmuş rejimde “her şeyin başı” olan Tayyip Erdoğan çekiyor. O kadar zıvanadan çıkmışlar ki, açlık sınırında yaşam savaşı veren emekçilere “Sakin ortada ekonomik bir sorun olduğunu düşünmeyin, bunların hepsi algı operasyonları. Mideleriniz guruldasa da unutmayın ki biz refahınızı arttırmaya devam ediyoruz” diyebiliyorlar.

Bu konuda tüm ölçüleri altüst eden, en kaba riyakarları bile kıskançlıktan çatlatan bir edayla vaaz veren yine AKP şefi oldu. 22 yıldır iktidarda olan rejim başı Erdoğan vaazında şu ifadeleri kullandı: “Kur ve enflasyondaki artış oranların ötesinde bir fiyatlandırma güdüsüyle karşı karşıyayız. Bu da karşımızdaki sorunun ekonomik değil psikolojik olduğuna işaret ediyor. Devlet olarak bir yandan hayat pahalılığını körükleyen psikolojik faktör-

ler ve bu durumu fiyatlara yansıtanlarla mücadele ediyor bir yandan da enflasyonu düşürecek politikaları kararlılıkla yürütüyoruz...”

22 yıldır rejimin tepesinde oturan kişi, yüzü bile kızarmadan enflasyonu düşürecek politikaları kararlılıkla uyguladıklarını söylüyor. Bu politikaları uygulaya halkın yarısından fazlasını sefaletin derin uçurumuna itti. Söz konusu politikaları aynı şekilde yürütmede kararlı olduklarını söylüyor. Bu ise asalak azınlık zenginleşirken, emekçi çoğunluğa dayatılan sefaletin daha da koyulaştırılacağı anlamına geliyor. Nitekim pek çok ekonomist, Mart'ta yapılacak yerel seçimlerin ardından zam yağmurunun çok daha şiddetleneceğini ön görüyor.

AKP şefinin sefalete mahkum ettiği milyonlarla alay etme noktasında gösterdiği fütursuzluk dikkat çekicidir. O durumdaki bir sermaye siyasetçisinin olağan koşullarda insan arasına çıkamaması gerekirdi. Oysa o vaazlar vermekle

kalmıyor, ekonomiyi batıran politikalara imza atmışken, ortada “ekonomik bir sorun” olmadığını, meselenin “psikolojik” olduğunu söylüyor. Bu ifadeler, sermaye sınıfı adına siyaset yapanların ne kadar pespaye, pişkin, küstah olabileceğini göstermesi bakımından çarpıcıdır.

Böylesine riyakar, pespaye bir düzen siyasetçisinin halen ortalıkta dolaşip vaazlar vermeye devam etmesi nasıl mümkün olabiliyor? Tüm mesele bu noktada düğümleniyor. Zira o, her icraatıyla her vaazıyla temsil ettiği sermaye sınıfına “yakışan” bir misyonla hareket ediyor. Ancak o, bu gücü oturduğu koltuğun heybetinden almıyor. Esas sorun işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin bu küstah despotlardan hesap sormak için örgütlü mücadeleyi halen yükseltememiş olmasıdır. Bu despot rejime ve arkasındaki sermaye sınıfına karşı örgütlü mücadele geliştirilmeden, emekçilerin bu karanlık cendereden çıkmaları yazık ki mümkün olmayacaktır.

İşçi ve emekçiler su kıtlığıyla karşı karşıya

K. Düşgör

“Çoklu krizler” içinde debelenen kapitalist sistem, yapısı gereği insanı ve doğayı yıkıma uğratmadan ilerleyemiyor. Sistemin işleyiş yasaları küresel ısınma, iklim değişikliği ve canlı yaşamı tehdit eden başka sorunların hızla peydah olmasında ve derinleşmesinde belirleyici bir rol oynuyor. Yeraltı sularının azalması, buzulların erimesi, deniz ve okyanus sularının ısınması, nehir ve göllerin kuruması, orman yangınları, kuraklık, aşırı hava olayları vb. birçok sorunu derinleştiriyor.

İklimle bağlantılı sorunların başında su kıtlığının yayılması geliyor. Bu sorun işçiler, emekçiler ve yoksul halklar için adım adım güncel bir tehdit haline geliyor. Dünya üzerindeki su sorunu kapitalist kurumların raporlarına da sık sık yansıyor. Örneğin Birleşmiş Milletler (BM) Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), bu yıl 2023-2027 döneminin tarihteki en sıcak dönem olabileceği uyarısında bulundu. WMO'nun son çalışmasına göre, önümüzdeki 4 yıl içerisinde en az bir yılın daha önce kaydedilen en sıcak (El Niño) yıl olan 2016'yı geçme olasılığı yüzde 98. Öte yandan aşırı sıcaklık, nüfus artışı ve kaynakların yanlış kullanımına bağlı olarak dünya üzerindeki tatlı su kaynakları düzenli bir şekilde azalıyor. Yine BM'nin hazırladığı raporlara göre su krizi her yıl yaklaşık 2,8 milyar insanı etkiliyor. Aynı rapor 2040 yılını Türkiye, Suriye, Irak'ın içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesi için “Kritik yıl” olarak değerlendiriyor.

Bilimsel ölçütlere göre su kaynaklarının yeterliliği, insan sayısı ve mevcut su miktarının karşılaştırılmasıyla ölçülür. Buna göre bir bölgenin yıllık su varlığı kişi başına 1700 metreküpün altına düştüğünde su stresi, 1000 metreküpün altına düştüğünde su kıtlığı, 500 metreküpün altına düştüğünde ise mutlak su kıtlığı yaşanıyor. Önlem alınmazsa 2025 yılına kadar 1,8 milyar insan mutlak su kıtlığı ile karşı karşıya kalacak ve dünyadaki tüm insanların yarısı su sorunu yaşayamaya başlayacak. Türkiye’de ise 2030 yılına kadar nüfusun 100 milyona ulaşması durumunda kişi başına kullanılabilir su miktarı 1000 metreküpe düşecek ve su kıtlığı başlayacak. Su kıtlığı ise gıda krizine, hijyen yoksunluğuna, salgın hastalıklara, kitlesel göç ve savaflara yol açacak kadar önemli bir sorundur.

Dünya üzerinde su kıtlığının en derin yaşandığı bölgeler Orta Doğu ve Kuzey Afrika'dır. Bu olgu hiç de tesadüf değil. En bariz örneği işgalci İsrail devletinin Filistin halkı üzerinde uyguladığı saldırı-ganlıktan birinin su kaynaklarına el koyması ve komşu Arap ülkelerindeki su kaynaklarına zarar vermesidir. Yine Kuzey Afrika ülkelerinin (Libya, Fas, Cezayir, Tunus, Mısır, Sudan) sahip olduğu enerji kaynakları emperyalist devletlerin iştahını kabartıyor ve bu bölgeler çatışmaların merkezi haline getiriliyor. Emperyalist devletler hegemonya savaşında su kaynaklarını bir araç olarak kullanarak yoksul halkları susuzluk tehdidi ile baş başa bırakırken, gezegenin geleceğini de geri dönüşsüz bir yıkıma doğru sürüklüyorlar. Bu yıkım doğrudan su kaynaklarına el koymanın yanı sıra emperyalist ülkelerin tarım tekelleri aracılığı ile yoksul ülkeleri sömürmesiyle de gerçekleştiriliyor.

Canlılığın devamı için hayati olan su kaynaklarına kapitalist tekeller tarafından el konulması da milyarlarca kişinin yeterli suya erişiminin önündeki engellerden bir diğeridir. Uluslararası sözleşmelerde temiz suya erişim insan haklarından biri olarak tanımlanıyor. Buna göre herkesin kişisel ve evsel kullanım

için yeterli, güvenli, fizikî olarak ulaşılabılır temiz suya erişme hakkı vardır. Ancak konuya ilişkin toplanan uluslararası konferanslarda kapitalist şirketlerin talepleri üzerine su “hak” olmaktan çıkarılarak “ihtiyaç” olarak tanımlandı. Kapitalist tekellerin su kaynaklarını gasp etmesine kılıf olan bu değişiklikte birlikte suyun metalaşma süreci hızlandırıldı. Gelinen yerde su tekellerinin her yıl su satışından ettiği karlar petrol ve ilaç tekelleriyle yarışacak boyuta ulaştı. 2009 yılında yapılan bir araştırmada dünya sularının henüz %5'inin özelleştirildiği göz önüne alındığında, mevcut su kaynaklarının kapitalistlerin iştahını nasıl kabarttığı daha net görülebilir.

Bilim insanlarının su krizinin büyümesine ilişkin uyarıları kapitalist devletleri “önlem” adı altında birtakım adımlar atmaya zorluyor. Ancak “önlem” olarak öne sürülen tavsiyeler bireysel su tüketimini azaltmayla sınırlı kalıyor. Son haftalarda Türkiye’de de birçok belediyeye abonelerine gönderdiği mesajlarla su tüketimini sınırlandırmayı salık verdi. Türkiye’de su krizi yaşanan bölgelerden biri de Muğla’dır. Muğla yöresinde bulunan termik santraller bütün bir yarımadaya yıllarca yetecek suyu bir senede tüketerek bölgede su krizi yaşanmasına sebep oldu. Akbelen’de mücadele eden İkizköylü emekçilerin dikkat çektiği bu konu, gerici faşist iktidarın gözü dönmüş

tercihlerini göstermesi bakımından da önem taşıyor.

Su kıtlığının ortaya çıkıp yayılmasının nedeni, kapitalizmin insan ihtiyaçlarına değil kâra ve pazara endeksliliğiyle işleyişidir. Bu işleyişin derinleştirdiği su sorunu bireysel yöntemlerle çözülemez. Suyu ulaşmama, su kirliliği, su stresi ve su kıtlığı gibi sorunların hepsinin dayandığı nokta, (Akbelen’de olduğu gibi) tekellerin karı için doğayı talan eden kapitalizmdir. İklim krizi de dahil yaşanan tüm krizler kapitalizmin sürdürülebilir bir sistem olmadığını ortaya koyuyor. Su krizinin yarattığı tahribatı sınırlandırmak bile kapitalizme karşı mücadelenin yaygınlığı, sürekliliği ve gücüne bağlıdır artık.

Yararlanılan kaynaklar

-Filiz Kartal, “Suyun Metalaşması Suyu Erişim Hakkı ve Sosyal Adalet”

-TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, “Dünya Su Forumu ve Ticarileşen Su”

-TMMOB Su Raporu, “Küresel Su Politikaları ve Türkiye”

-Tahir Öngür, “Su Savaşları Kimin Savaşı?”

-Gaye Yılmaz “Suyun Metalaşması! Kıtlığın nedeni kıtlığa çare olabilir mi?”

Tecridin hedefi tutsakları teslim almak

“Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde bulunan Enver Baysal, mektubunda, sevk edildiği yeni tip yüksek güvenlikli cezaevinin koşullarını böyle tanımladı.

“UZAY ARACI” GİBİ MODÜLLER...

Enver Baysal, bu yeni tip hapishanenin mimari yapısını da şöyle anlattı: ‘Mimari ve idari biçimi insan psikolojisini allak bullak etme, 7/24 psikolojik işkence etme üzerine kurgulanmış yeni bir zindan biçiminden söz ediyorum.

“Tamamı “modül”lerden oluşan, her modül kendi başına ayrı bir cezaeviymiş gibi diğer modüllerden yalıtılmış bir yapısı var, mimari olarak. Zaten ‘modül’ tanımlaması da bundan dolayı...” (Bianet-Sincan’daki mahpus, yeni “yüksek güvenlikli” cezaevini anlattı-Ayça Söylemez - 25.8.2023)

Sermaye devleti tecridi sürekli derinleştiren, baskıyı ve işkenceyi arttıran yeni hapisane tipleri yapıyor. Mektupta söylendiği gibi, yeni tip “Yüksek Güvenlikli Hapishaneler” psikolojik işkence üzerine kurgulanmış. Hücre tipi hapisanelerin tümü psikolojik işkence üzerine kurulu zaten. Ama bu hapisanelerin mimarisi de psikolojik işkencenin bir aracı olarak tasarlanmış. Tutsaklar adeta kuyuya atılmış gibiler bu hapisanelerde.

Bu hapisanelerin anlatımı bile bir korku kaynağı haline geliyor. Tutsakları

teslim almanın ötesinde, dışarıda devrimci mücadelenin önüne korku duvarı örmeye çalışıyor sermaye devleti. İktidardaki Orta çağ artığı dinci-gerici zihniyet, o çağın zindanlarının benzerini modern araçlarla inşa ediyor.

Bu saldırı yöntemi yeni değil. Hapishanelerin varlığı dahi bu yöntemin aracıdır. Gazeteci Barış Pehlivan açık cezaevine girdi. Tecavüzcüler, katiller, dolandırıcılar adı konmamış bir aflu serbest bırakılırken, gazeteciler hapse atılıyor. Pehlivan Yüksek Güvenlikli zindana atılmasa da uyduruk gerekçelerle tutuklanması dinci-faşist Saray rejiminin planlı saldırısının bir parçasıdır.

Ulucanlar katliamında da aynı yöntem kullanıldı. Ulucanlar’da tutsaklar vahşice katledildi ve bedenlerinin fotoğrafları basına servis edildi. Bu yönetime başvuran sermaye iktidarı, “sınırsız vahşeti” ile “gövde gösterisi” yapmıştı. Her fotoğraf korku tohumu olarak ekilmeye çalışıldı dışarıya ve

diğer hapisanelere. Ancak Ulucanlar’da devrimci tutsakların direnişi korku tohumlarını ekilmeden çürüttü. Öfke büyüdü. Diğer tutsaklar direnişi miras olarak devraldılar.

Yeni tipte hapisanelerde tecrit, baskı, işkence vb. saldırılar daha da artırılmış durumda.

Orta çağ artığı karanlık bir ideolojiye dayanan rejim, modern tekniğin imkanlarını işkenceyi yoğunlaştırmak için kullanıyor. Buna rağmen, devrimci ideallerine bağlı tutsakların güçlü bir direniş mirası var. Bu miras teslimiyete hayır diyor.

Tutsakları yalnız bırakmak ise tutsakların daha ağır bedeller ödemesine yol açacağı gibi, sermaye devletinin “vahşi” işlerini kolaylaştıracaktır. Çünkü tecrit o zaman gerçek niteliğine kavuşuyor. İçerideki tutsakları isterse kuyuya atsalar bile birbirleriyle ilişkiye geçme imkanı yaratılabiliyor.

Sermaye devleti bu yüzden içeride de tecridi hedefliyor ama tutsağı dışarıdan izole etmeye öncelik veriyor.

Bu yüzden tutsaklar ailelerinden

çok uzak illerde bulunan hapisanelere sürgün ediliyor.

Dışarıdaki devrimciler, duyarlı insanlar hapisanedeki tutsak dostlarını, yoldaşlarını asla yalnız bırakmamalı. Tutsaklara yazılan mektubun verilmesi disiplin cezalarından öte tamamıyla hapisane idaresinin keyfine bağlı. Yani gönderdiğimiz bir mektubun dostumuza ulaşma ihtimali düşük. Buna rağmen düzenli yazılmalı. Hatta deyim yerindeyse mektupla dövülmeli hapisane. Mektuplar hiçbiri tutsağa verilmese bile, zindan idaresi onun yalnız bırakılmadığını net olarak görür.

Özcesi tutsaklar yalnız bırakılmamalı. “Yüksek güvenlikli” yeni tipte hapisaneler dışarıda korku tohumu değil öfke nedeni olmalı. Sermaye devleti dışarının tepkisizliğiyle orantılı olarak hapisanelerdeki tutsaklara saldırıyor. Eylemsel tepkilerin yanı sıra, mektup vb. gibi araçlarla tutsakların yanında olmak saldırıyı engellemeye de azaltır.

Derinleşen tecridin, artan saldırının hedefi tutsakları teslim almak. Bunun farkında olan tutsaklar ise bu saldırılara direnerek, teslim olmaya rak yanıt veriyor. Aslolan ise tutsakları direnişlerinde yalnız bırakmamaktır. Ki bu sadece devrimci bir görev değil, insan olmanın da yüklediği bir sorumluluktur aynı zamanda.

H. ORTAKÇI

Adıyamanlı depremzede emekçiler ile okul alışverişi ve hayat pahalılığı üzerine konuştuk.

6 Şubat depremlerinin ardından 7 ay geçmesine rağmen, yıkımın yaşandığı şehirlerde biriken sorunlar çözülmek bir yana artmaya devam ediyor. İşçi ve emekçiler su, elektrik, barınma ve eğitim gibi en temel insani ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekiyor. Bu hafta eğitimin başladığı kentte emekçiler için çocuklarının eğitim masraflarını karşılamak da bir o kadar zor.

Adıyamanlı bir depremzede emekçiler şehirde yaşanan konut sorununa ilişkin şunları ifade etti:

“Depremden sonra az sayıda kullanılabilir konut kaldığı için kiralar çok art-

Adıyamanlı emekçiler anlatıyor...

miş durumda. Memurlar bile kira ödemekte güçlük çekiyor. Ben ailemi İzmir’e yolladım, burada tek başıma ev tutmaya gücüm yetmediği için bir evin odasını kiralayabildim. Bir yandan İzmir’e çocukları görmeye gitmek bir yandan burada işlerimi halletmek zorluyor tabii. Şehirlerarası otobüs biletleri de çok pahalı.

Ev kiralari o kadar artmış durumda ki eskiden 2-3 bin TL olan kiralar şimdi 7 bine çıkmış vaziyette. Burada depremden kaynaklı tayinini Diyarbakır’a aldırarak bir arkadaşım anlattı; Diyarbakır’da bile 10 bin TL’ye, 13 bin TL’ye hatta 18

bin TL’ye bile kira istedikleri oluyormuş. Yani buralardan ayrılan depremzede bir insan gittiği şehirde de çok büyük zorluk çekiyor.”

Bir başka depremzede emekçi ise, okula başlayacak çocukları için kırtasiye alışverişi yaparken şunları ifade etti:

“Benim çocuğum 3. sınıfa başlayacak. Ekonomik kriz bizi çok etkiliyor tabii. Benim dükkanım tamamen yıkıldı. Ben İş-Kur üzerinden geçici bir işe girdim. Bakacağız yani, her şey çok pahalı. Ben yıkılan iş yerim için dilekçemi verdim 6 aydır bekliyoruz valla. Şu an burada du-

rum eskisinden daha kötü. İnsan kalmadı buralarda, hiçbirimizde psikoloji kalmadı. Biz şimdi mecbur evde kalmaya devam ediyoruz. Az hasarlı dediler ama duvarlar patlak, çocuklar çok korkuyorlar ama gidecek başka yerimiz de yok.

Diğer çocuğum liseye başlayacak hayırlısıyla. Bakıyoruz işte fiyatlara, geçen seneye göre çok artış yok gibi ama yine de pahalı tabii. Depremin üzerinden 7 ay gibi süre geçti ama değişen hiçbir şey, atılan bir adım yok. Bazı çocuklar gidecek okul da bulamıyor yakınında, çünkü pek çok okul yıkıldı. Ne olacak bilemiyoruz. Yani hiçbir konuda önümüzü görmüyoruz.”

KIZIL BAYRAK / ADIYAMAN

İş cinayetleri ancak fiili-meşru mücadele ile durdurulabilir

İşçi sınıfı her geçen gün daha azgın sömürü ve kölelik uygulamalarına maruz bırakılarak hayatta kalmakta güçlük çeker duruma itildi. Öyle ki, ayağına vurulan modern kölelik zincirlerine peş peşe yenileri ekleniyor. Sermaye sınıfına pervasızca hizmet eden AKP-MHP rejimi bu modern kölelik düzenini yasa ve yönetmeliklerle de tahkim ediyor.

Kapitalistlere her alanda sağlanan teşviklere devam eden dinci-gerici iktidar; çıkardığı kanunlarla, yönetmeliklerle işçi ve emekçilerin haklarını tırpanlıyor, onları açlık sınırı altında ücretlere mahkum ediyor. Bıçak kemiğe dayanırken sesini çıkaran işçilerin grev ve eylemlerini ise polis zoruyla engellemeye çalışıyor.

Bu yaptıkları yetmezmiş gibi çıkardığı kanun ve yönetmeliklerle işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini hiçe sayan iktidar, bu alanda da kapitalistleri serbest bırakarak ellerini iş cinayetlerinde katledilen binlerce işçinin kanına bulamaktan geri durmuyor.

AKP DÖNEMİNDEKİ İŞ CİNAYETLERİ 31 BİNİ AŞTI

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin Ağustos 2023 verilerine yansıyan tablo, dinci-faşist iktidarın bu alandaki suç dosyasının ne kadar kabarık olduğunu gözler önüne serdi. AKP-MHP rejiminin aparatı olan devlet kurumlarının açıkladığı sayılar ise gerçeği yansıtmaktan uzaktır. Yani gerçek bilanço hasır altı edildiği için işçi kıyımının olduğu boyut tam bilinmiyor.

İSİG Meclisi'nin Ağustos verilerine göre sadece geçtiğimiz ay 201 işçi alınmayan önlemler nedeniyle yaşamını yitirdi. Bu yılın ilk sekiz ayında ise toplamda 1255 işçi kapitalist sömürü çarkları arasında can verdi. 2023 yılının başından bugüne kadar 18 yaşın altında katledilen işçilerin sayısı 40'a ulaşırken bunların 18'i en fazla 14 yaşındaydı.

AKP'nin başa gelmesinden bu yana iş cinayetlerine kurban edilenlerin sayısı ise sadece İSİG Meclisi'nin elde ettiği verilere göre 31 binden fazladır.

MODERN KÖLELİK, ESNEK VE KURALSIZ ÇALIŞMA

AKP iktidarı başa geldiği andan itibaren sermaye sınıfının hizmetinde oldu-

ğunu açık etti. Çalışma hayatını bu sınıfın lehine göre düzenleyip kuralsız ve esnek bir hale getirdi. İlk seçimi kazanmasının üzerinden daha bir yıl bile geçmemişken Haziran 2003'te "Modern Kölelik" olan 4857 Sayılı İş Kanunu'nu yürürlüğe koydu.

Emeklilik yaşını Türkiye'nin yaş ortalamasının üzerine çıkararak işçi ve emekçilere "mezarda emekliliği" dayattı.

Taşeronlaştırmanın önündeki engelleri esneten gerici iktidar, 2009 yılında çıkardığı torba yasaya sıkıştırdığı bir madde ile kiralık işçiliği yaygın bir uygulama haline getirdi. Bu yasa ile kiralık işçi çalıştırmayı koşulsuz bir şekilde 18 aya uzattı. Böylece toplam işçi sayısının yüzde 25'inin kiralık işçi bürolarından sağlanmasının önünü açtı. Esnek ve güvencesiz çalıştırma sermaye için "olağan" hale getirilirken, sendikalaşma hakkı da fiili olarak daha da baskılandı. Aynı torba yasadaki bir diğer madde ile İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken paraların yüzde 75'inin "yatırımlara ayrılmak" üzere bütçeye eklenmesi sağlandı. Bilindiği üzere fonda biriken paralar işsiz kalanların çoğundan esirgenirken, "teşvik, istihdamı arttırmak" gibi söylemlerle kapitalistlere peşkeş çekildi ve çekilmeye devam ediyor.

ÇIKARILAN YASLARLA İSİG KURALLARI SERMAYE İÇİN ESNETİLDİ

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) yasa ve yönetmeliklerini esneten, denetimleri gevşeten, kapitalistlerin yükümlülüklerini hafifleten dinci-faşist iktidar, çalışma yaşamını "kuralsız" hale getirdi. Elliden az işçi çalıştıran iş yerleri, bu alanda birçok sorumluluktan muaf tutuldu, kapitalistler iş yeri hekimi bulundurma zorunluluğundan da kurtarıldı. Öyle ki, sayısı toplam iş yerlerinin ancak yüzde 10'unu oluşturan 50'den az işçi çalıştıran işletmelerde gerçekleşen "iş kazaları", toplamın yüzde 50'sine ulaştı. Kayıtdışı

çalıştırma ve hiçbir iş güvenliği önleminin alınmadığı bu yerlerde yaşanan "kazalar" göz göre göre gelmektedir.

1980 yılı yönetmeliğinde dahi işçi başına iş yeri hekiminin ayıracağı süre aylık 15 dakika iken gerici-faşist iktidar bunu 10 işçiye 30 dakika, yani her işçiye 3 dakikaya düşürdü. Üstelik bir iş yeri hekimine 999 çalışanı olan 11 işyerine "bakabilme imkanı" verdi.

Türkiye'de birkaç meslek hastalıkları hastanesi bulunurken bu alandaki tablo ise hiçbir veri sağlamayacak düzeyde karanlıktır. Türkiye'nin uluslararası kuruluşlara sunduğu rakamlarda meslek hastalıklarından ölenlerin sayısı sadece birkaç kişiyle sınırlı kalıyor! Sadece bir dönem yoğun şekilde gündem olan kot taşıma işçilerinin yakalandığı ve onlarcasının genç yaşta yaşamını yitirmesine neden olan Silikozis hastalığını hatırladığımızda dahi, iktidarın sunduğu verilerin sahte olduğunu görebiliriz. Ha keza Dünya Sağlık Örgütü'nün 2017 yılına ait verilerinde; Türkiye'de kanserden ölen 90 bin kişiden yüzde 10'unun yani 9 bin kişinin ölümünün, meslek hastalığından dolayı oluşan kanserden kaynaklı olduğu belirtilmiştir.

KAZA DEĞİL CİNAYET!

İşçilerin kan emici sermayenin sömürü çarkları arasında her geçen gün daha fazla can veriyor olması, kuralsızlığı kural haline getiren dinci-faşist rejimin uyguladığı politikaların sonucudur. İş cinayetlerine karşı gerçekleştirilen eylemlerde sık sık haykırılan "Kaza değil cinayet!" şiarı tam da bu gerçekliğe ayna tutuyor. Zira bu ölümlerin nedeni ne iktidarın diline pelesenk ettiği "fıtrat/kader" ne sermayenin iddia ettiği gibi "işçilerin bilinçsizliği"dir. Yaşanan her iş cinayetinin sebeplerine bakıldığında alınmayan önlemler, yok sayılan riskler, işçilere sağlanmayan ekipmanlar ya da daha çok üretim baskısının olduğu görülüyor. Yani işçiler göz

göre göre katledilmektedir. Daha fazla üretim baskısı ve uzun çalışma sürelerinin iş cinayetlerinin artışında önemli bir rolü olduğu da saptanmıştır.

Dinci-faşist iktidarın kendilerine tanıdığı imkanları pervasızca kullanan sermaye kodamanları bile-isteye işçileri bu ateş çemberinin içinde tutuyorlar. Bu yüzden çalışırken hayatını kaybeden her işçinin ölümü, AKP-MHP iktidarı ve sermaye sınıfının işlediği bir cinayettir.

KÖLELİK DÜZENİNE VE İŞ CİNAYETLERİNE KARŞI MÜCADELEYE

Türkiye'yi "yerli" sermaye için olduğu kadar uluslararası tekeller için de ucuz iş gücü cenneti haline getiren AKP-MHP rejimi, işçi sınıfına vahşi kapitalizm kurallarını dayatmaya devam ediyor. Binlerce işçinin yaşamına mal olan bu "ölüm çarklarını" yağlamak için yeni adımlar atmaktan da geri durmuyor. Gelinek yerinde içine saplandıkları ekonomik krizin etkilerini hafifletmek için yaptıkları zam furyaları çözüm olmuyor. "Bundan sonra ücret düzenlemeleri hedef enflasyona göre yapılacak" diyen Mehmet Şimşek, şimdiden ücretleri düşürmeye devam edeceklerini ilan etti. "Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi" adı altında Kıdem Tazminatı da hedef tahtasına çakılıyor. Şimşek, sermayeye "yeni nesil esnek çalışma modelleri" ile "güvenceli esneklik" konusunda "müjde" veriyor.

"Yeni nesil esnek çalışma modelleri" dedikleri, aslında Ortaçağ'da egemen olan kölelik düzeninin biçim değiştirmiş halidir. Bu esnek çalışma modelleri kuralsızlığı ve güvencesizliği tırmandıracağı gibi daha fazla işçinin kapitalizmin sömürü çarkları arasında can vermesine sebep olacaktır.

İşçi sınıfı, iş cinayetlerini durdurmak ve bu ölüm çarkını çeviren dinci-faşist iktidardan hesap sormak için bilinçli, örgütlü fiili-meşru mücadeleyi yükseltmelidir. Aksi taktirde kölelik zincirleri daha da ağırlaşacak, işçiler her gün ölmeye devam edecektir.

Kaynak: AKP'li 20 Yılda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği/Toplum ve Hekim/Mayıs-Haziran 2023/Metehan Akbulut

https://drive.google.com/file/d/1P-POeVdEuSDaBP7IqBMZPHYjJ08_AlvLS/view

Yıldızlar Holding'in imdadına sendikal bürokrasi yetişti

Eskişehir'in Mihalıççık ilçesinde bulunan Yıldızlar SSS Holding'e bağlı Doruk Madencilik'te aylardır ücretlerini alamayan ve şirketin kirli oyunlarıyla hak kayıplarına uğrayan işçiler hakları için nihayet mücadele ateşini yakmışlardı. Ancak devreye giren sendikal bürokrasi bir kez daha uğursuz rolünü oynayarak işçilerin eylemlerini pasifize etmeye muvaffak oldu.

Aylardır doğru düzgün ücretlerini alamayan işçiler bu da yetmezmiş gibi yer üstünde çalışıyor olarak gösterilip ücretleri de yarıya düşürülmüştü. Gelenen yerde yaşamlarını dahi idame ettirmekte zorlanan işçiler 28 Ağustos'ta başlattıkları eylemlerini 31 Ağustos'ta madenin içerisinde açlık grevine dönüştürmüşler ve seslerini geniş kitlelere ulaştırmayı başarmışlardı.

Tam da bu esnada Türk-İş ve ona bağlı Maden-İş bürokratları devreye girmiş ve sicili bir hayli karanlık olan Yıldızlar SSS Holding'in hizmetine koştular. Şirketin boş vaatlerini kullanarak işçileri etkileyen bürokratlar, açlık grevi ve maden ocağında bekleyişin 5 Eylül'de sonlandırmasını sağladılar.

Aylardır işçilerin yaşadıkları bu sorunları bilmelerine rağmen belki bazı yerel sendikacılar dışında kılını kıpırdatmayan bu bürokratlar bir kez daha işçinin değil sermayenin imdadına yetiştiler.

İşçilerin mücadele isteğine karşın şirketin kıdem tazminatlarını 3 taksitte ödeme ve geçmiş maaşların yer altı çalışma farklarının ödenmesi vaadi ile eylemi maden ocağı önünde bekleyişe dönüştürdüler. Oysa şirket sendikal haklar konusunda topu TMSF'ye attı.

İlerleyen günlerde anlaşmanın netleşeceğini söyleyen sendika ağaları ya Yıldızlar SSS Holding'in bu konudaki kirli şeceresini "unutmuş" ya da koltuklarında rahatları bozulmasın diye işçilerin eylemlerini pasifize etmek istemektedir.

İŞÇİLERİN MAAŞLARINI "KREDİ" GİBİ KULLANIYORLAR

Sadece Haziran 2020'de Elazığ'da Yıldızlar SSS Holding'e ait bakır işletmesinde yaptıklarına baktığımızda bile bu kan emicilerin neler yapacaklarını tahmin etmek zor olmayacaktır. Burada işçiler 11 ay boyunca maaşlarını alamadıkları için eylem yapmış, neticede bir görüşme

Maden işçileri güçlü bir sınıf bilinci ve buna paralel bir örgütlenme ve fiili mücadele süreçlerini yaratmadıkları sürece gittikleri diğer ocaklarda da aynı sorunlarla karşılaşmaktan kurtulamayacaklardır.

sağlanmış ancak görüşmeden bir sonuç çıkmamıştı. Ertesi gün 110 işçi SGK'dan gelen mesajlarla işten atıldıklarını öğrenmişlerdi. Üstelik işçileri Kod 29'dan, yani "işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı" maddesine dayanarak işten çıkartarak tazminatlarını da gasp etmişti.

Yıldızlar Holding, Covid 19 gerekçesiyle kısa çalışma ödeneği aldığı halde bu dönemde işçileri çalıştırmamasına rağmen iki ay boyunca izinde göstererek sigortalarını da gasp etmişti.

Bu holdingin kirli siciline baktığımızda hep aynı tabloyla karşılaşılıyor. İşçilerin maaş ödemeleri düzenli olarak en az 3 veya 4 ay geriden geliyor, hakları için eyleme geçen işçiler kendilerine söz verilmemesine karşın Kod 29 ile işten çıkarılıyor, alacakları ise yine taksitler ile uzun bir zamana yayılarak ödeniyor.

Yıldızlar SSS Holding, Eti Gümüş'te 950 işçiyi 3 aylık maaşlarını ödemediği tazminatsız bir şekilde işten attı.

Yozgat'taki kurşun çinko madeninde 130 işçi tazminatları ödenmeden işten atıldı.

Holding bünyesinde bulunan Çanakale'deki NESKO Madencilik'te de 4 aylık alacakları biriken işçilerin eylemine karşı 11 işçiyi işten atan şirket yönetiminin, vermedikleri iş güvenliği ekipmanları için de sahte imzalar attığı işçiler tarafından ifade edilmişti.

Gümüşhane Yıldız Bakır İşletmesi'nde de işçiler sürekli olarak iki ya da üç maaşlarının içeride bırakılmasına karşı yaptıkları eylemlerle haklarını aramışlardı.

Çankırı'da bulunan Granito Girarto seramik fabrikasında da işçiler 2018 yılında ücretsiz izne çıkarılmış ve aylarca maaş alamamışlar ve kendilerine hiçbir açıklama dahi yapılmamıştı.

Yüzlerce maden arama ruhsatına sahip olan holdingin yöneticileri; yüzde yirmi, yirmi beşlik büyüme rakamlarından bahsederken on binlerce işçinin maaşlarını sürekli olarak geciktirerek işçilerin deyimiyle "faizsiz kredi" olarak kullanmayı adet edinmiştir.

FİİLİ-MEŞRU MÜCADELE

Yukarıda hatırlattığımız sadece birkaç

örnek bile büyük bir tekel olan Yıldızlar SSS Holding'in vereceği sözlerin hiçbir anlam taşımayacağını kanıtıdır.

Doruk Madencilik'te çalışan işçiler geç de olsa bu kan emici sermaye grubuna karşı haklarını fiili-meşru bir mücadeleyle almak için ilk adımı attılar. Ancak sendika bürokrasisi o uğursuz elini bir kez daha sermayenin yardımına uzatmış ve işçilerin ileri eylem biçimlerini daha sığ bir noktaya çekmiştir.

Ne yazık ki bugüne kadar sendikacının da ortada bıraktığı işçiler büyük bir yanılsamayla tazminatlarını alarak başka madenlerde çalışma niyetinde olduklarını ifade ediyorlar. Oysa ki maden işçileri güçlü bir sınıf bilinci ve buna paralel bir örgütlenme ve fiili mücadele süreçlerini yaratmadıkları sürece gittikleri diğer ocaklarda da aynı sorunlarla karşılaşmaktan kurtulamayacaklardır. Madenleri sömürü ve ölüm ocakları olmaktan çıkarmanın tek yolu işçilerin örgütlü-meşru mücadeleyi yükseltmeleridir.

154 bin metal işçisini kapsayan grup TİS süreci başladı...

Metal işçileri hakkı olanı alacaktır!

Yaklaşık 154 bin metal işçisini kapsayan MESS ile yetkili sendikalar arasındaki TİS süreci başlamış durumda. İşçi sınıfının düşen alım gücü, artan enflasyon ve hayat pahalılığı, ağırlaşan kölece çalışma koşullarında girdiğimiz sözleşme sürecinin çok önemli dinamikler barındırıyor. Metal işçilerinin bu süreçte kazanımla çıkmasının sınıf mücadelesi açısından önemi ortadadır. İşçi Emekçi Birliği olarak da bu bakış ve sorumluluk duygusu ile sürecin ve mücadelenin parçası olacağımızı ilan ediyoruz.

TİS hakkı işçi sınıfının mücadeleye kazandığı bir hak. Sermayenin karşısına örgütlü ve ortak taleplerle çıktığı, hakkı olanı almak için mücadele ettiği süreçlerdir. Son yıllarda gerek MESS'in dayatmaları, gerek AKP hükümetinin baskı ve tehditleriyle, grev yasaklarıyla gerekse de sendikal bürokrasinin sermayenin hizmetindeki rolüyle sözleşme süreçleri işçi sınıfını en aza razı etme, boyun eğdirme süreçlerine çevrilmek istenmektedir. Ancak, 2015 Metal Fırtına da olduğu gibi metal işçisi bu şer üçlünün iş birliğini bozacak güce sahiptir. Zayıf olan ise maaşle ki, bilinç ve örgütlülük düzeyidir.

Bu zayıflık, söz-yetki-karar hakkını kullanamamasına, inisiyatifini eline alamamasına neden olmaktadır. Metal işçilerinin yapması gereken açıktır. Taban örgütlülüklerini kurmak, örgütlü bir güç olarak emeğine sahip çıkmaktır. Yasal engellemelere, yasaklara, baskı ve tehdit-

re karşı kendi meşruluğuna güvenmeli, fiili meşru mücadele hattında ilerlemelidir. Mücadeleyi eline alamayan metal işçileri sefalet sözleşmelerine boyun eğdirilecektir. Metal işçileri hoşnutsuzdur, tepkilidir, kölece çalışma koşullarında asgari ücret düzeyinde maaşlara mahkûm edilmektedir.

Ancak daha şimdiden birçok fabrikada metal işçileri tepkilerini ortaya koymaya başlamıştır. Yemekhane eylemlerinden sendika istifa seslerinin yükselmesine, taslağı tanımıyoruz haykırılarından kendi taleplerini ortaya koymalarına kadar metal işçileri hareketlenmektedir. Açıklanan taslaklar hoşnutsuzluğu arttırmıştır.

Metal işçileri hangi sendikaya üye olursa olsun bir araya gelmeli ortak talepler etrafında kenetlenmelidir. İn-sanca yaşamaya yeten ücret talebini

yükseltmelidir. Yetkili sendikaların açıkladığı yoksulluk sınırını bile geçmeyen zam oranları metal işçilerinin ihtiyaçlarına yanıt vermekten uzaktır. Metal işçilerinin ek zam talebi yok sayılmıştır. Ön zam veya mahsuplaşma adı altında geçiştirilmeye çalışılmıştır. Metal patronları başta olmak üzere sermayedarlar kâr rekorları açıklarken milyonlara reva görülen sefalet kabul edilemezdir.

İşçi sınıfı sermayeden daha çok vergi vermektedir. AKP hükümetinin vergi dilimindeki ayak oyunları ile işçiler yıl içinde üç defa vergi dilimi değişmekte, %27'lik gelir vergisi ödemektedir. Metal işçileri vergi oranlarının sabitlenmesini, maaşların brütten değil netten hesaplanmasını istemektedir.

TÜİK'in gerçeği yansıtmayan enflasyon rakamlarının sözleşme sürecinde maaşların erimesine neden olduğu or-

tadadır. Hiç kimsenin TÜİK'e güveni kalmamıştır. Metal işçileri gerçek enflasyon rakamlarının sözleşmede esas alınmasını talep etmektedir.

Metal işçileri adına bir sözleşme imzalanacaksa, metal işçilerinin onayı olmadan imzalanmamalı, tüm sözleşme görüşmeleri açık olmalı canlı yayınlanmalıdır. Metal işçileri sendikal bürokrasinin ayak oyunlarına karşı uyanık olmalı, inisiyatifini eline almalıdır. Şimdiden eylemlere başlanmalı, üretimden gelen güç kullanılmalı, grev yasaklarına karşı hazırlık yapılmalıdır.

Metal Grup TİS süreci sadece metal işçilerini değil, tüm işçi emekçilerini ilgilendirmektedir. Sınıf mücadelesi bir bütündür. Kazanılan her hak, öyle ya da böyle tüm işçi sınıfının kazanımı olacaktır. Bu süreçte bu bakışla bakmalı, metal işçilerinin kazanması için elimizden geleni yapmalıyız. Eylemli dayanışmayı yükseltmek, bulunduğumuz alanlarda metal işçilerinin mücadelesine omuz vermek önemli bir yerde durmaktadır.

Bizler sadece destekçi değil, bu sürecin parçası olacağız. İşçi Emekçi Birliği olarak metal işçilerinin kazanması için emek harcamaktan geri durmayacağız.

İŞÇİ EMEKÇİ BİRLİĞİ
EYLÜL 2023

Kayseri'de Harb-İş üyesi işçilerinin eylemi

Savunma sanayi işçileri, sendikalarının çağrısı üzerine Kayseri Kent Meydanı'nda bir araya geldi. İşçiler düşük ücretlere, ücretler arasında eşitsizliğe, vergi adaletsizliğine, Türk-İş'in suskunluğuna vb. karşı tepkilerini ortaya koydular. Yaklaşık 500 işçi protesto eylemine katıldı. İşçilerin coşkusu alanın her yanına yansıdı. İşçiler eylem boyunca "Direne, direne kazanacağız!", "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "İşçiler burada, Türk-İş nerede?", "Türk-İş uyuma işçine sahip çık!" şiarlarını coşkuyla haykırdılar.

Basın açıklamasını Harb-İş Kayseri Şube Başkanı okudu. Şube başkanı ücret ve vergi adaletsizliğini eleştirdi. Eriyen ücretler nedeniyle savunma sanayi işçilerinin asgari ücretin bir tık üstünde maaş aldığını söyleyen şube başkanı,

"Tank yapan biz, uçak tamir eden biz, gemi yapan biz, bu nasıl bir düzendir? Taleplerimiz kabul edilinceye kadar sesimizi yükseltmeye, haykırmaya, mücadele etmeye devam edeceğiz" dedi.

Basın açıklamasına DİSK Dev Yapı İş, Kayseri İşçi Birliği ve BDSP destek verirken, reformist yapılar, KESK ve DİSK'e bağlı diğer sendika temsilcileri eylemden haberdar olmalarına rağmen bırakın üyelerini eyleme katmayı, yönetici sınırlarında da olsa eyleme ilgi göstermediler.

Eylem alanında bulunan işçiler Harb-İş Genel Merkezi'ne dönük tepkilerini dile getirdiler. Tepkilerin hedefinde

Harb-İş Genel Merkez yönetimi vardı. İşçilerin sendika değiştirme düşüncesini dile getirmeleri yaşanan huzursuzluğun vardığı boyutu gösterdi.

Savunma sanayi işçilerinin tepkisi önemlidir. Zira tüm sendikalarda olduğu gibi Harb-İş'te de sarı sendikacılar işçi haklarını savunmadılar. Tabanda işçilerin birliğini sağlamak yerine sosyal demokratlık, ülkücülük, din ve laiklik temelinde bölünmeyi örgütlediler. Eşit iş yapan işçilerin eşitsiz ücret almalarına göz yumdular. Örneğin 89 bahar eylemlerinde kıdemli işçilere yapılan zamlar işçileri bölmeye yönelikti. Gelinek yere Harb-İş üyesi işçilerin ücretleri eridikçe eridi. Tek kaybeden işçiler oldular.

Ekonomik temelde Harb-İş üyesi işçilerin eylemleri artıyor. Özellikle geleceksizlik kaygısı büyüyen genç işçiler eylemlerin dinamosu olarak öne çıkıyorlar. Kayseri eyleminin ana gövdesi de genç işçilerden oluşuyordu. Kayseri'deki eylem dahil tüm eylem kararlarını Harb-İş yönetimi tabanın zorlamasıyla aldı.

Eylemlerin protestocu sınırlarda kalması Genel Merkez'in isteğidir. Eylemlerde dile getirilen "eşit işe eşit ücret", "vergide adalet" gibi taleplerin kazanılması için daha kararlı bir mücadelenin verilmesi gerekiyor. Bunun için söz, yetki ve kararın tabanda olacağı sendikal işleyişin sağlanması, Harb-İş üyesi işçilerin tabanda birleşmesi, hakları ve gelecekleri için mücadeleyi büyütmesi gerekiyor.

KAYSERİ İŞÇİ BİRLİĞİ

Geçmişini olmayanın

Tarihsel TKP'nin 103. kuruluş yıl dönümü vesilesiyle H. Fırat tarafından kaleme alınan "Geçmişini olmayanın geleceği olamaz!" başlıklı değerlendirmeyi okurlarımıza tekrar sunuyoruz...

GİRİŞ

"Türkiye Komünist İşçi Partisi dünyada ve Türkiye'de zafer ve yenilgilerden oluşan zengin bir devrimci mirasın üzerinde yükselmektedir. Partimiz bu mirası kararlılıkla savunmakta, kendisini onun bugünkü temsilcisi ve yarınlara taşıyıcısı saymaktadır."

TARİHSEL TKP

TKP'nin değil Tarihsel TKP'nin 100. Yılındayız. Bu ayırım, solun tarihine nesnel ölçülerle ve gerçeğe sadık kalarak bakmayı başarabilen herkesin görüp anlayabileceği açıklıktadır. 10 Eylül 1920'de kuruluşunu ilan etmiş partinin kendine özgü kimliği ile tarihte kalması uzun onyılları bulmaktadır. Otuz yıllık zorlu ve karmaşık bir örgütsel-siyasal yaşamın ardından 1951 Tevkifatı TKP'yi örgütsel olarak çökertmiş, 1960'larla girilen yeni dönemse onun artık tarihe karıştığını keşif etmiştir.

Sol hareketin tarihi açısından '60'lı yıllarla başlayan yeni dönem, Tarihsel TKP'nin yerini kendinden türeyen farklı kollara ya da eğilimlere bıraktığı bir evreyi işaretlemektedir. 1960'lı yılların ortasından itibaren giderek belirginleşen başlıca dört eğilimden söz etmek olanaklıdır. Bunlardan ilki, döneme damgasını vuran ve bir sonraki döneme de en çok iz bırakanı, daha çok Mihri Belli ismi etrafında belirginleşse de, içinde emektar "eski TKP'liler" in (Reşat Fuat Baraner, Şevki Akşit vb.) yer aldığı MDD Hareketi'dir. İkincisi, kendine özgü yeni platformuyla Tarihsel TKP'nin bir başka kolunu temsil eden ve 1970'lere doğru öne çıkan ve güç kazanan Dr. Hikmet Kıvılcımlı eğilimidir. Üçüncüsü, TKP üyesi ya da sempatizanı aydınların (Mehmet Ali Aybar, Behice Boran ve Sadun Aren) temsil ettiği '60'lı yılların TİP yönetimidir. Ve dördüncüsü, resmen adını taşımakla ve kendisini onun dolaysız uzantısı saymakla birlikte, gerçekte politik ve moral açıdan Tarihsel TKP'yi temsil etme konum ve niteliğinden en uzak, o günün

Türkiye'sinde ise hemen hiç yeri olmayan, Zeki Baştımar-İsmail Bilen'in Doğu Almanya eksenli mülteci yurtdışı grubu, o güne uygun düşünce daha doğru bir ifadeyle Leipzig'deki "radyo redaksiyonu" dur.

Bu dört kolun ortak kökeni Tarihsel TKP'ye, sonraki dönemin (dolayısıyla bugünün) tüm sol parti ve gruplarının kökeni ise '60'lı yılların bu dört başlıca eğilimine dayanmaktadır. Bundan çıkan dolaysız sonuç, 1920'den 1960'a Türkiye'de sol hareketi tek başına temsil eden Tarihsel TKP'nin, sonraki dönemin ve bugünün tüm sol akımlarının da ortak kökenini temsil ettiğidir. Bir başka ifadeyle, devrimci ve reformist kanatlarıyla Türkiye sol hareketinin bütünü, Tarihsel TKP'de temsil edilen ortak bir tarihsel geçmişe sahiptir. Dünün ve bugünün komünist ya da sosyalist olmak iddiasındaki tüm parti, örgüt ya da çevreleri onun yarattığı birikimden, bıraktığı mirastan türemiştir. Nitekim ortak köken gerçeği, solun hemen tüm kesimlerinin 10 Eylül kuruluşunu ve onun ilk şehitlerini sahiplenmesinde sembolik anlamını da bulmaktadır.

Tarihsel TKP'nin '60'lı yıllarda Zeki Baştımar-İsmail Bilen'in ülkeden tümüyle kopuk mülteci grubunda, '70'li yıllarda ise tümüyle yeni bir oluşum olan İsmail Bilen TKP'sinde sürdürdüğünü düşünmek, anlaşılması güç bir tarihsel bilinç çar-

pıklığı içinde olmak demektir. Tarihsel TKP'den türeyen bir kolu, üstelik politik ve moral açıdan en tartışmalı olanını, tarihsel partinin kendisiyle aynılaştırmak ve yeni tarihsel koşullardaki devamı saymak, hala da yaygın biçimde sürdürülmekte olan bir büyük kafa karışıklığından başka bir şey değildir. Bu, her şeyden önce tarihsel TKP'nin kendisine büyük bir haksızlık ve saygısızlıktır.

Öte yandan bu, böyle düşünen sol parti, grup ve çevreler payına, kendi tarihlerine yabancılaşmanın, giderek ona yabancılaşmanın da bir göstergesidir. Geçmişte ya da bugün böyle düşünebilenler, 1960'lar ya da '70'ler dünyasına boşluktan doğduklarını sanıyor olmalı. Oysa Türkiye solu için yeni bir dönemin başlangıcını oluşturan ve sonraki birçok parti ve grubun doğumunu hazırlayan 1960'lar Türkiye'sine daha yakından bakılselerdi, hiç de boşluktan değil (bu mümkün de değil), fakat kendilerini önceleyen bir tarihsel birikimden geldiklerini görmekte çok da güçlük çekmeyeceklerdi.

Yukarıda o dönemin dört ana ideolojik-politik kolunun Tarihsel TKP ile dolaysız bağına işaret etmiştik. Buna kültür, sanat, edebiyat vb. alanlardaki birikimi de pekâlâ ekleyebiliriz. Nazım Hikmet, Ahmed Arif ya da Enver Gökçe'nin şiirinin, Ruhi Su'nun müziğinin, bir dizi yazarın edebiyat ürünlerinin, bu arada el-

bette çok sayıda teorik, tarihsel ve edebi eserin Türkçe'ye kazandırılmasının, solun bu yeni tarihi dönemindeki yükselişine katkısını herkes iyi kötü bilir. Ama yeterince bilinmeyen, tüm bunların TKP'nin tarihsel birikimiyle dolaysız ilişkisidir. Bu konuda adını andıklarımızın tümünün aynı zamanda TKP davaları sanıkları olmalarını söylemek yeterlidir herhalde.

Tarihsel TKP, '60'lı yıllarla başlayan yeni döneme bu birikimi bırakarak tarih sahnesinden çekilmiştir. Bundan sonrası, sözü edilen dört ana kolla başlayan, ardından bunların her birinin de kendi bünyesinden çok sayıda yeni parti, grup, çevre ya da eğilimler yaratmasıyla dal budak veren, alabildiğine parçalı bir sol hareket tablosudur. Hayli daralmış, zayıflamış, bir ölçüde seyreli ve önemli ölçüde bozulmuş haliyle tablo halen de budur.

TKP'nin 100. Yılı, solun tarihine ve tarihsel kaynaklarına ilişkin gerçekleri yerli yerine oturtmanın anlamlı bir vesilesi olabilmelidir. Bu yapılabildiği ölçüde, bugünün Türkiye'sinde TKP ismini kullanmakla kalmayan (ki bunun esasa ilişkin bir önemi yoktur, kapanın elinde boş bir avuntu olarak kalabilir!), daha bir de her türden gerçeklik ve sorumluluk duygusunu yitirerek, kendini onun yüzyıllık dolaysız uzantısı sayabilen, ciddi ciddi "partimizin 100. Yılı" diyebilen ciddiyet yoksunu çevreler de (ki sayıları birden

n geleceği olamaz!

H. Fırat

fazladır) yerli yerine oturtulmuş olacaktır.

Konumuz Tarihsel TKP. Sonraki tarihi evrelerin ya da günümüzün sol akımlarına ise ancak bu ana konuyla bağlantılı olarak ve yalnızca onun gerektirdiği sınırlar içinde, zaman zaman değinmiş olacağız. Tarihsel TKP'nin devamı olmak iddiası taşıyan çeşitli türden oluşumların bu iddialarına en kısa biçimiyle değinmek de bu kapsamdadır. Birkaç alt bölüm halinde nispeten geniş tutacağımız bu ilk "Giriş" in buradaki bu ilk bölümü tahmin edilebilir nedenlerle buna en uygun yerdir. Zira öncelikle konumuzun tarihsel sınırlarını açıklıkla belirlemek durumundayız. Bu ise Tarihsel TKP ile sonraki evrelerde bu isim altında ortaya çıkan oluşumları olgusal gerçekler temelinde birbirinden kesin çizgilerle ayırmayı gerektirir. Yurtdışına çıktıktan sonra Yakup Demir müstear ismini kullanan Zeki Baştımar'ın Leipzig TKP'si bunlardan ilkidir.

LEİPZİG TKP'Sİ

"Teslim Demir'in Anısına" başlıklı değerlendirme, '60'lı yılları izleyen dönemin sol hareketini konu alıyor ve şu satırlarla başlıyordu:

"Sol hareketimizin Cumhuriyeti de önceleyen bir tarihi var. '60'lı yıllara kadar neredeyse sadece TKP'de temsil edilen bir tarihtir bu. TKP tüm tarihi boyunca sınırlı sayıda aydın ve işçiden oluşan, kitle tabanından yoksun, alabildiğine dar bir kadro partisi olarak kaldı. 1951 Tevkifatı'nın ardından ise tümüyle tasfiye oldu. '60'lı yıllarla başlayan yeni döneme az sayıda kadro ve tartışmalı bir düşünsel-politik miras bıraktı. Geriye kalan ve onun gerçek temsilcisi sayılan kadrolar bu yeni dönemde TKP'nin yeniden inşasını gündeme getirmediler. Böylece tarihsel TKP tarihe karışmış oldu. '70'li yıllarda Leipzig eksenli olarak aynı isimle sahneye çıkan partiyse tümüyle farklı bir oluşumdur..."

Bir zamanlar bu niyetle kullanılmış olsa bile, Leipzig ya da Doğu Berlin TKP'si tanımı, gerçekte bir aşağılama ifadesinden çok olgusal gerçeğin bir ifadesidir. 1962'den itibaren Leipzig eksenli olarak meydana gelen oluşumun gerçeğe en uygun tanımı budur. Zeki Baştımar (Yakup Demir) yurtdışına çıkana kadar di-

şarda herhangi bir TKP oluşumu yoktur. Sayıları onu bile bulmayan eski TKP üyesi ya da sempatizanı dar bir insan çevresi, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Leipzig kentindeki maaşlı memurlar olarak bir radyo ("Bizim Radyo") redaksiyonu çevresi oluşturmaktadırlar.

Zeki Baştımar bunları Batı Avrupa'dan Abidin Dino, Sovyetler Birliği'nden ise Nazım Hikmet'le takviye ederek Nisan 1962'de bir konferans topluyor. Böylece Türkiye'de artık olmayan TKP'nin Yurtdışı Bürosu kurulmuş oluyor. Dış Büro'nun temsil ettiği çevre çok geçmeden iç çekişmeler ve bölünmeler içinde daralıp dağıldığı halde Büro'yu oluşturanların iddiası alabildiğine genişliyor. 1965'ten itibaren kendilerine bu kez dosdoğru "TKP" demeye başlıyorlar. Zeki Baştımar "TKP Birinci Sekreteri" unvanını alıyor, İsmail Bilen ile Aram Pehlivanyan ise yardımcıları oluyorlar. Radyo redaksiyonunun öteki birkaç mensubu dışında Leipzig TKP'sinin 1970'li yıllar başına kadar başı sonu tam olarak bu.

Bu olgusal gerçek ortaya şu soruyu çıkarıyor: Herhangi bir örgütsel varlıktan ve politik etkinlikten yoksun böyle bir yurtdışı mülteci çevresine "parti" demek hangi ihtiyacın ürünü olabilir? Aynı soru şöyle de sorulabilir: İki mensubu birkaç onyıdır Türkiye'den tümüyle kopuk mülteci hayatı yaşayan bu üç kişilik oluşumdan kim ne bekliyor olabilir? Soruların yanıtı, girdiği yeni revizyonist yönelimle birlikte o sıralarda dünya komünist hareketini bölünmeye ve kargaşaya sürükleyen SBKP'nin buna ilişkin ihtiyaç ve tercihlerinde aranmalıdır. Zira onun onayı ve desteği olmadan bu denli ciddiyetsiz bir oluşumu "TKP" olarak uluslararası platformlara çıkarmak kesin olarak olanaksızdır. SBKP dış ilişkiler masası bunun böyle olmasından çeşitli türden yararlar ummuş olmalıdır. Böyle olmasaydı eğer, bahsi geçen üçlü böyle bir iddia ile ortaya çıkacak politik ve moral gücü kendilerinde bulamazlardı. Nitekim o tarihten itibaren bu sözde TKP, Türkiye'yi temsil eden "kardeş parti" statüsüyle, SBKP çizgisindeki tüm uluslararası etkinliklerin değişmez protokol süsü işlevi görmeye başlıyor.

'60'lı yıllar, modern Türkiye'nin tarihinde sosyal mücadele ve sol hareket

açısından tümüyle yeni bir tarihi dönem olmakla birlikte, bu yeni dönemin sosyalist olmak iddiasındaki sol hareketi gerçekte dolaysız olarak TKP'nin yarattığı tarihsel birikim üzerinde yükseliyordu demiş, ilk adımda hareketi omuzlayan kişi ya da çevrelerin ortak TKP kökeni bile bunun en dolaysız bir kanıtıdır, diye de eklemiştik. Ama bunlar içinde en az yeri olanı, hatta hemen hiç olmayanı, saydığımız dört koldan dördüncüsü, yani Zeki Baştımar-İsmail Bilen'in Leipzig TKP'sidir. Türkiye'de büyük bir sosyal uyanışın ve sol serpilinin yaşandığı bir tarihi dönemde, bu ikilinin temsil ettiği yapı siyasal sahnede yoktur. Tüm varlığı Doğu Almanya'nın Leipzig kentindeki bir "radyo redaksiyonu"ndan ibarettir. Bu bile Tarihsel TKP'yi temsil iddiasının ciddiyetten yoksunluğunu göstermeye yeterlidir.

Yurtdışındaki uluslararası protokol etkinlikleri ile radyo yayını bir yana bırakılırsa, 1963-73 döneminde kendine "TKP" diyen üçlü ekibin Türkiye'ye yönelik skandal bir icraatı, başta Reşat Fuat Baraner, Mihri Belli ve Şevki Akşit olmak üzere, Tarihsel TKP'nin Türkiye'deki tüm gerçek temsilcilerini "parti"den ihraç etmek olmuştur. Şefik Hüsnü ölmüş bulunduğu için bu inanılması güç işlemin dışında kalmış, ama saldırı, hakaret ve inkarın hedefi olmaktan yine de kurtulamamıştır. Oysa böylece hedef alınanlar, Tarihsel TKP'nin son Merkez Komitesi üyeleri, dolayısıyla onun gerçek temsilcileridir. 1951 Tevkifatı'nda sonuna kadar direnen, partili olmanın onurunu yüksekte tutanlar da onlardır.

Onları hedef alan Zeki Baştımar ise aynı sınavdan acınası bir halde çıkmış, bu nedenle Merkez Komitesi üyeliğinden atılmıştır. Sorgu sürecini bizzat yaşayan Mihri Belli bu konuda şu bilgiyi veriyor:

"Basıntımar 1951-1953 TKP ilk kuruluş sırasında poliste gereken devrimci davranışı gösteremediği ve tam 173 sayfa ifade verdiği için, Merkez Komitesi'nin (MK'nin) 1953 yılları sonlarında oybirliği ile aldığı kararla MK üyeliğinden (partiden çıkarılması önerisinin toplanacak ilk Kongreye sunulması kaydıyla) uzaklaştırılmıştır." (TKP'nin Tarihsel Konumu, Emekçi Yayınları, 1976, s.185)

Sonuç olarak Leipzig grubu, Tarihsel TKP'yi temsil etmek konum ve yetene-

ğinden tümüyle yoksundur. Ondan arta kalan son derece tartışmalı bir mülteci topluluğundan ibarettir. Tarihsel TKP ile ilişkisi bu sınırlardadır. Onu Tarihsel TKP'nin 1960'lardaki asli uzantısı saymak tarihsel gerçeğe tümüyle aykırıdır.

İSMAİL BİLEN TKP'Sİ

1973 sonrası, Leipzig TKP'sinde yeni bir dönemin başlangıcıdır. Bu, yaşlılık ve hastalık nedeniyle Zeki Baştımar'ın sahnedeki çekildiği ve yerini İsmail Bilen'in aldığı bir dönemdir. "1973 Atılımı" olarak anılan bu dönemde ve yalnızca birkaç yıl içinde, İsmail Bilen TKP'sinin Türkiye'nin en güçlü ve etkili örgütlerinden biri haline geldiğini, dahası işçi sınıfı hareketi içindeki esas güç olduğunu biliyoruz. Fakat bu görüntünün öte yüzünde ideolojik ve örgütsel bir kofluk vardı. 12 Eylül'le birlikte her yönüyle ortaya çıkan bu kofluğa bugün artık eski TKP'liler de, üstelik daha başlangıç dönemi gerçeklerinden hareketle, açık seçik biçimde tanıklık etmektedirler.

Ama burada konumuz bu değil. Burada konumuz, İsmail Bilen liderliğindeki bu yeni oluşumun Tarihsel TKP'nin asli uzantısı olup olmadığı sorunudur. Aslında bunun yanıtı Leipzig TKP'si gerçeği üzerinden verilmiş bulunmaktadır. Yine de ekleyeceklerimiz var. Söz konusu iddianın asıl kaynağı İsmail Bilen TKP'sinin "atılım" sonrası "görkem"i olduğu için bu özellikle gereklidir.

Kendisinden hala da saygı ve sevgiyle söz edebilen bir eski çalışma arkadaşı (Haluk Yurtsever), İsmail Bilen'in "atılım"ı önceleyen yaşamının bir kesitini şöyle özetlemektedir:

"Uzun yıllar sosyalist ülkelerde yaşayan bir göçmen topluluğu, bir tür yurtdışı konsolosluk gibi var olmuş TKP'nin 1973'ten sonra atılım yapmasında İ. Bilen'in rolü önemlidir. 40 yılı aşkın süre, Sovyetler Birliği ve Demokratik Almanya Cumhuriyetinde yaşayan, radyolarda çalışan, 1962'den sonra 'Dış Büro' içinde yer alan, Dış Büro dağıldıktan sonra, Zeki Baştımar ile birlikte TKP'yi uluslararası komünist hareket nezdinde temsil eden İsmail Bilen, Zeki Baştımar'ın hastalanması ve vefatıyla birlikte öne çıktı." (Yükseliş ve Düşüş, Yordam Kitap, 2008, s.208)

Mihri Belli ise "Kim bunlar?" sorusu eşliğinde yukarıda Zeki Baştımar hakkında söylediklerini hemen devamında İsmail Bilen'e şöyle bağlıyor:

"İ. Bilen'e gelince, o da, tam kırk yıldan beri yurt dışında yaşayan bir kimse olarak TKP'de sorumlu bir yeri olması imkansız, bir siyasi mültecidir. MK üyeliğinden çoktan düşmüş bu iki şahsın, yurt dışında TKP'yi kurma yetkileri yoktur. Kimse kollarını bağlayamayacağına göre bir siyasi örgüt kurabilirlerdi ama bu, MK üyelerinin tümü Türkiye'de bulunan bir Partinin devamı olamazdı."

Biri hala da seveni öteki bir dönem "hasmı" bu iki ayrı kaynağın yorumları farklı olsa da olgusal tanıklıkları ortak: "Atılım" kararının alındığı 1973 yılında 71 yaşında artık yaşlı bir insan olan İsmail Bilen, "kırk yıldır" ülkeden kopuk bir siyasi mültecidir. Doğal olarak bu durum, büyük bir "atılım"a girişmek için son derece elverişsiz bir siyasal ve bireysel konum anlamına gelmektedir. Üstelik ortada herhangi bir örgüt, Avrupa'daki bazı sempatisan ilişkiler dışında, herhangi bir kadrosal birikim de yoktur. Öte yandan 1973 Mayıs'ı, 12 Mart karanlığının hala da sürdüğü bir tarihtir (İbrahim Kaypak-kaya tam bu günlerde öldürülmüştü).

Soru şudur: '51 Tevkifatı sırasında, yani henüz nispeten gençken tutuklamalarla doğan boşluğu doldurmak için kılını kıpırdatmayan, 1960'ların görkemli sol serpilisi sırasında ülkeyi edilgen bir biçimde dışarıdan izleyen İsmail Bilen, 70'ini aştıktan sonra ve üstelik 12 Mart karanlığı hala sürüyorken, Türkiye'de büyük bir "atılım"a geçilebileceği ve böylece TKP'nin nihayet ayağa kaldırılabilmesi sonucuna ve kararına nasıl varabilmiştir acaba?

Sorunun yanıtı için "atılım" kararının alındığı tarihi toplantıya göz atmak yararlı olabilir. Toplantıda bulunanlardan biriyle çok sonraları bizzat görüşen Haluk Yurtsever aktarıyor:

"Bu silkinme ve kalkınma atılımına parti MK Politik Bürosu'nun 24 Mayıs 1973 oturumunda aldığı kararlar yol açtı. 1973 Atılımı'nın dört kişilik ilk politbüro-sunun üyelerinden biri olan Mustafa Demir, bu toplantı öncesinde biri V. V. Zagladin olmak üzere Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nden iki, Demokratik Alman Cumhuriyeti (DDR) Sosyalist Birlik Partisi'nden iki yetkiliyle, TKP'den İsmail Bilen (Marat) ve Aram Pehlivanyan'ın (Ahmet Saydan) bir araya geldiklerini, toplantının ikinci bölümüne kendisini (Mustafa Demir /Nejat Yelkenci) ve Ali Durak'ı (Şiko Durmaz) çağırıldıklarını belirtiyor." (s.210)

"Atılım" kararının alınacağı 24 Mayıs 1973 toplantısına olmayan bir partinin olmayan MK'sının yalnızca iki kişiden

oluşan Politik Büro üyeleri, yani İsmail Bilen ve Aram Pehlivanyan katılıyor. Ama toplantının birinci bölümünde masada dört kişi daha var: SBKP'den ve DDR'den ikişer üst düzey temsilci. Bu, çok önemli kararların alınacağı bir toplantıda, Türkiye-yeli temsilciler aleyhine bir temsil oranı demektir. (Politik Büro'ya yeni üyeler alınca, toplantının izleyen bölümlerinde eşitlik sağlanmış oluyor).

Bu bilgi "atılım"ın dış kaynakları konusunda yeterli bir fikir veriyor olmalıdır. "Kimse kollarını bağlayamayacağına göre bir siyasi örgüt kurabilirlerdi" diyordu Mihri Belli. 1973 yılı Mayıs'ındaki toplantıda kurulan da gerçekte yeni bir partidir. Yeni parti, yeni çizgi, yeni program, yeni tüzük, yeni bir radyo (TKP'nin Sesi) ve elbette hazırlanmakta olan "atılım"dan ismini alacak yeni bir yayın demektir. Öyle de olmuştur.

Yukarıdaki tanıklık, Mayıs 1973'teki kuruluş toplantısında iki kişilik Politik Büro'ya alınan iki yeni üyeden Mustafa Demir'e aittir. Bir başka önemli tanık Aydın Meriç'tir. "Atılım"dan başlayarak '70'li yılların sonuna kadar İsmail Bilen TKP'sinin Türkiye'deki "1 no'lu sorumlusu" olan Aydın Meriç, İsmail Bilen'le ilk karşılaşması hakkında şu bilgileri vermektedir:

"Bu ilk görüşmemizde İ. Bilen bana Türkiye'de yeniden inşa edilecek komünist partisinin 1 no'lu üyesi, 1 no'lu yöneticisi olduğumu, beni komünist yapanların komünist sayılmaması gerektiğini söyledi.

"İkinci sohbetimizde, İ. Bilen, yaptığımız görüşmenin Politbüro toplantısı olduğunu söyledi. Ben de böylece Politbüro üyesi oldum!

"Böylece 1973'te, hayatımda ilk kez karşılaştığım, kim olduklarını, nereden geldiklerini bilmediğim, Türkiye'de her-

hangi bir düzeyde politika yapıp yapmadıklarını bile bilmediğim insanlarla bir parti kurmaya giriştik." (TKP'mizi Yükseltelim, İşçinin Sesi Yayınları, 1983)

Bu niyetle söylenmemiş olabilir ama son cümlenin son sözleri ("bir parti kurmaya giriştik") olgusal gerçeğin bir ifadesidir. 1973 Mayıs'ındaki toplantıda kurulan yeni partidir. Bu yeni parti Türkiye'den kendisine ulaşan ilk kişiyi önce Türkiye'den "1 no'lu üye" olarak kaydediyor. Aynı anda onu Türkiye'ye "1 no'lu sorumlu" olarak atıyor. Nihayet Politik Büro'ya da beşinci üye olarak dahil etmiş oluyor. Yeni parti biri Türkiye'den olmak üzere bu beş Politbüro üyesi ile yola çıkıyor.

Yeni partiye Sovyetler Birliği ve DDR tarafından sunulan muazzam olanaklar kadar çizilen belirgin sınırlar da var. Sonuçta İsmail Bilen TKP'si bu sınırlara harfiyen itaat eden bir güdümlü parti oluyor. Bahsi geçen ünlü Zagladin İsmail Bilen TKP'sinde adeta bir siyasal komiser gibidir. En kritik durumlarda son sözü o ya da onun gibileri söylemektedir. İsmail Bilen öldüğünde yerine kimin geçeceği-ne de yeni Zagladinler karar vermektedir. TKP İsmail Bilen üzerinden tam olarak SBKP güdümündedir. Gelir gelmez azgın bir faşist terörle Türkiye'yi kasıp kavuran 12 Eylül askeri cuntasına bir türlü "faşist" diyememek, bu bağımlılığın en utanç verici örneklerinden biri olarak hala hatırlanmaktadır.

İsmail Bilen TKP'sine o büyük "atılım"ı yaptırın iç dinamikler ise ayrı bir konudur. Şimdilik şu kadarını söyleyelim: Bunun temelinde, '60'lı yıllardaki sol yükselişin birikimi ve bunun bir bölümünü oluşturan grup, çevre ya da kişilerin 12 Mart sonrasındaki arayışı vardır. Türkiye'de 1974 sonrası, 12 Mart dönemini tam bir sessizlik ve politik edilgenlik için

de geride bırakan çeşitli sol grup, çevre ya da kişilerin, kendileri için çekici ama aynı ölçüde gizemli bir varlık olan, nasıl ve nerede olduğu ise hemen hiçbir tarafından bilinmeyen bir TKP'ye koştuğu bir dönemdir. Atılım kararı ve bunu izleyen ilk adımlar, bu koşuşmayı kucaklamaya bir tür hazırlık işlevi görmüştür.

Bir kez daha İsmail Bilen TKP'sinde MK üyesi olan ve bir dönem Ege Bölgesi-ni yöneten Haluk Yurtsever'in tanıklığına başvuralım:

"... örgütsel varlığı TKP'den güçlü çevreler TKP'ye katılıyordu. TKP'nin Türkiye'de güçlenmesine bu kadroların, örneğin TSİP'ten ayrılan GSB/Öncü hareketinin çok büyük katkısı oldu. TKP'ye grup, çevre olarak katılanlardan biri, Partizan grubu ise kısa zamanda Türkiye'deki parti örgütlenmesinin neredeyse tüm önemli noktalarını kontrolü altına aldı." (s.212-13)

İsmail Bilen TKP'si '70'li yılların ikinci yarısında kazandığı güç ve etkinliği, Türkiye'den üstüne adeta yığılan bu türden grup ve çevrelere borçludur. Sovyetler Birliği ve Doğu Almanya'nın dışardan sunduğu çok yönlü destek içerdeki devrimci yükselişin verimli dinamizminden güç alan bu türden grup ve çevrelerin katılımıyla birleşince, "atılım" kararı gerçeğe dönüşmüştür.

Son üç hususla bu yeterince açık sorunla ilişkin söyleyeceklerimizi noktalayalım.

Bunlardan ilki, İsmail Bilen TKP'sinin, Tarihsel TKP'nin Mustafa Suphiler sonrasındaki liderlerine, dolayısıyla Şefik Hüsnü ile başlayan tarihsel döneme karşı aşırı saldırgan ve inkarcı tutumudur. İsmail Bilen, başta Şefik Hüsnü ve Hikmet Kıvılcımlı olmak üzere, TKP liderlerine en ağır suçlama ve hakaretlerde bulunmakta, geçmiş kişisel ilişkilerin ağırlığı

altında yer yer adeta kin kusmaktadır. Bu kaba inkâr Mustafa Suphi'ye aşırı bir bağlılık gösterisiyle dengelenmeye çalışılsa da, gerçekte İsmail Bilen'in kendi yeni partisini kurduğunun bir örtülü itirafı sayılabilir. 1925'te yere kapaklandığı söylenen bir partinin neredeyse elli yıl sonra nihayet (üstelik kırk yıldır Türkiye'den uzakta edilgen hayat yaşayan bir mülteci tarafından!) ayağa kaldırıldığı iddiası, gerçekte onun inkârından öte bir anlam taşımaz. İnkârcı İsmail Bilen böylece köksüz bir parti kurmuştur. Kurduğu parti yaşadığı akıbetle de bu köksüzlüğü kanıtlamıştır.

Bu bizi ikinci önemli hususa getiriyor. Gerek İsmail Bilen TKP'si gerekse 1979'da ondan "sol kanat" olarak kopan TKP-İşçinin Sesi, Gorbacov'la başlayan ve Sovyetler Birliği'nin yıkılıp dağılmasıyla sonuçlanan sürecin hemen ardından hızla sahneden silinmişlerdir. Bugünün Türkiye'sinde '70'li yılların ana akımlarının herşeye rağmen çeşitli türden siyasal-örgütsel uzantıları var. Oysa İsmail Bilen TKP'si ile TKP-İşçinin Sesi'nden kayda değer bir şey yok. (İlkinden bazı iddialar var, ama bunun pratikte maddi bir karşılığı yok*). Bu son derece dikkate değer bir olgudur. Ama ne rastlantı ne de şaşırtıcıdır. Yozlaşmış bürokratik devletlerin güdümünde sahneye çıkanlar, onların sahneden çekilmesiyle yitip gitmişlerdir...

Ekleyeceğimiz üçüncü nokta ise partinin lideri İsmail Bilen'in kendisiyle ilgilidir. Bilen'in "İstanbul Hemşerileri" başlıklı eski (1955) bir kitabı, ölümünden birkaç yıl sonra TKP-İşçinin Sesi tarafından yayınlandı. Kitabın girişinde TKP-İşçinin Sesi'nin lideri R. Yürükoğlu tarafından yazılmış "İsmail Bilen'in ardından" başlıklı bir Sunuş var. Bazı eleştirilerle birlikte gerçekte tam bir İsmail Bilen övgüsüdür bu. Sunuş'un bir yerinde sözü İsmail Bilen'in "sanatçı kişiliğine" getiren yazar parantez içinde ekliyor: "Siyasal kimliği belki bir yanıla traje(di)dir".

Bu, İsmail Bilen'in öteki bazı yakın çalışma arkadaşlarından da duyabileceğiniz bir önemli tespittir. Peki ama anlamı nedir?

Yanıt, Sunuş'taki şu açıklamaların kendisi olabilir mi?

"1976-1977'de Bilen Yoldaş, sosyalist ülkelerde kaldıkça ağzının ve elinin bağlanacağını, ülkenin istediği politikaları ortaya getiremeyeceğini kesin olarak görmüştü ve bizden Batı'ya kaçabilmek için yardım istemişti. O sıralarda ona Mehmet Çorbacı adına bir defter göndermiştik. Bununla birkaç kez Batı Berlin'e geçti. Ama sanıyorum artık yaşının çok ilerlemesi, çevresinin sarılmışlığı, bir ömür boyu edinilmiş yanlış alışkanlıklar bu çizgiyi, Rubikonu geçmesini engel-

ledi."

"Batıya kaçabilmek için yardım" isteği, bunun için sahte pasaport temini, ama Rubikonu geçmekteki (dönülmez yola girmekteki) güçsüzlük! Bunlar inanılması zor açıklamalar. İzleyicisi liderini övmeye çalışırken skandal bir ifşaatta bulunduğu farkında bile değildir. Ya da belki farkındadır da, o kültür içinde o da bazı şeyleri kendi payına öylesine içselleştirmiştir ki, bunu böylece açıklayıp bırakmakta herhangi bir sorun ya da sakınca görmeyebilmiştir.

Son derece rahatsız edici bir soru kendiliğinden ortaya çıkıyor: Dönemin SBKP çizgisindeki tüm öteki "kardeş parti" liderleri Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerine serbestçe girip çıktıkları halde, "TKP" lideri İsmail Bilen'i aynı ülkelerin sınırları içinde bir tür tutsak haline getiren ne türden konum ve ilişkilerdir acaba? Bu sorunun bir yanıtı elbette vardır. Ama bunu en iyi bilebilecek olanlar, İsmail Bilen'in en yakın çalışma arkadaşlarıdır. Biz İsmail Bilen TKP'sinin kendine özgü tarihsel konumu ve işlevi hakkında bu bile belli bir fikir verebilir demekle yetinelim.

GÜNÜMÜZ "TKP'SİNE ÖN DEĞİNME

SİP'in üç hizbinden ikisi (SİP-TKP ve TKH) Tarihsel TKP'nin bugünkü uzantısı olmak iddiasındadırlar. Adı geçenler paralel biçimde "partimizin 100. Yılı" söylemini kullanıyorlar. 100. Yıl kampanyalarını da bu söylem altında sürdürdüler. Farklı olarak, SİP-TKP daha çok uzak geçmişe, kuruluş dönemine ağırlık verirken, TKH, İsmail Bilen TKP'sinden kalan bir dizi ismi özellikle konuşturarak, dün-

kü partinin bugünkü devamının gerçekte kendileri olduğu mesajı vermeye çalıştı.

SİP'in TKP adı üzerine oturması kırıksık olduğu kadar biraz iç bunaltan bir hikayedir. Bunun düzeysiz kavgası önce İsmail Bilen'in mirasçıları olmak iddiasındaki çevrelerle sürdürülmüştü. Aynı kavgaya yıllar sonra aynı düzeysizlikle bu kez kendi içinde bölünmeye uğrayan SİP hizipleri arasında yaşandı. Öylesine ki, TKP ismi, 2014 ortalarından 2017 ortalarına kadar, tam üç yıl boyunca tarafların üzerinde anlaştıkları bir "kayyum"da kaldı. 2017'de Kemal Okuyan-Aydemir Güler KP'si (o sıra bu ismi almışlardı), bir kayyum darbesiyle ve öteki kanadın (HTKP) şiddetli itirazları eşliğinde, TKP ismini gaspetti. Sokaklardan düzen mahkemelerine kadar taşabilen isim kavgasını sonunda darbeyi yapanlar kazandı. Böylece KP hizbi bir anda yalnızca TKP isminin değil fakat onun yüzyıllık geçmişinin de sahibi oluverdi! (Bu pek eğitilmiş ve çok kültürlü "geleneğe" bu bakımlardan çok marifetlidir. Buradaki bu alandaki sayısız örnekten yalnızca biridir.)

Durum o denli ciddiyetten yoksundur ki, sonuçta isim kavgasından yenik çıkanlar, TKP'nin 100. Yılı'nı neredeyse tam bir sessizlikle karşılayabilmişlerdir. Oysa bu kendilerine kalsaydı, ismi şimdi kullananlar yerine ya da onların yanı sıra, kendileri de "partimizin 100. Yılı" üzerine aynı boş gürültüyü çıkarıyor olacaklardı. (TKP olunamayınca TİP olundu, sorun böylece kapandı!)

Öteki hizipleri bir yana bırakarak Tarihsel TKP'nin Kemalist sol çizgide Kadrocu bir inkârından öte bir şey olmayan SİP-TKP ile devam edeceğiz. O bu ayrıcalığı, TKP isminin de ötesinde, bizzat solun

ortak tarihini gaspetmeye ve içeri boşaltmaya yönelmesiyle hak ediyor. Şimdilik yalnızca Tarihsel TKP üzerine bir ilk Giriş'in sınırları içinde kuşkusuz...

WWW.TKIP.ORG

Dipnot

* İsmail Bilen TKP'sinden arta kalan fakat internet siteleri üzerinden sesleri duyulsa da varlıklarına siyasal mücadele alanında pek rastlanmayan bazı çevreler var. (2000 yılı başlarında bunların sayısının 6-7'yi bulduğu söylenebiliyordu). Bunlardan bazıları 1989 yılında 10 Eylül olarak yola çıkan aynı yayın çevresinin küçüldükçe bölünmesinin ürünüdürler. İçlerinden çok bilineni, SİP ile isim kavgası yaşayan fakat gelinen yerde SİP'e benzer bir kemalist-cumhuriyetçi çizgide konaklayan TKP 1920'dir.

Son olarak aynı gelenekten birileri, tam da 100. Yılı vesile ederek, TKP iddiasıyla ortaya çıktılar. İsmail Bilen ve Aram Pehlivan'ın oluşan iki kişilik Politbüro'ya 1973 Mayıs'ında alınan yeni üyelerle bağlantılı bir çıkış bu. Neredeyse otuz yılı bulan bir sessizliğin ardından bu biraz fazla tuhaf görünüyor. İlk çalışma arkadaşları (Ali Durak-Mustafa Demir) bu bakımından biraz İsmail Bilen'e çekiyor ya da özeniyor olmalı. O da "kırk yıllık" bir kişiyi uykusunun ardından beklenmedik biçimde sahneye çıkıvermişti. Ama bugün herşey o kadar farklı ki! Artık ne dışarıda Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin sunduğu muazzam olanaklar, ne içeride devrimci yükselişin verimli toprağı, ne de gerçekte artık olmayan bir tarihsel TKP'ye koşuşma yarışında olan kişi, grup ve çevreler var...

ABD G20'deki hakimiyetini sürdürüyor

A. Engin Yılmaz

ABD'nin hegemonik gücü zayıflarken, Çin başta olmak üzere rakip hegemon güçler ise yükseliyor. "Stratejik rakipler" kabul edilen Çin ve Rusya'yı, ABD "dizginlenmesi gereken güçler" olarak görüyor. Bunun için saldırgan politikalara ağırlık veriyor, çeşitli emperyalist zirveler bunun birer platformu haline getirilmek isteniyor. ABD, G20 zirvesini de kendi küresel liderliğini güçlendirecek bir "savaş alanı" haline getirmeye, büyük güç rekabeti stratejisine uygun şekilde kullanmaya çalıştı. Bunun için her iki ülke de "dünya düzenini değiştirmek isteyen düşman güçler" diye kodlandı. "Rusya fırtınadır, Çin iklim değişikliğidir" sözleri, tehdit algısının anlatım biçimlerinden biridir. Dolayısıyla Joe Biden, Ukrayna'da Rusya ile yürütülen vekalet savaşına uluslararası desteği güçlendirmek ve Çin'e karşı başlattığı topyekun çevreleme siyasetini G20 grubuna dayatmak için çırpındı.

Fakat ABD ve batıya karşı G20 içindeki sesler giderek daha fazla çıkmaya başladığı için zirvenin bir çekişme platformu haline gelmesi kaçınılmazdı. Bunu önlemek için ortak bir nihai deklarasyon imzalamak durumunda kaldılar. Zira dünyanın jandarması artık o kadar yüksek sesle konuşmamaya ve eskisi kadar küstahlık yapmamaya dikkat ettiği gibi her isteğini de rakip güçlere dayatamıyor. Johannesburg'ta "unutulmaz" BRICS toplantısından kısa bir süre sonra gerçekleşen G20 toplantısı da bunu gösterdi. 8-10 Eylül 2023 tarihleri arasında "Tek dünya, tek aile, tek gelecek" sloganıyla Yeni Delhi'de gerçekleşen G20 zirvesinde neredeyse tüm BRICS+ adayları temsil edildi. Dolayısıyla toplantı, Hindistan'ın başkentinde "Batı, Batı Karşısı ile buluşuyor" gibi yorumlara da konu oldu.

G20'nin liderleri ve temsilcileri, Rusya-Ukrayna çatışması, küresel ekonomik toparlanma, gıda krizi, iklim değişikliği gibi konularda büyük kapitalist güçler arasındaki görüş ayrılıklarının arttığı, jeopolitik rekabetin keskinleştiği ve çoklu krizlerin derinleştiği koşullarda toplandı.

Dolayısıyla, zirvenin konuları bu temaları içerse de Rusya'nın Ukrayna'ya karşı yürüttüğü savaş ve bunun dünya çapındaki sonuçları, bu yıl da baskın konu olmaya devam etti. Rusya ve Çin başkanları Vladimir Putin ve Xi Jinping toplantıya katılmadı. Putin'i Dışişleri Ba-

Küresel rekabette başa güreşen emperyalist güçler, zirvede de hegemonya mücadelesini sürdürdüler. Ancak, hegemonyasını koruma telaşında olan ABD ve karşısında yükselen güç Çin'in varlığı, bu iki gücün etrafında kümelenen ittifaklar ve çatışmalar, zirvenin temel gündemlerinde anlaşmayı olanaksız kıldı.

kanı Sergey Lavrov, Xi'yi ise Başbakan Li Qiang temsil etti.

Ekonomik açıdan güçlü 19 ülkeyi ve Avrupa Birliği'ni bir araya getiren G20 başkanlığının bütçesinin 110 milyon avroya ulaştığı belirtiliyor.

Hindistan G20 başkanlığını devralmasından bu yana 60'tan fazla şehirde 200'den fazla G20 toplantısı düzenlendi. Hindistan hükümeti, emperyalist şefler "çirkin manzara görmesinler" diye Yeni Delhi'nin gecekondu bölgelerindeki evleri yıktı. Yanı sıra, kapitalist şeflerin güvenliği için devasa bir güvenlik gücü seferber edildi.

Delhi'de yaşayan 32 milyon insana kapsamlı bir sokağa çıkma yasağı getirildi. Okullar, ofisler, marketler, restoranlar ve gıda dışı mağazalar üç gün süreyle kapatıldı.

Önceden duyurulduğu gibi, zirve için 100 binden fazla güvenlik görevlisinin konuşlandırıldığı söyleniyor.

BİLDİRGEDE RUSYA KINANMADI

G20 zirvesi, Rusya'nın Ukrayna'daki savaşına ilişkin büyük fikir ayrılıklarına sahne oldu. Buna rağmen Ukrayna krizi konusunda "tarafsız duruş" sergileyen ortak bir deklarasyon imzalandı. Bu yılki ortak deklarasyonda, 2022'dekinden farklı olarak Ukrayna krizi nedeniyle Rusya başta olmak üzere hiçbir ülkeye yönelik açık bir eleştiri ve doğrudan kınama yer almıyor. Ukrayna savaşına ilişkin metnin hem Rusya'dan hem de Batı'dan gelen taleplere yanıt verdiği belirtiliyor. Rusya, Ukrayna savaşından dolayı geçen yıl olduğu gibi açıkça kınanmamayı başardı. Bunun yerine, yalnızca Birleşmiş Milletlerin ilgili kararlarına atıfta bulunuldu.

BM şartında, "tüm devletler, herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne, egemenliğine veya siyasi bağımsızlığına karşı güç kullanımından kaçınmalıdır" deniliyor. "Nükleer silah kullanımı veya

kullanma tehdidi kabul edilemez" ifadeleri yer alıyor. Bu, ABD ve Batı'nın istediği bir sonuç olmadı. Dolayısıyla ABD'nin liderliğindeki batılı emperyalistlerin bu yılki G20 üzerinde hegemonya kurma çabaları boşa düştü. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov ise Rusya'nın isminin bile geçmediği bildirgeden "dürüst ve dengeli" diye söz ederken adeta elde edilen sonucun başarısıyla övünür gibiydi.

ABD ve Batı'nın, Çin'e karşı Hindistan'ı güçlü bir şekilde etkilemek ve Rusya-Ukrayna çatışmasında taraf haline getirmek çabası da sonuç vermedi. Sınır anlaşmazlıkları gibi konuları istismar eden batılı emperyalistlerin Çin ile ev sahibi Hindistan arasındaki görüş ayrılıklarını kışkırtmak için çevirdikleri oyunlar başarısızlığa uğramış görünüyor. Yeni Delhi, G20'nin "jeopolitik rekabetin yeri olmadığını" söyleyerek ABD'nin kışkırtmalarına pirim vermedi. ABD ve Batı'nın abarttığı Hindistan-Çin çatışması hakkın-

da konuşan Hindistan Dışişleri Bakanı Subrahmanyam Jaishankar ise sorunu, “batının düşündüğü şekilde” görmediğini açıkladı.

Moskova için özellikle önemli olan bir diğer şey ise metnin aynı zamanda Rusya'nın Batı yaptırımlarının hafifletilmesi yönündeki taleplerine de değinmesidir. Metinde “Rusya Federasyonu ve Ukrayna'dan tahıl, gıda ve gübre/katkı maddelerinin derhal ve engellenmeden tesliminin” sağlanması yönünde bir çağrının olduğu bildiriliyor. Bildirge, tahıl ihracatına ilişkin pasajında, Rusya'nın kendi tarım ürünleri ve gübre teslimatına izin verme talebini açıkça dikkate alıyor. Bu da tahıl anlaşması konusunda Rusya'ya verilen bir taviz olarak değerlendiriliyor.

AFRİKA BİRLİĞİ ÜYELİĞİ VE “TARİHİ EKONOMİK KORİDOR” ANLAŞMASI

G20, 19 ülke ve AB'den oluşuyor. Şimdi Afrika Birliği de dahil edilerek “G21” haline geliyor. Liderler, Afrika'ya olan güçlü “desteklerini” yinelediler. AB Konseyi Başkanı Charles Michel ve AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen kararı memnuniyetle karşıladılar. Von der Leyen, “Afrika Birliği'ni yeni bir G20 üyesi olarak karşılamak bizim için bir zevk” dedi. Almanya, “Bu, Afrika'nın dünya politikasında artan ağırlığının nihayet dikkate alındığını gösteriyor” diyerek memnuniyetini dile getirdi. Çin bir süredir bu genişlemeyi sağlamak için çaba harcıyordu. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Mao Ning yaptığı açıklamada, “Çin, Afrika Birliği'nin G20 üyeliğine desteğini açıkça ifade eden ilk ülkedir” ve “Çin, Afrika Birliği'nin küresel yönetiminde daha büyük bir rol oynamasını destekliyor” dedi.

AB, ABD ve diğer ortaklar, zirvede büyük bir demiryolu ve denizcilik projesi başlattıklarını ilan ettiler. ABD Başkanı Joe Biden, ABD, Suudi Arabistan, AB, Birleşik Arap Emirlikleri ve Hindistan'ın, Avrupa'yı Orta Doğu ve Hindistan'a bağlayacak kapsamlı bir ticaret koridoru üzerinde anlaşmaya vardıklarını açıkladı. AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, anlaşmanın “tarihi bir olay” olduğunu iddia etti. Hindistan, Basra Körfezi ve Avrupa arasında bugüne kadarki en doğrudan bağlantının Hindistan ile Avrupa arasındaki ticareti yüzde 40 oranında hızlandıracak bir demiryolu bağlantısı olduğundan söz etti.

Emirlikler, Suudi Arabistan ve İsrail üzerinden kurulması planlanan yeni ticaret yolunun malların ve yenilenebilir enerjinin Hindistan'dan Avrupa'ya taşınmasını basitleştireceği söyleniyor. Katılımcı devletler bunu yaparak Çin'in bölgede artan ağırlığına karşı koymak istiyor. Proje, Çin'in “Yeni İpek Yolu” gi-

rişimine de yanıt olarak görülüyor. Çin'in “Yeni İpek Yolu/Kuşak ve yol” projesiyle açıkça rekabet halinde olan bu anlaşmanın Hindistan, Körfez bölgesi ve Avrupa arasındaki ticareti kolaylaştırma amacı taşıdığı belirtiliyor.

İKLİM SORUNU VE ULUSLARARASI MALİ DÜZEN

Hemen tüm zirveler, “iklim sorunu-na çözüm bulma” söylemini kullanan emperyalist şeflerin riyakar tutumlarına sahne oluyor. Olmadık vaatlerde bulunuyor, alınmadık karar bırakmıyorlar. Ancak dikkate değer somut adımlar atılmıyor. Zira soruna çözüm bulmak iddiasında olanlar sorunun bizzat kaynağıdır. G20 ülkeleri, kömür, petrol ve gaz gibi fosil yakıtlarla iklime zarar veren sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 80'inden sorumludur. Çin, ABD ve AB ülkeleri bu konuda aslan payına sahipler. Uluslararası Enerji Ajansı'nın rakamlarına göre, verilen tüm sözlere rağmen küresel emisyonlar geçen yıl 36,8 gigaton gibi yeni bir rekora ulaştı. Yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030 yılına kadar üç katına çıkarılması hedefi kondu. Ancak bu hedefin yerine getirilip getirilmeyeceği de belli değil.

Zirve, artan iklim krizi nedeniyle G20'nin kömür, petrol ve gazdan hızlı bir

şekilde uzaklaşması gerektiği gerçeğini hiçe saydı. Nihai belge, fosil yakıtlara yönelik “verimsiz” sübvansiyonları orta vadede azaltma kararından söz ediyor. Ancak bu durum gerçeklikle tam bir tezat oluşturuyor. Zira Uluslararası Enerji Ajansı'nın rakamlarına göre, 2022'de bu sübvansiyonlar dünya çapında bir önceki yıla göre ikiye katlanarak bir trilyon doların üzerinde rekor bir değere ulaştı. Uzmanlar, iklimin korunmasına ilişkin nihai bildirgedeki bölümlerin iddiasız olduğunu belirtiyorlar. G20 zirvesinin “iklim krizine karşı yeterince sonuç vermediğini” belirten uzmanlar, haklı olarak “Hükümetler bizi küresel bir felakete doğru sürüklemeye devam ediyor” değerlendirmesinde bulunuyorlar.

ABD hükümetinin iddiasına göre Joe Biden, Yeni Delhi'de yoksul ülkelere daha güçlü mali destek sağlayacak ortaklar kazanmaya çalıştı. ABD, diğer şeylerin yanı sıra Dünya Bankası'nın yoksul ülkelere kredi verme kapasitesini genişletmeyi de amaçlıyor. Almanya, Dünya Bankası için 305 milyon avroluk hibrit sermaye ayırdığını duyurdu. Maliye Bakanı Christian Lindner'e göre böylelikle Dünya Bankası'nın devletlere verdiği kredi hacminin artmasına olanak sağlanacak. Belirtmek gerekiyor ki, yoksul ülkelere kredi verilmesinin o ülkelere yardım etmekle

bir alakası yoktur. O ülkeler emperyalistler tarafından yağmalandığı için yoksullar. Bu yağma ise devam ediyor...

Küresel rekabette başa giren emperyalist güçler, zirvede de hegemonya mücadelesini sürdürdüler. Ancak, hegemonyasını koruma telaşında olan ABD ve karşısında yükselen güç Çin'in varlığı, bu iki gücün etrafında kümelenen ittifaklar ve çatışmalar, zirvenin temel gündemlerinde anlaşmayı olanaksız kıldı. Bütün gelişmeler, ABD'nin artık dünya olaylarının gidişatını belirleyen tek süper güç olmadığı ve Çin gibi yükselmekte olan ülkelerin kendi çıkarlarını temsil eden ve gerekirse küresel kararları engelleyebilecek güce ulaştığını göstermektedir.

Kapitalist-emperyalist sistemin ABD'nin hegemonyası altında süren tek kutuplu “dünya düzeni” son bulmaya yüz tutmuş bulunuyor. Dünyanın dev güçleri arasında kıyasıya süren çok boyutlu rekabet hızlanıyor. Alacağı biçimler ne olursa olsun emperyalist güçler arası paylaşım mücadelesinin yarattığı riskler günden güne artıyor.

Ukrayna'da çözümsüzlüğe devam...

Emperyalist savaş 19 aydır sürüyor

Ukrayna savaşı olanca vahşeti ile ölüm saçmaya devam ediyor. Şubat 2022'de başlayan ve 1,5 yılını geride bırakan emperyalist savaşın çözümüne dair ufukta bir belirti görünmüyor.

ABD ve Batı'da, savaş uzadıkça "savaşın kitle desteği" de azalıyor. Buna rağmen ABD ile suç ortakları Rusya'ya "boyun eğdirme ve parçalama" hedeflerinden hala vazgeçmiş değiller. Bu hedefe ulaşmayı, Çin'i dizginlemenin bir aracı olarak da görüyorlar.

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Ukrayna'nın Rusya'ya karşı "taarruzunun" fiyaskoya dönüşmesinin ardından, savaşa tam destek mesajı vermek için geçen hafta Ukrayna'yı yeniden ziyaret etti. Ukrayna'nın söz konusu "taarruzu" ABD ve Batı medyası tarafından, II. Dünya Savaşı'nı sonlandırdığı iddia edilen Normandiya çıkarmasına benzetilmişti. Normandiya çıkarmasının savaşı sonlandırdığı iddiası ne kadar sahteyse bu "taarruz" da o kadar uydurmadır. Buna rağmen sadece Ukrayna tarafında on binlerce askerin hayatına mal oldu.

Blinken'in ziyareti sırasında, -ziyaretle ilişkisi var mı bilinmez- Ukrayna'nın Kostyantynivka kentinde 17 kişinin ölümüne neden olan bir füze saldırısı gerçekleştirildi. Füzenin Ukrayna güçleri tarafından kontrol edilen Batı'dan ateşlendiğine dair bilgiler mevcut olsa da Zelenski rejimi tarafından "Rus saldırısı" olarak lanse edildi.

Blinken'in ziyareti, ABD ve NATO'nun Ukrayna üzerinden Rusya'ya karşı yürüttüğü, yüzbinlerce Ukraynalı ve Rusya'nın ölümüne mal olan savaşın devam edeceği mesajını vermeyi amaçlıyordu. Yani savaş ateşine benzin dökmeye devam edecekler. Her iki taraftan kaç asker ya da sivilin öldüğü elbette umurlarında değil...

19 ayı geride bırakan bu savaşta ölenlerin gerçek sayısı ne Rusya ne Ukrayna ne de ABD tarafından açıklanıyor. Washington Post gazetesinde yer alan ve ABD istihbaratına dayandırılan bir habere göre, "50 binden fazla Ukraynalının ampute olduğu" belirtiliyor. Bazı istihbarat (ABD-AB) raporları bu savaşta ölen Ukraynalı askerlerin sayısının 350- 400 bin arasında olduğunu söylüyor. Ukrayna'da 600 bin mezar kapasiteli yeni bir askeri mezarlık inşa ediliyor. Bu da de-

mek oluyor ki, emperyalizme hizmette kusur etmeyen Nazi artığı Zelenski rejimi daha fazla ölüm bekliyor.

Blinken'in Kiev'de yaptığı "ABD'nin 1 milyar dolarlık daha silah ve maddi destek vereceği" açıklaması ise, "kan parası" olarak not edilmesi gerekir.

Biden yönetimi savaşa 20 milyar dolar tutarında ek bir fon sağlanmasına yetki veren bir tasarımı ABD Kongre'sinde onaylatarak savaşa daha fazla benzin dökmeye çalışıyor.

Washington Post gazetesi, ABD istihbaratına dayandırdığı haberinde "ABD, Ukrayna'nın Kırım Yarımadası dahil, 'ilerleme' hedeflerine ulaşamayacağı sonucuna vardı" yazsa da ateşe benzin dökmeye devam ediliyor.

ABD medyasına yansıyan, ABD'li yetkililer ile generallerin verdiği bilgiye dayandırılan açıklamalar, bu savaşın daha uzun yıllara yayılarak devam edeceği izlenimi bırakıyor.

İngiltere merkezli Financial Times ise savaşa dair şu değerlendirmeyi yaptı: "Ukrayna Rusya'ya karşı şimdi kazanamaz ama 2025'e 'zafer' mümkün. Ukrayna'nın şu anki 'karşı saldırısı' Rusya'yı kendi topraklarından artmaya yetmez. Bunu zaten kimse beklemiyor da. 'Zafer' 2023'te, olmasa da 2024 ya da 2025'te".

Emperyalist medya kuruluşları, ne kadar ölüm olursa olsun, yüzbinlerin, milyonların hayatına mal olsa da ABD ve suç ortaklarının çıkarlarına hizmet ettiği sürece "bu savaşın bitirilmesine izin vermeyeceğiz" mesajı veriyorlar. Ancak savaştan kaynaklanan büyük insan kıyımı ne Nazi artığı Zelenski rejiminin ne de ABD ve NATO'nun umurunda.

ABD'nin Cumhuriyetçi Parti Senatö-

rü McConnell'in, Senato'yu Biden'in 20 milyar dolarlık askeri harcama tasarısını onaylamaya çağırması ise ABD'de Cumhuriyetçilerle Demokratların savaşa tam desteklerine işaret ediyor. McConnell'in 20 milyar dolarlık ek savaş bütçesini "Amerikan gücüne yatırım" olarak savunması, bu savaşın ABD çıkarları için yürütüldüğünün pervasızca itirafıdır aynı zamanda.

"Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi." (TKİP Programı)

ABD ve NATO Rusya'nın değerli ve kritik minerallerini ve büyük enerji kaynaklarını kendi pazar alanlarına bağlamak için, Rusya'yı güçten düşürerek, Çin'e yönelmenin önünü açmak istiyor. Bu savaş, ABD emperyalizminin küresel çapta gerileyen askeri ve ekonomik hegemonyasını yeniden tahsis etmeye hizmet ettiği sürece sürdürülecektir.

Tüm bunlara rağmen, savaş uzadıkça bu savaşın "kitle destekçileri de" her geçen gün azalıyor. Sermayenin tekeli basını bile artık bu gerçeği gizleyemiyor.

Tahsis edilmek istenen hegemonya ABD kaynaklı The Hill gazetesi, "Bu çekişmeli ortamda ABD'de Putin ile barış görüşmeleri olasılığı korkusu artıyor" diye yazmaktan kendisini alamıyor.

Litvanya, Letonya ve Estonya gibi ülkelerin savaşın tırmandırılmasının en nadir savunucuları olduğuna ve sözü geçen ülkelerin II. Dünya Savaşı'nda Hitler Almanya'sının yanında yer almasına ve Nazilerin toplu katliamlarına suç ortaklığı yapmasına işaret ediyor. Yani kimlerle beraber olduklarına açıklık getiriyor.

Küresel itibarının önemli ölçüde bu savaşın seyrine bağlı olduğuna inanan ABD, Ukrayna üzerinden süren emperyalist savaşa NATO birliklerini doğrudan sürmek dahil, Ukrayna'ya nükleer silahlar konuşlandırmayı da dillendirerek insanlığı büyük bir felaketin eşğine getiriyor.

"Sistemin yapısal krizinin temel önemde bir başka unsuru, emperyalistler arası ilişkiler alanıdır. Emperyalist dünyanın iç ilişkilerinde kızışan rekabet, yoğunlaşan nüfuz mücadeleleri, artan silahlanma yarışı ve tırmanan militarizm, nihayet tüm bunları tamamlayan ve en yıkıcı biçimde somutlayan saldırganlık ve savaşlar dizisi, günümüz dünyasının ön plandaki gündelik görünümünü oluşturmaktadır." (TKİP V. Kongresi Bildirgesi, Aralık 2015)

ABD ile AB ülkelerinde savaş karşıtlığı artıkça, savaşın "kitle desteği" zayıfladıkça, ABD ve NATO'nun "zafer" için "çılgın hamleler" yapma eğilimi de güçleniyor. Bu ise savaşın yeni alanlara sıçrama riskini artırıyor. Riskler ürkütücü noktaya varırken, emperyalist saldırganlık ve savaşa karşı enternasyonal mücadelenin önemi de artmaktadır.

Kim Jong Un ve Putin görüşmesi

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Kuzey Kore lideri Kim Jong Un, Rusya'nın uzak doğusundaki Vostoçniy Uzay Üssü'nde bir araya geldi. Putin, bu görüşmenin "özel zamanlarda yapılan bir toplantı" olduğunu söyledi. Kim'in Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile görüşmesinin öncelikli amacının ikili ilişkileri güçlendirmek ve Batı'nın iki ülkeye yönelik izolasyonunun etkisini dengelemek olduğu belirtildi. Görüşmelerde ikili ilişkilerin öncelikli konu olacağını açıklayan Kremlin sözcüsü Dmitry Peskov, "Kuzey Kore bizim komşumuzdur. Tabii ki diğer komşular gibi biz de iyi, karşılıklı yarar sağlayan ilişkiler kurmayı görevimiz olarak görüyoruz" dedi.

Kuzey Kore uzun yıllardan beri, Rusya ise son yıllarda Batı'dan gelen benzeri görülmemiş bir ekonomik/diplomatik/siyasi baskıyla karşı karşıya bulunuyor. Dolayısıyla görüşmede ikili ilişkilerin güçlendirilmesine öncelik verilmesi doğal karşılanıyor. Zira bunun, Batının kuşatmasının olumsuz etkilerini kısmen de olsa telafi edeceği varsayılıyor. Yanı sıra güçlü bir Rusya-Kuzey Kore ilişkisinin, özellikle bölgedeki güvenlik durumunun gün geçtikçe daha hassas hale geldiği bir dönemde, Kuzeydoğu Asya'daki jeopolitik denklemde büyük önem taşıdığı yönünde değerlendirmeler var.

İkili ilişkilerin ilk sıralarda yer alacağı söylene de görüşmenin temel önemde konuları kapsadığı da sır değil. Zira görüşmeye katılan Rus heyetinin bileşenleri hangi konuların önemli olduğu hakkında fikir veriyor. Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Savunma Bakanı Sergey Şoygu, yanı sıra sanayi ve ticaret, dış ticaret ve altyapı projelerinden sorumlu kişiler de

heyette yer alıyor. Kuzey Kore heyetinde ordu ve savunma sanayisinin üst düzey temsilcileri ile mühimmat endüstrisinin yöneticisi Jo Chun Ryong gibi isimler yer alıyor.

Kuzey Kore lideri Kim, "Kore Yarımadası ve Avrupa'daki askeri-siyasi durum" hakkında Putin'le konuştuğunu ve "Egemenlik hakkı olan güvenlik hakkı mücadelesinde stratejik ve taktik işbirliğinin, desteğin ve dayanışmanın daha da güçlendirilmesi konusunda tatmin edici, ortak bir görüşe varıldığını" söyledi.

Bu arada ABD ile Asyalı müttefiklerinin toplantıyı endişeyle izlediği belirtiliyor. Pazartesi günü ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Matthew Miller, "Her iki ülkeye de Kuzey Kore'den Rusya'ya herhangi bir silah transferinin BM Güvenlik Konseyi'nin birden fazla kararının ihlali anlamına geleceğini hatırlatacağım" açıklamasında bulundu. ABD, iki ülke arasındaki silah müzakerelerinin aktif

olarak ilerlediğini iddia ederek, Kuzey Kore'nin Rusya'ya Ukrayna'da kullanmak üzere silah sağlaması durumunda "bedel ödeyeceği" tehdidini savurdu.

KİM PUTİN'E DESTEK GARANTİSİ VERDİ

Ukrayna'daki savaş için Rusya'ya silah tedariki, iki devlet başkanı arasındaki görüşmelerin ana konularından biriydi. Rusya cumhurbaşkanlığı sözcüsü Dmitry Peskov kendisine sorulan bir soruyu, "Ülkelerimiz kamuoyuna açıklanması gereken hassas alanlarda işbirliği yapıyor" şeklinde yanıtlamıştı. Kim ise Rusya'ya her konuda destek güvencesi veriyor. Zira Kim'e göre, her iki ülke de "emperyalizme karşı birlikte savaşıyor". Kim, "Rusya şu anda egemenliğini ve güvenliğini savunuyor. Başkan Putin'in ve Rusya hükümetinin tüm kararlarını her zaman destekledik ve desteklemeye devam edeceğiz ve emperyalizme karşı mücadelede birlikte duracağız" açıklaması yaptı.

OLASI SİLAH TESLİMATLARINA DAİR İDDİALAR

Analistler, Putin ile Kim arasındaki görüşmenin büyük olasılıkla Rusya'ya silah sevkiyatı konusunu da içereceği inancındalar. Kuzey Kore'nin, Ukrayna'daki savaş için Rusya'ya topçu mühimmatı ve tank-savar füzeleri sağlayabileceği de iddia ediliyor. Buna karşılık Kuzey Kore, Rusya'dan uydular ve nükleer denizaltılar için modern teknoloji alabilir. Rusya'dan olası gıda teslimatları konusunda da spekülasyonlar yapılıyor.

Kuzey Kore yıllardır kendi nükleer ve füze programını geliştirmeye çalışıyor. Bu arada Pyongyang, birçok başarılı nükleer silah ve füze testi gerçekleştirdiğini açıkladı. En son Güney Kore sabah saatlerinde yeniden kısa menzilli füze fırlatıldığını bildirmişti. Ukrayna'ya silah sevk etmeye devam ABD ise, Kuzey Kore'yi Rusya'ya silah tedarik etmemesi konusunda uyarı, "Böyle bir durumda ülke daha fazla yaptırım uygulama hakkını saklı tutar" tehdidini savurmuştu.

Kimi iddialara göre Kuzey Kore, dünyadaki en büyük silah ve mühimmat cephaneliklerinden birine sahip. Kuzey Kore'nin silah sistemlerinin de Rusya'nın silah sistemleriyle büyük ölçüde uyumlu olduğu söyleniyor.

ABD'nin yaptırım ve tehditleri devam ederken, Kuzey Kore ile Rusya'nın işbirliğini pekiştirmesi, hatta stratejik bir ittifak kurmaya doğru yol almaları şaşırtıcı olmayacaktır.

NİJER'DE FRANSIZ BİRLİKLERİNİN ÇEKİLMESİ İÇİN EYLEMLER...

Askeri darbenin ardından havanın değiştiği Nijer'de Fransa karşıtı tepkiler devam ediyor. Son olarak binlerce kişi cumartesi günü Fransız birliklerinin Nijer'den çekilmesi için gösteri yaptı. Göstericiler Başkent Niamey'da Fransız askerlerinin barındığı askeri üssün önünde toplandılar. Bir diğer gösteri ise ülkenin güneybatısındaki Ouallam'da Nijer ve Fransız askerlerinin üssü önünde gerçekleştirildi. Binlerce gösterici

Nijer'de gösteriler, Almanya'da grev

cuma günü de Fransız askerlerinin geri çekilmesi çağrısında bulunarak gösteri düzenlemişti.

Nijer'de halen 1.500 askeri bulunan Fransa, kitlesel tepkilere rağmen askerlerini çekmeme konusunda ayak diriyor. Ancak oluşan siyasi atmosfer dikkate alındığında, eski sömürgeci güç olarak Fransa'nın Afrika'da mevzi kaybetmeye devam etmesi kaçınılmaz görünüyor.

ALMANYA'DA ENERJİ TEKELİ LEAG'DE GREV

Almanya'da Leag enerji tekelinde çalışan 2 binden fazla işçi cuma günü greve gitti. Grev çağrısını madencilik, kimya ve enerji sendikası IG BCE yaptı. Tekelin tüm enerji santralleri ve açık ocak maden sahalarında -acil durum personeli dışında- altı saat boyunca işler durdu.

ruldu.

Sendika, enerji şirketindeki toplam 7.200 çalışan için toplu sözleşme pazarlı yapıyor. Leag tekeli yalnızca enflasyon primi ve tek seferlik ödeme önerirken, sendika ise ücretlerin kalıcı olarak yüzde on iki oranında, ancak ödeme tablosunda en az 400 avro artırılmasını talep ediyor. Ukrayna savaşında taraf olan Almanya'da enflasyonun yükselmesi, işçilerin reel ücretlerinde kayıplara neden olmuş, bu ise TIS süreçlerinin geçmişe göre daha zorlu geçmesine neden oluyor.

Kerkük'te tırmandırılan gerilim

Irak'ın kozmopolit ve petrol zengini kadim kenti Kerkük'te yaşanan son olaylar, bölgede yeni gerilimlere yol açmaya aday görünüyor. Kentte 2 Eylül Cumartesi günü, Kürtlerin yaptığı eyleme ateş açan Irak polisi, 4 Kürt'ü katlederken, 15 kişinin de yaralandığı bildiriliyor. Hayatını kaybedenlerin sayısı kimi kaynaklara göre ise üç olarak açıklandı.

Olayların fitilini ateşleyen gelişmeler, 2017'deki referandum ilanına kadar uzanıyor. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Eylül 2017'de 'bağımsızlık referandumu' yapmıştı. Irak devleti, bağımsızlık ilanından 1 ay sonra, Ekim 2017'de Kerkük'e girerek, kent yönetimini ele geçirdi. IŞİD işgalinden kurtarıldıktan sonra kentti KDP yönetiyordu. Kent yönetimini ele geçiren Irak devleti KDP'nin merkez binasını kapatarak, "Ortak Operasyonlar Komutanlığı" adıyla bir askeri karargaha dönüştürdü. Yıllar sonra, Aralık 2022'de Irak başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani'nin talimatıyla binanın tekrar KDP'ye devredilmesine karar verildi. Rudaw'ın haberine göre, bu karar üzerine 25 Ağustos'ta, Haşdi Şabi taraftarları binanın önünde çadır kurarak protestolara başladılar. Protestolara, İran devletine yakın duran Şii Haşdi Şabi taraftarlarının

yanı sıra, Iraklı Sünni Araplar ile Türkmen grupların da katıldığı bildiriliyor. Protestocuların Erbil-Kerkük otoyolunu da trafiğe kapatmaları üzerine, Kürt gruplar da harekete geçerek bu durumu protesto etmeye başladı. 2 Eylül Cumartesi günü öğleden sonra Kerkük'ün Ruhimawa bölgesinde toplanan Kürtler, Kerkük-Erbil karayolunun açılmasını istediler. Kürt protestocuların, yolun kapatıldığı bölgeye yaklaşmaları üzerine, Irak polisi göstericilere ateş açtı. Çatışmalar sonucu 4 Kürt katledilirken, aralarında polislerin de olduğu 15 kişinin ise yaralandığı bildiriliyor. Gerginliğin tırmanması üzerine, Irak genel kurmay başkanı Kerkük'e gelirken; çeşitli siyasal oluşumlar da konuyla ilgili açıklama ve çağrılarda bulundular. Irak başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani, tüm taraflara uzlaşma ve sükunet çağrısı yaparken, KDP'nin durumun hassasiyetinden dolayı yorum yapmaktan kaçındığı belirtiliyor.

Bu arada gelişmelere dair açıklama yapan Avrupa'daki Kürt Diaspora Merkezi (KDC) şu ifadeleri kullandı: "Düşmanlarımız şunu bilmelidir ki,

bu topraklar binlerce perşmergenin kanıyla sulanmıştır ve artık Arapların olmaz. Büyük Barzani'nin de dediği gibi, Kerkük Kürdistan'ın kalbidir. Her Kürdün üzerine düşen bu kalbi korumaktır!"

KDC ayrıca 5 Eylül'de, tüm Kürtlere, Avrupa'nın bazı merkezlerinde düzenlenecek gösterilere katılma çağrısı yaptı. "Kerkük Arap Projesi" adlı oluşumun başkanı ise yaptığı basın toplantısında, yaklaşan yerel seçimlerde oy hesabıyla karışıklıktan faydalanmaya çalışanlara prim verilmemesi gerektiğini söyledi ve "KDP geri gelmeli ve binası geri verilmelidir" dedi. İKBY başkanı Mesut Barzani de yaptığı açıklamada, ölenleri "Kürdistan şehitleri" ilan ettiklerini söyledi.

Yakın zamanda İKBY ve Irak'ı ziyaret eden, Türk sermaye devletinin yeni dışişleri bakanı Hakan Fidan, sanki yeni karışıklıkların ve sinsi planların peşinde değilmiş gibi, bölgede "huzur ve güvenin" öneminden dem vururken "Türkmen kardeşlerimizin güvenliği" demagogisi eşliğinde bölgeye müdahil olmanın fırsatını kolladığını gizlemedi. Türk sermaye devleti, Kerkük olaylarını vesile ederek ve bir kez daha Türkmen kartına oynayarak

içerde milliyetçiliği azdırmak, dışarıda ise savaş, saldırı ve işgal hareketlerinin zeminini döşemek istiyor.

Kerkük'te cumartesi günü ilan edilen bir günlük sokağa çıkma yasağı kaldırıldı. 25 Ağustos'tan bu yana kapalı olan Kerkük-Erbil otoyolu açıldı. Kerkük valisi, 2017'den bu yana "Ortak Operasyonlar Komutanlığı" olarak kullanılan eski KDP merkezinin tekrar geri verilmesi kararının şimdilik ertelendiğini duyurdu. Bu arada 3 Eylül Pazar günü yapılan baskınlarda 40 kişinin gözaltına alındığı ve Kürtlere yönelik baskıların devam ettiğine dair haberler gelmeye devam ediyor. Kerkük'te şimdilik olaylar durulmuş görünüyor. Ancak petrol zengini bu kent üzerine süren kavga kolayından biteceğe benzemiyor. Zira Türk sermaye devleti de dahil, bölge gericiliğinin temsilcisi bazı devletler kendilerine yakın yerel güçler üzerinden Kerkük'teki gelişmeler müdahil oluyorlar. Bölgenin hakim güçleri kirli çıkarları için kent ve çevresindeki etnik ve mezhepsel farklılıkları sürekli kışkırtıyorlar. Kerkük'te kopan son fırtınanın gerisinde de bu gerici ve kirli planlar var.

Dünyada işçi ve emekçi eylemleri

Birçok ülkede işçi ve emekçiler hakları ve talepleri için eylem, gösteri ve grevler yaptılar...

NIJERYA: ÜLKE ÇAPINDA UYARI GREVİ

Nijerya Sendikalar Federasyonu (NCL), ülkedeki tüm işçileri fiyat artışının ardından iki günlük uyarı grevine çağırdı. Sendika Konfederasyonu, Bola Tinubu hükümetinden fiyatların hızla yükselmesine neden olan «reformları» geri almasını talep ediyor. Tinubu, diğer şeylerin yanı sıra, "ulusal borcu sınırlamak ve kaçakçılığı durdurmak" iddiasıyla petrol sübvansiyonlarını kaldırmıştı. Bu kararın da etkisiyle ülkede hayat pahalılığı çok arttı.

Geçen hafta gerçekleştirilen grev öncelikle devlete ait şirketleri ve idari kurumları etkiledi. Bankalar, elektrik ve

ulaştırma sektörleri grevden etkilenen alanlar oldu. Özel sektöre ait işletmelerde ise grev yapılmadı.

Sendikalar Konfederasyonu hükümetin taleplerini karşılamaması halinde 21 Eylül'den itibaren süresiz greve gideceğini duyurdu.

YENİ ZELANDA: KLİNİK DOKTORLARI VE DIŞ HEKİMLERİNDEN ÜLKE ÇAPINDA UYARI GREVİ

Yeni Zelanda'da 5 Eylül'de devlet hastanelerinde çalışan yaklaşık 5.500 doktor ve 100 diş hekimi, ücretlerin artırılması talebiyle iki saatlik uyarı grevi yaptı. 30'a yakın yerde de gösteri ve mitingler düzenlendi. Bu, uzman doktorlar tarafından gerçekleştirilen ilk grevdi. Bu grevle Maaşlı Tıp Uzmanları Derneği (ASMS), İşçi Partisi hükümeti dönemin-

de reel ücret kayıplarını protesto ediyor. ASMS, ciddi personel sıkıntısının aynı zamanda düşük maaşla da bağlantılı olduğunu vurguluyor.

21 Eylül'de de grev yapılması planlanıyor. Grevler dört saat veya daha uzun sürecek.

GÜNEY KORE: ÖĞRETMEN PROTİSTOLARI BİRÇOK İLKOKULDA EĞİTİMİ DURDURDU

Güney Kore'de ülke çapında yaklaşık 120 bin öğretmen, geçtiğimiz pazartesi günü ya hasta olduklarını bildirerek ya da tatile çıkarak bir günlük protestoya katıldı. Öğretmenlerin protestoları nedeniyle birçok ilkokulda eğitim yapılmadı. Öğretmenler çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve öğretmenlerin ebeveynler tarafından uğradığı şiddete karşı

daha iyi korunma talepleriyle mücadele ediyor. Geçtiğimiz cumartesi günü, kendini öldüren genç bir öğretmeni anmak için Seul'de düzenlenen etkinliğe 200 bin kişi katıldı. Haftalardır düzenli olarak protestolar yapılıyor. Hükümet öğretmenleri daha iyi korumak için aldığı bazı önlemleri açıkladı.

Eğitim Bakanı ayrıca pazartesi günkü protesto için herhangi bir disiplin cezası uygulanmayacağını, ancak öğretmenler için bu tür eylemlere izin verilmediğini duyurdu.

POLONYA: ÖĞRETMENLER EĞİTİM BAKANINI PROTİSTO ETTİ

Ülkenin dört bir yanından başkent Varşova'ya gelen öğretmenler Eğitim Bakanı Przemysław Czarnek'in ofisinin önünde toplanarak daha iyi ücret ve modern eğitim müfredatı taleplerini dile getiren sloganlar attı.

Gate Gourmet işçilerinden değerlendirme toplantısı

Nisan ayında Gate Gourmet patronları tarafından işyerinden uzaklaştırılan işyeri baştemsilcisi Gültekin Malcı ve Frankfurt Havalimanı işçilerinin hak arama mücadelesi dün yapılan geniş katılımlı işçi toplantısında değerlendirildi.

İlk mahkemede Gültekin Malcı'nın işyerine girme yasağı kaldırılmıştı. Fakat Gate Gourme sermayesi mahkeme kararına uymayarak, itirazda bulunmuştu. Geçtiğimiz hafta görülen ikinci mahkemede işyerinden uzaklaştırılma kararı yine ortadan kaldırıldı. Buna rağmen işyerinden uzaklaştırma kararında ısrar eden, Gültekin Malcı'nın işyerine girmesini engelleyen Gate Gourmet yönetimine karşı Tekin Malcı'nın avukatı tekrar suç duyurusunda bulundu.

BİR-KAR'ın ve öncü işçilerin ortak çağrısıyla örgütlenen dünkü toplantıya Gate Guormet'in ön plandaki işçi temsilcileriyle çok sayıda işçinin yanı sıra, Lufthansa teknikten ve Gate Guorme'nin yaklaşık iki bin kişinin çalıştığı birinci işletmesinden işçiler ile BİR-KAR'lı emekçiler katıldılar.

BİR-KAR'dan bir emekçinin moderasyonunu yaptığı toplantı, sürecin özetlenmesi ve toplantının amacıyla ilgili bilgilendirmeye başladı. Ardından söz Gültekin Malcı'ya bırakıldı. Malcı LSG'den bu yana yaşanan süreci, işyerinden uzaklaştırma saldırısıyla ilgili gelişmeleri aktardı. Bugüne kadar örgütlülüklerinin ve sınıf dayanışmasının gücüyle kazandıklarını vurgulayarak, mücadelenin devam edeceğini, eninde sonunda kazanacaklarını dile getirdi. Bu süreç bo-

yunca mücadelelerine destek verenlere teşekkür etti.

Toplantı, işçilerin konuşmaları, soru ve cevaplarıyla devam etti. Çok sayıda işçi yapılabilecekler üzerine düşüncelerini ve mücadele kararlılıklarını dile getirdiler. Yapılan konuşmalarda gelecek süreçte yapılabilecek eylemlilikler ele alındı ve bundan sonra nasıl bir mücadele yöntemi izlemesi gerektiği tartışıldı.

BİR-KAR adına yapılan konuşmalarda da baştemsilcinin hedef alındığı saldırının esasta Gate Gourmet'teki örgütlülüğü hedef aldığı, kapitalistlerin bu hamlede başarılı oldukları durumda devamını getirecekleri söylendi. İşçilerin en büyük gücünün, birlikten, bunun ifadesi olabilecek güçlü bir örgütlülükten geldiği,

bunu büyütüp yaymanın işçi sınıfının en büyük kazasını olacağı belirtildi.

Gate Gourme örgülündeki olayda her iki mahkemenin kazanımıyla sonuçlanmasının işçilerin fiili-meşru mücadelesi ve sınıf dayanışması sayesinde gerçekleştiğinin altı çizilerek, işçi sınıfının sermayeyi ve sömürü düzenini yeryüzünden sileceği son kavgaya kadar örgütlü mücadeleden başka bir seçeneğinin olmadığı dile getirildi. Somut örnek üzerinden, kendi yasalarını dahi çiğneyen bir sermayeye karşı mücadele ettiğimiz hatırlatılarak, mücadelenin yargı alanında olduğu gibi, işyerinde örgütlenebilecek ve adım adım büyütülecek tepkilerle, iş yavaşlatma, fazla mesaiye kalmama gibi eylemlerle sürmesi gerektiği belirtildi. Aynı şe-

kilde dışarda da güçlü bir dayanışmanın sürekli kılınmasıyla kazanılabileceği vurgulandı. Konuşmada, sınıfın tarihsel kazanımlarının korunmasından güncel ekonomik sorunlara, işçilere dayatılan ağır çalışma koşullarından sürmekte olan savşaların faturalarına dek bir dizi soruna da atıflar yapılarak, sınıfın örgütlenmesini ve mücadelesini büyütme, gerçek bir işçi demokrasisi çin tüm işçi arkadaşlara süreçlere aktif katılmaları çağrısı yapıldı.

İşçilerin örgütlülüklerini ve kararlılıklarını yansıtan tartışmalar yapıldığı, mücadele yönünde ortak eğilimin olduğu toplantı, Gate Gourmet işçilerinin 16 Eylül'de düzenleyecekleri dayanışma pikniğine katılım çağrısıyla sonlandırıldı.

KIZIL BAYRAK / FRANKFURT

Şili'de 100 bini aşkın öğretmenin grevi

Şili'de 100 binin üzerinde öğretmenin 30 Ağustos Salı günü başlattıkları grev sona erdi. Şili Öğretmenler Sendikası (Colegio de Profesores y Profesoras) yaptığı açıklamada grevin sonlandırıldığını duyurdu. Milli Eğitim Bakanlığı, grevin başladığı salı günü önerilerini revize ederek tekrar sunmuştu. Perşembe günü örgütlü öğretmenler arasında yapılan oylamada çok az bir farkla grevin sona erdirilmesi yönünde oy kullanıldı.

Talep listesi çok çeşitli konuları kapsıyor. Yapısal değişiklikler nedeniyle çok sayıda öğretmen, defalarca talep ettikleri maaş artışlarını alamadı. Diğer talepler arasında okullarda artan şiddete

karşı eylem planı, gecikmiş emeklilik ikramiyelerinin ödenmesi, eğitim sisteminin finansman modelinin değiştirilmesi, öğretmenlerin iş yükünün azaltılması için tedbirler alınması ve tam gün okul modelinin reformu yer alıyor.

Salı günü başlayan grev 48 saat sürdü ve grevden 5 bin eğitim kurumu etkilenildi.

Grev kararı 7-8 Ağustos tarihlerinde yapılan iki günlük grevin ardından alınmıştı. Öğretmenlerden gelen 8 talebin yanıtlanması için Milli Eğitim Bakanlı-

ğına 10 günlük süre verilmişti. Bunun üzerine Milli Eğitim Bakanlığı, sendika başkanına 8 sayfalık bir yazı gönderdi. Bu yazı üzerine sendika komitelerinde yoğun tartışmalar yapıldı ve ardından üyeler arasında oylama yapıldı. Taleplerinin tatmin edici bir şekilde karşılanmadığını gördüklerini söyleyen öğretmenler, süresiz grev tehdidinde devam etme kararı aldılar.

Greve başlamadan bir gün önce Eğitim Bakanı Nicolás Cataldo ile yapılan görüşme bile öğretmenleri grev kararın-

dan geri döndürememişti.

Perşembe günü yapılan oylamanın ardından sendika yönetimi cuma sabahı bir basın toplantısı düzenleyerek 31 Ağustos oylamasının sonuçlarını açıkladı: Sendikalı öğretmenlerin yüzde 43,73 bakanlığın cevabını reddederken, yüzde 31,07 ise kısmen reddetti, yüzde 22,41 kabul etti. Bununla birlikte grevin sona ermesi yönünde yüzde 48,79 oy kullanılırken, yüzde 46,95 ise grevin sürdürülmesi yönünde oy kullandı. Bu sonuca göre sendika bakanlık temsilcileriyle bir araya gelerek somut çözümler üzerine görüşmelere başlayacak.

Üniversiteler açılırken gençlik mücadelesinin gündemleri...

Özgürlüğüne ve geleceğine sahip çık! Örgütlen!

Hayat giderek pahalılaşıyor. Derinleşen ekonomik krizin faturasını emekçilerin omuzlarına yıkmak isteyen AKP-MHP iktidarı, eğitimi, sağlığı vb. bir hak olmaktan çıkardı. Eğitimin ticarileştirilmesi nedeniyle öğrenciler eğitim hakkından yararlanmak için çalışmak zorunda kalıyor. Üniversiteler sorunlar yumağıyla yeni bir döneme açılıyor...

ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE, PARASIZ BİLİMSEL EĞİTİM!

AKP-MHP iktidarı, 14-28 Mayıs seçimleri sonrasında meşruiyeti tartışmalı bir şekilde tek adam rejimini tahkim etmeye devam ediyor. Saray rejimi bir yandan da tüm toplumun üzerine karabasan gibi çöküyor. Grevleri yasaklıyor, gazetecileri tutukluyor, doğasına sahip çıkan köylüleri "terörist" ilan ediyor... İşçilere, emekçilere, ezilen halklara ve gençliğe nefes alacak bir alan bırakmıyor. Toplumun değişik kesimlerine dönük keyfi dayatmaları sürdürüyor, demokratik hak ve özgürlükleri zorbalıkla bastırıyor. Tüm bunlardan payını üniversiteli gençlik de fazlasıyla alıyor.

-Özerk-demokratik üniversite:

Tüm bu nedenlerle "Özerk-demokratik üniversite!" talebi gençliğe haklarına ve özgürlüğüne sahip çıkma çağrısıdır. Seçimler ve sonrasındaki süreç bir kez daha göstermiştir ki haklar ve özgürlükler ancak örgütlü ve birleşik mücadeleyle kazanılabilir.

Gençliği derinden etkileyen ırkçı, milliyetçi ve kafatasçı ideolojilerin, değersizliğin panzehri de mücadeledir.

Haklarına, geleceğine ve özgürlüğüne sahip çıkmak için mücadele eden gençlik tüm bu ablukayı dağıtacaktır!

-Parasız, bilimsel, nitelikli, ulaşılabilir, laik eğitim:

Ticarethaneye çevrilmiş eğitim kurumlarında öğrenciler müşteri olarak görülüyor. Neredeyse her üniversitede yemekhane, barınma, ulaşım ve bölüm materyallerinin fiyatlarına yüzde yüzün çok üzerinde zam yapıldı.

Barınma, ulaşım, yemek, internet ve teknik materyale gelen zamlarla birlikte, devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin giderleri vakıf üniversitelerini aratmayacak boyuttadır. Üniversite öğrencileri okumak için çalışmak zorunda kalmaktadır.

-Ücretsiz ve nitelikli barınma hakkı:

Nitelikli, sağlıklı, güvenli ve ücretsiz barınma ihtiyacı büyük bir problemken, KYK yurtlarında kalmak için aranan şartların iktidarın gerici ve baskıcı ideolojisine göre düzenlenmesi nedeniyle öğrencilerin barınma hakları tümenden elerinden alınmaktadır. Devlet yurtlarında kontenjan, fahiş ücretlendirme, temizlik ve beslenme gibi yakıcı sorunlar yerli yerinde duruyor.

Barınma ihtiyacı en temel ve insani haktır. Üstelik eğitim hakkının kullanılabilmesi için en önemli ihtiyaçlardan biridir!

-Müşteri değil öğrenciyiz:

Özel ve vakıf üniversitelerinde ise ticarileşen eğitimin tablosu daha çıplak bir şekilde görülmektedir. Büyük kentlerde pıtrak gibi çoğalan vakıf üniversitelerinde öğrenciler resmi olarak da "müşteri" durumundadır. Çoğu vakıf üniversitesinde yeni zamlarla birlikte okuyabilmenin masrafı katmerlenmiş boyuttadır.

-Söz, yetki ve karar üniversite bileşenlerine:

Tüm bunların yanı sıra üniversiteler fiziksel olarak da yeniden "düzenleniyor". Fakülteler üniversite bileşenlerine sorulmadan taşınıyor, ranta açılıyor ve birbirinden uzaklaştırılıyor. Üniversitelerde

öğrencilerin söz söyleme, eylem yapma hakkı gasp ediliyor. Kol, kulüp, toplulukların faaliyetleri, festivaller yasaklanıyor. BOUN ve ODTÜ'de uygulanmak istenilen yasaklar önümüzdeki dönem açısından baskı politikalarının artacağına göstergeleridir. Festival ve mezuniyet törenlerinin engellenmek istenmesi, akademisyenlere soruşturma açılması, Boğaziçi Üniversitesi'nde kulüp odalarının gasp edilmesi, ODTÜ'de Rektörlük önünde açıklama yapılmasının yasaklanması artan baskıların güncel örnekleridir.

-Gerici tarikat ve cemaatler dağıtılsın:

Devletin tüm kurumlarını ele geçiren dinci-gerici ittifak bu olanakların yarattığı imkanlarla gençliği kuşatmaya devam ediyor. Tarikat ve cemaatlere tanınan ayrıcalıkların yanı sıra yurtlardan üniversitelere dek bu yapılar gençliğin özgürlük ve gelecek özlemini boğmaya hizmet ediyor.

-Eğitim süreçlerinin bilimsel yöntemlerle sürdürülmesini istiyoruz:

Deprem bölgelerinde de üniversite eğitimi başlayacak. Bu kentlerde üniversitelerin güvenli hale getirilmesi, nitelikli eğitim olanaklarının yaratılması, öğrencilerin parasız eğitim hakkının sağlanması gerekir. Deprem bölgelerindeki üniversitelerde okuyan öğrencilerin eğitim ve

yaşam hakkı güvenceye alınmalıdır.

KRİZ KAPİTALİZMİN, GELECEK SOSYALİZMİN

Emeğin sömürüsü üzerine kurulu olan bu düzende insan hayatı değersizdir. Bizler bunu yaşanan depremlerin yıkımında, iş cinayetlerinde, artan kadın cinayetlerinde, rant politikaları ile talan edilen doğada, kendisine karşı yükselen muhalif her sesin susturulmasında görüyoruz.

Emperyalist hegemonya mücadelesinin bir sonucu olarak yaşanan savaşların yıkımı halklara fatura ediliyor. Göçmen karşıtlığı tırmandırılarak halklar birbirine düşman hale getiriliyor. ırkçı-milliyetçi düşünceler, din istismarı üzerine kurulu politikalar, kardeş halklara düşmanlık gençlik kitleleri içerisinde de yaygınlaştırılmaya çalışılıyor.

Ağırlaşan ekonomik kriz koşullarına paralel olarak tırmandırılan baskı ve zorbalıkla değersizleşme dayatılan gençlik kitleleri, bu tür gerici-faşist ideolojilerle kuşatılmak isteniyor. Bir yanı sıra geleceksizlik girdabı içerisinde bunalan ve kurtuluş olarak başka bir ülkeye gitmenin yollarını arayan gençlik kitleleri bir yanı sıra da bu coğrafyada göçmen karşıtı

olabiliyor.

Gençlik kesimleri içerisinde bireysel kurtuluş hayalleri, intiharlar, ülkeden kaçış, kısa yoldan para kazanma umutları, vurdumduymazlık yaygınlaşıyor. Tüm bu kuşatılmışlık içerisinde gençlik kitlelerinin edilgenliği ve içerisine itildiği değersizlik koşulları somut bir olgudur. Sistem gençliği uyuşturmak, örgütsüz ve hareketsiz kılmak için gerçekleri sistemli bir şekilde manipüle ediyor. Bu amaçla her türden ideolojik-kültürel aracı aralıksız kullanıyor. Bilgiye bu kadar kolay ulaşılabildiği bir dönemde, gençlik içerisinde yayılan bilgi kirliliği ve yüzeysellik en temel sorun alanlarından biri olarak öne çıkıyor.

Öte yandan, kapitalizm hangi yöntemi kullanırsa kullansın çürümüşlüğüne gizleyemez. Krizin, bunalımın, çelişkilerin yoğunlaştığı evreler çürümüşlüğüne en görünür olduğu zamanlardır. Bu nedenle "Kral çıplak" demenin tam zamanıdır.

GERÇEKLER KARŞISINDA DUYARSIZ VE KAYITSIZ KALMA!

Gerçekler karşısında "Kral çıplak!" diyebilmek; gençlik kitlelerine güne, tarihe ve topluma karşı sorumluluklarımızı döne döne hatırlatmak önümüzde duran en acil görevlerden biridir.

Gençlik adına yaşadığı dünyaya, kendisine, geleceğe, yanı başındaki insanlara sorumluluk duyabilmek, elini taşın altına sokabilmek, yan yana gelebilmek günün yakıcı ihtiyacıdır.

Talan edilen yaşamımıza, AKP-MHP rejiminin her türlü baskı politikasına ve gericiler saldırlarına, eğitim hakkının gaspına karşı "Kayıtsız kalma, örgütlen!"

GENÇLİK BİRLİĞE, DGB'YE!

Gençliğin eğitim, barınma, gelecek, özgürlük vb. güncel-yakıcı sorunları bugün toplumsallaşmış sorunlardır. Bu sorunların açılabilmesi, en temel ve yakıcı taleplerin kazanılabilmesi ise toplumsal mücadeleyi büyütmeyle mümkün olabilir. Toplumsal yaşamın önemli dinamiklerinden biri olan gençlik kitleleri, kendi cephesinden bu mücadele içerisinde yerini alabilmeli, gençlik hareketini büyüterek geleceğine ve özgürlüğüne sahip çıkabilmelidir. Gerçek ve kalıcı çözüm ise çok yönlü sorunları döne döne üreten kapitalist sömürü düzeninin yıkılıp tarihin çöplüğüne göndermekle mümkün olacaktır.

-Düzene karşı devrim!

-Özerk-demokratik üniversite, parasız-bilimsel eğitim!

-Özgürlüğüne ve geleceğine sahip çık! Örgütlen!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
EYLÜL 2023

Parasız, nitelikli, ulaşılabilir eğitim ve beslenme haktır...

Haklarımız için mücadeleyi yükseltelim!

'80'li yıllardan bugüne uygulanan neoliberal politikalar sonucu eğitim alanı adım adım ticarethane, öğrenciler ise müşteri haline getirildi. "Ticarethane"yi işletenlerin temel derdi "kâr" olduğu için her ekonomik krizin faturasını öğrencilere kesiyorlar. Öğrencilerin temel ihtiyaçları da parayla satılıyor ve bunlardan kâr elde ediliyor.

Ekonomik kısıpaca alınan ve okuyabilmek için çalışmak zorunda kalan öğrencilerin sayısı sürekli artıyor. Ders saatlerinden kısarak işe gitmek zorunda kalanlar, kapitalist sistemin sömürü çarkları arasında eğitim hakkına ulaşabilmenin ve yaşamını devam ettirebilmenin savaşını veriyor.

Yemekhaneye, ulaşım, barınmaya ve ders materyallerine yapılan zamlar öğrenci gençliğin okula gitmek yerine daha fazla çalışmak zorunda kalmasına neden oluyor. Sermaye devleti özellikle üniversitelerin kapalı olduğu, öğrenci gençlik kesiminin homojen olarak bir arada bulunmadığı zamanda zamları hayata geçiriyor. İstanbul, Ankara, İzmir ve birçok farklı şehirde ulaşım ücretlerine getirilen zamlar, üniversite yemekhanelerine yapılan %150'ye varan zamlar, barınmak için fahiş fiyatların ödenecek olması ekonomik krizin faturasını gençliğe ödetmenin araçları olarak kullanılıyor.

Kapitalist sistemin yarattığı ve yağma-talan üzerine kurulu Saray rejiminin icraatlarıyla derinleştirdiği krizin faturasının milyonlarca emekçi çocuğuna ödetilmek istenmesi aynı zamanda parasız, nitelikli eğitim, beslenme, ulaşım, barınma gibi hakların da pervasızca gasp edilmesi anlamına geliyor. Ticarileştire eğitim politikaları nedeniyle öğrenciler eğitim masraflarını karşılayamadığı için eğitimden uzaklaşırken en temel haklarına da ulaşamamaktadır. Bu dönemde bir öğrencinin eğitim hakkına ulaşması için barınmadan beslenmeye, ulaşımından ders materyallerine kadar temel ihtiyaç-

lara parasız ulaşabilmesi gerekirdi. Oysa bunların tümü piyasada satılan ve fiyatları sürekli artan metalar haline getirildi.

Eğitim, barınma, ulaşım, beslenme insanın en temel ihtiyaçlarıdır. Bu haklarının kullanımına yönelik yapılan her ticari hamle milyonlarca gencin eğitim hakkına göz dikmektir. Nitekim bu temel ihtiyaçlara yapılan zamlar sonucu milyonlarca genç derslere girmektense çalışma yaşamını tercih etmek zorunda kalmaktadır.

Haklarımız için birleşik, kitlesel ve militan devrimci gençlik mücadelesini yükseltelim!

Peki kapitalist sistemin dayattığı bu sorunlara ve hak gasplarına karşı susup beklemeli ve tepkisiz mi kalmalıyız? Yoksa harekete geçerek yaşanan hak gasplarına karşı birleşik mücadeleyi mi yükseltmeliyiz?

Meselemiz tek bir üniversitenin yemekhanesine, tek bir şehrin ulaşımına, barınma alanlarına yapılan zamlardan ibaret değil. Meselemiz ekonomik krizin faturasının tüm üniversite gençliğine ödetilmek istenmesi ve haklarımızın gasp edilmesidir. Sermaye sınıfının çıkarlarını korumak için AKP-MHP rejiminin üniversitelerde ve yaşamın her alanında uyguladığı zamlar tüm gençliğe yönelik yapılan bir saldırıdır. Bu yüzden eğitime ulaşabilmek için barınma, beslenme, ulaşım ve her türlü ihtiyacımıza yapılan zamlara karşı birlikte, kolektif hareket etmek ayrı bir önem taşımaktadır.

Unutmayalım ki gençlik mücadelesi tarihimizde farklı birçok üniversitede yapılan yemekhane ve har(a)ç zamlarına karşı yükseltile önemli mücadele deneyimleri var. Örneğin 1995 yılında üniversitelere yapılan harç zamlarına karşı İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere farklı birçok şehir ve üniversitede öğrenciler birleşik bir mücadele yürüterek zam saldırısını geri püskürtmüştü. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

ve Ankara Üniversitesi DTCF öğrencilerinin üniversiteyi işgal eylemleri ve ailelerin buna destek vermesi sonucu zamlar bir kez daha geri çektilmişti. Aynı şekilde yakın tarihimizden bir örnek olarak 2019 yılının güz yarı tatiline girmeden İstanbul Üniversitesi yemek ücretlerine bir anda yapılan fahiş zamma karşı arkadaşlarımız boykot eylemleriyle, yürüyüşlerle ve toplu dilekçe vererek zammı geri çektilmişti. Tarihimizde parasız eğitimin bir hak olduğunu vurgulayan ve parasız eğitim talebiyle mitinglerin yapıldığı başka örnek mücadele deneyimleri de var. Birleşik mücadelenin yükseltilmesinin önemini halen devam eden Boğaziçi Direnişi süreci de bir kez daha gösterdi. Öğrenciler ve toplumun birlikte verdiği mücadele ile Tayyip Erdoğan'ın atadığı kayyım Melih Bulu 6 ayda görevden istifa etmek zorunda bırakıldı. Ancak sürecin daha ileriye taşınmasında kritik önemi olan birleşik/kolektif önderlik eksikliği yazık ki aşılamadı.

Yemekhanelere, ulaşım, barınmaya yapılan zamlarla eğitim hakkının gasp edilmek istenmesine karşı bölüm bölüm, üniversite üniversite örgütlenmeli ve birleşik mücadelemizi yükseltmeliyiz. Eğitim, barınma, ulaşım ve beslenme hakkımızı gasp edenler nasıl ki tek vücut şeklinde hareket ediyorsa bizler de tek bir vücut halinde hareket etmeliyiz. Tarihimizdeki mücadele örnekleri tepkilerin ve hareketin birleşik zeminlerde buluştuğunda kazanımlara ulaşabildiğini göstermiştir. Tüm üniversiteli gençliğin önündeki en temel sorumluluk zamları reddetmek ve buna karşı örgütlenerek mücadeleyi birleşik, kitlesel ve militan bir zemine kavuşturmak. Parasız, nitelikli eğitim, beslenme, barınma ve ulaşım hakkımıza sahip çıkmak ve daha ilerisini kazanabilmek için birliğimizi güçlendirmek ve örgütlü mücadeleyi yükseltmek günün en acil görevlerindedir.

İSTANBUL'DAN BİR DGB'Lİ

“Filenin Sultanları”nın zaferinden yansıyanlar

S. Soysal

Türkiye A Milli Kadın Voleybol takımının 2023 CEV Avrupa müsabakalarında şampiyon olması bir anda Türkiye'nin gündemine oturdu ve yankıları halen sürmeye devam ediyor. Kuşkusuz ki bunun nedeni tek başına kadın voleybolu dalında Türkiye'nin tarihinde ilk altın madalyayı alması ve beraberinde kadın voleybolcuların başarılı performansı değildi.

AKP ve beraberindeki bilumum cemaatler ve tarikatlar yıllardır yaratmak istedikleri “İlimli İslam” modeli çerçevesinde kadınlar başta olmak üzere toplumun yaşam tarzına müdahalelerde bulunuyorlar, aynı zamanda bilime, sanata, spora karşı gerici tutumlar alıyorlar. Son yıllarda kadın voleybol milli takımı ve oyuncularını da bu gerici saldırılardan nasibini fazlasıyla alıyordu. Cinsel yönelimini gizlemeyen ve kendisine yönelik saldırılara cüretkarca yanıtlar veren takımın başarılı oyuncusu Ebrar Karakurt saldırıların hedefindeydi. Ezcümle iktidar sözcüleri her fırsatta “milli değerlerden” bahsederek Ebrar Karakurt'un milli takımdan çıkarılması için çağrılarda bulunmaktan da geri durmuyorlardı. Kuşkusuz ki, gerici saldırı Ebrar Karakurt ile sınırlı değildi. Kadınları ikincil bir konumda gören anlayış, “makbul kadın” olarak görmedikleri, İlimli İslam modelinde kadınlara çizilen sınırlara uymayan oyuncular da rahatsızlık vermekteydi. Gerici Akit Gazetesi, geçtiğimiz dönemlerde voleybol takımı elemanlarının şort giymelerini eleştirmiş, takımın resimlerini keserek vermeyi uygun bulmuştu. AKP iktidarının “yerli ve milli” çizgisine uymayan Kübalı oyuncu M. Vargas ise yine kısa süre içinde bu gerici güruhun hedefi haline gelmişti. Bir diğer oyuncu Hande Baladın'a yönelik ta-

cizler de bundan bağımsız değildi.

2023 genel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından AKP'nin gerici Hüda Par, YRP ve çeşitli tarikatlarla işbirliğiyle yeniden iktidar olduğu siyasal atmosferde; bir voleybol maçı, gerici güçlerle seküler güçlerin mücadele arenasına dönüştü. Hatta takımın şampiyon olması siyasal İslam'a karşı mücadelenin zaferi gibi abartılı savunulara yol açtı.

Türkiye'de AKP iktidarının izlediği politikaların sonucu toplumda oluşan dikey yarılma, kendini herhangi bir gündemle gösterebildiği gibi, şimdi de bir voleybol maçı ile ortaya koydu. Voleybol takımının şampiyonluğu, adeta toplumu yeniden ikiye böldü. Başka bir durumda kazanılacak şampiyonluğu yere göğe sığdıramayacak ve buradan kendine pay çıkartmaktan geri durmayacak olan AKP iktidarı sözcüleri, şampiyonluğa sahip çıkmakla birlikte, sessizliğe gömülerek, adeta gündemden düşmesini bekler hale geldiler, arada çıkan gerici sesleri de susturmaktan geri durmadılar. Öte yandan, umudunu sandığa bağlamanın ardın-

dan seçim sonuçlarıyla kendini yenilmiş hissedilen toplumun “diğer yarısı” ise, kadınların maçtaki zaferini AKP'ye karşı alınmış bir rövanş olarak gördüler. Adeta voleybol maçıyla varlıklarını gösterme ihtiyacı hissettiler.

Voleybol maçının ardından verilen tepkilerin gösterdiği bir gerçek de, AKP iktidarının ne yaparsa yapsın, bu toplumun ilerici birikimini yok edemeyeceği, kadınların “makbul” sınırlara çekilemeyeceği, kadınların giyimine kuşamaına, yaşam tarzına müdahale etmenin kabul lenilemeyeceği ve AKP iktidarının söylemiyle, “kültürel hegemonyanın” sağlanmasının kolay olmayacağıdır. Ama öbür yandan da, AKP iktidarının tüm topluma, emekçilere, ezilenlere, kadınlara dönük ekonomik, sosyal ve siyasal saldırılarına karşı mücadele ihtiyacının halihazırda yerli yerinde durduğu, bir voleybol maçındaki zaferi sığınarak bundan abartılı sonuçlar çıkartılmaması gerçeği yer almaktadır.

Bu dikey yarılma ve bunun yol açtığı tartışmaların arka planında ise gayet sı-

nıfsal bir gerçeklik var. Bir “voleybol ülkesi” olduğu söylenen Türkiye'de, kadınların sergilediği başarı anlamlıdır. Ancak kadınlar ve kız çocukları için “bu voleybol ülkesinde” sporun farklı dallarına ulaşmak kadar voleybola da ulaşmak bir o kadar zordur. Çünkü yaşadığımız sistemde, eğitimden spora, sanata kadar her şey piyasanın insafına terkedilmiştir. Bir avuç kadının yakalayabildiği başarının arkasında ise, topluma hakim olan eşitsizlikler, dönen milyon dolarlar, sponsorlar, özel burslar vs. vardır. Sporun tüm dalları gibi voleybolda da halktan, emekçilerin çocuklarının yaşamından kopukluk vardır. “Zaferin” armağan edildiği Cumhuriyet'in 100 yıllık tarihinde ise, kapitalist sistemin sömürsü, eşitsizliği, adaletsizliği yer almaktadır.

Bir şampiyonluğun gölgesinde yayılmak istenen hayallere rağmen, bu ülkenin kadınlar ve kız çocukları için gerçek bir “voleybol ülkesi” olması ise, sınıf ve emekçilerin mücadelesiyle mümkün olacaktır.

Amini'nin katledilişi ve kadınların sesi

lar. Motosiklete binerek, başörtülerini yarım takarak yasakları delen kadınlar, Jina'nın ardından saçlarını keserek, başörtülerini tamamen çıkararak eylemlerini sürdürdüler.

Jina Mahsa Amini'nin ölüm yıl dönümü yaklaşırken ailesi bir çağrı yaptı. Amini'nin annesi Mojgan Eftekhari

sosyal medya hesabından şu paylaşımı yaptı:

“Şimdi, aradan geçen bir yılın ardından ülkede özgürlük için mücadele eden tüm insanlardan bu korkunç ve affedilmez cinayetin yıldönümünde bir araya gelerek zulme karşı tekrar ses yükseltmeye çağırıyoruz. Jina'yı ve özgürlük

yolunda hayatını kaybedenleri saygıyla anıyoruz.”

Kadınlar ve baskıcı-yasakçı-gerici her tür uygulamaya karşı olanlar olarak Jina'yı unutmadığımızı bu sene de yineleyelim. Özgür ve eşit bir dünya mücadelesinde “vardık, varız, var olacağız” diyen tarihteki mücadeleci kadınlardan ve bugünkü mücadelemizden aldığımız güçle Jina'nın hesabını soralım!

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Geçen sene 16 Eylül'de İran'da Jina Mahsa Amini “ahlak” polisi tarafından katledildi. Tahran'da ailesi ile birlikte önleri kesilen Mahsa Amini başörtüsünü “kurallara uygun takmadığı” gerekçesiyle gözaltına alınıp işkenceye maruz kaldı. Jina'nın gözaltında yaşamını yitirmesi üzerine İranlı kadınlar başta olmak üzere baskıcı rejim karşısında öfkesi taşan kitleler sokaklara döküldü.

Kadınlar, İran'da uzun süredir farklı şekillerde tepkilerini ortaya koyuyor-

12 Eylül darbesinin 43. yılı...

Yaşamın ve kavganın yarısıyız!

12 Eylül askeri faşist darbesinin üzerinden 43 yıl geçti. Sermayenin çıkarları için dönemin Demirel hükümeti tarafından alınan 24 Ocak kararlarını uygulamak ancak faşist cunta ile mümkündü. Nitekim sermaye ve Amerikan emperyalizmi istedi, başında Kenen Evren'in bulunduğu TSK (Türk Silahlı Kuvvetleri) darbe yaptı. Cunta rejimi işçi sınıfı hareketine, toplumsal muhalefete ve devrimci güçlere karşı amansız, vahşi bir saldırıya geçti. Yüz binler tutuklandı, işkenceler, idamlar, zulüm ile bir karabasan gibi ülkenin üzerine çöken generaller, sermaye kodamanları ve Washington'daki efendileri tarafından takdir edildi.

Sermayedarlar açısından azgın sömürü cennetinin kapılarını aralayan darbenin ilk icraatı işçi sınıfının ve kitle hareketinin önünü kesmek için ilk olarak ileri, öncü, devrimci özneleri yok etme ve susturma saldırısı oldu. Sınıf mücadelesinin, ilerici ve devrimci hareketin içinde yer alan kadınlar da bu faşist askeri darbenin hışmına uğradılar, onlara da ağır bedeller ödeltildi.

Darbenin hemen ardından binlerce kadın tutuklandı, işkence gördü, cinsel istismara uğradı. "Dayak yemediğim tek bir gün bile yoktu" der bir kadın arkadaşımız 12 Eylül cezaevlerinden bahsederken. Ve tabii ki pek çoğu nasıl direndiğini de ekler mutlaka anlattıklarına. İnsanca yaşam mücadelesine olan inancının kendisini nasıl ayakta ve diri tuttuğunu da...

Darbenin üzerinden geçen onlarca yılda 12 Eylül politikalarının etkisini bugün işçi ve emekçilerin zapturapt altına alınan yaşamlarında, kadınların her geçen gün artan gerici politikalarla haklarına ve hayatlarına yönelik saldırılarda açıkça görebiliyoruz. Zira AKP'nin iktidara ulaştığı yolu bizzat Amerikancı generaller düzledi. AKP o darbenin ürünü

olduğu için, askeri cuntanın tutuklama, işkence ve sindirme politikalarını uygulamakta bugün tereddüt etmiyor. Zorbalığı dinci-şoven sosa bulayan AKP-MHP rejimi haklarını arayan işçilere, saraya biat etmeyen muhaliflere saldırdığı gibi, kadın cinayetlerine, gericiliğe, yok sayılmaya karşı çıkan kadınları da insanca bir yaşam uğruna mücadele eden kadın-erkek tüm ilerici özneleri de baskıyla sindirmeye çalışıyor.

Toplumun hali hazırda en dinamik kesimlerinden biri olan kadınların bunca baskı ve sömürüye verdiği yanıt, dar-

be zindanlarında olduğu gibi mücadele olmaktadır. Fabrikalarda, iş yerlerinde baskıya, geleceksizliğe, sömürüye karşı kadın işçiler en ön saflarda yerlerini almaya devam ediyor. Kadını yok sayan gerici-şoven politikalara, şiddete, kadın cinayetlerine, krizin faturasına karşı sokaklar kadınların isyanı ile doluyor. Sömürü düzenine boyun eğmeyen, eşit ve özgür bir yaşam mücadelesini her daim sürdüren, bu uğurda tutsak düşen, sindirilmeye çalışılan ilerici ve devrimci kadınların iradesi kırılmıyor. AKP-MHP iktidarı ile şeriatçı-ırkçı suç ortaklarının kadın

düşmanı zihniyetleri ve politikaları kadınların mücadele duvarlarına çarpıyor.

Kısacası işçi ve emekçi kadınlar, kadınları özel hedef haline getiren politikalara karşı mücadeleyi yükselttikleri gibi bu sömürü düzenine karşı, insanca bir yaşam için, sosyalizm için iş yerlerinde, sokakta, tutsaklıkta, yaşamın her alanında devam eden her mücadelede var oldular. Sınıfsız, sömürsüz, eşit ve özgür bir dünya kurulana kadar da ön safta var olmaya devam edecekler.

K. MEYDAN

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları, Sputnik'te süren grevi 28. gününde ziyaret etti.

Sputnik emekçileri, Türkiye Gazeteciler Sendikası'na üye olduktan sonra sözleşme sürecinde çıkan anlaşmazlık üzerine greve çıktı. Grev sürecinde işten atma, grev kırıcılığı, direnişi karalama gibi saldırılarla karşılaşan basın emekçi-

İEKK Sputnik Grevi'ni ziyaret etti

lerinin grevi kararlılıkla sürüyor.

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları direnişin 28. gününde destek ziyareti gerçekleştirdi. Basın emekçileriyle grev süreci üzerine bilgi alındı ve direniş de-

neyimleri paylaştı.

İEKK temsilcisi şunları ifade etti:

"Bugün Türkiye'nin dört bir yanında işçiler, emekçiler takip ediyorlar. Ve bu grev, direniş örnek oluyor. Bizim direnişi büyütmekten, mücadeleyi yükseltmek-

ten başka bir seçeneğimiz yok. Grevi kırmaya çalışılarda bizler haklıyız, bizler meşru yüz. Sendikali olmak, güvenli çalışmak, insanca çalışmak bizlerin hakkı. Biz bu haktan vazgeçmeyeceğiz. Birleşe birleşe, direne direne kazanacağız!"

Ziyaret sloganlarla son buldu.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

*Sivas katliamı davası
zamanaşımına uğratıldı!*

**Sivas'ı unutmayalım,
unutturmayalım,
hesap soralım!**